DIJK EN WAARD

Programmabegroting 2024

Inhoudsopgave

Bestuurlijke inleiding 4
Woord vooraf 5
Leeswijzer 7
Ontwikkelingen perspectief 8
Programmaplan 11
Programma 0 Bestuur en ondersteuning 12
Programma 1 Veiligheid 18
Programma 2 Verkeer, vervoer en waterstaat 23
Programma 3 Economie 28
Programma 4 Onderwijs 33
Programma 5 Sport, cultuur, recreatie en openbare ruimte 39
Programma 6 Sociaal domein 47
Programma 7 Volksgezondheid en milieu 55
Programma 8 Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing 61
Paragrafen 66
Lokale heffingen 67
Weerstandsvermogen en risicobeheersing 76
Onderhoud kapitaalgoederen 81
Trends en ontwikkelingen 81
Financiering 89
Bedrijfsvoering 94
Verbonden partijen 97
Grondbeleid 114
Financiële positie 116
Prognose meerjarenbalans 117
EMU-Saldo 120
Overzicht reserves 121
Overzicht voorzieningen 123
Meerjaren investeringsschema 124
Financiële overzichten 131
Overzicht baten en lasten 132
Structureel evenwicht 134
Overzicht incidentele baten en lasten 135
Bijlagen 137
Uitvoeringsinformatie 138
Begrotingspost subsidies 141

Bestuurlijke inleiding

Woord vooraf

Voor u ligt de Programmabegroting 2024 – 2027. Deze begroting is de uitwerking van de Kadernota die de gemeenteraad op 11 juli 2023 heeft vastgesteld. De begroting past bij de groei die de gemeente doormaakt en geeft ruimte om onze ambities waar te maken.

Voor de jaren vanaf 2026 zijn er bij alle gemeenten in Nederland onzekerheden en financiële zorgen. Dijk en Waard is daar geen uitzondering op. Bij het opstellen van deze programma-begroting zijn we ons daarvan bewust en toch maken we de keuze om voort te zetten wat we nu aan het opbouwen zijn.

Laat ik u eerst meenemen naar de Programmabegroting voor het jaar 2024. Alle elementen uit de door u vastgestelde Kadernota zijn daar in ondergebracht. Dat betekent dat we onze voornemens en ambities uit het coalitieakkoord financieel hebben kunnen vertalen.

Om Dijk en Waard verder te ontwikkelen, is het nodig om te blijven investeren. We blijven werken aan goede bereikbaarheid met projecten als de ondertunneling van het spoor en we blijven bouwen aan betaalbare en passende woningen voor iedereen. Het Stationskwartier wordt de komende jaren een steeds fraaier verblijfsgebied. Maar ook investeren we in een stevig armoedebeleid, goede welzijnsvoorzieningen, duurzame en passende onderwijshuisvesting en verduurzamings-mogelijkheden voor inwoners met een kleine portemonnee. De openbare ruimte wordt groener en kan de effecten van de klimaatverandering beter aan. We kijken samen met ondernemers hoe we in het kader van netcongestie tot slimme oplossingen kunnen komen. We willen Breekland en De Vaandel verder ontwikkelen en zo meer ruimte voor ondernemers creëren en daarmee ook werkgelegenheid voor onze inwoners. Daarbij blijft de stijging van de OZB beperkt tot de inflatie. U leest er alles over in deze programmabegroting.

Vanaf het jaar 2026 is de situatie minder rooskleurig. De meerjarenbegroting is vanaf 2026 niet sluitend. Het jaar 2026 wordt een ‘ravijnjaar’ genoemd. De Rijksoverheid heeft de intentie om vanaf dat jaar de algemene uitkering fors te verlagen. Zoals het er nu naar uitziet betekent dat voor gemeente Dijk en Waard een gat van 12 miljoen euro. De VNG heeft de gemeenten geadviseerd om de tekorten in de begroting zichtbaar te maken.

Het risico dat een deel van deze bezuiniging doorgezet gaat worden is uiteraard aanwezig. Daarvoor sluiten we onze ogen niet, maar we kiezen er met deze Programmabegroting voor om niet nu al op de rem te trappen en te bezuinigen. We blijven doen wat goed is voor onze inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties voor de komende jaren. Nu al drastische maatregelen nemen is in dat licht niet wenselijk voor een gemeente die net een schaalsprong heeft doorgemaakt en ook de komende jaren nog forse groei voorziet. Een groei die ook positieve effecten heeft op de financiële ontwikkeling

Uiteraard hebben we goed voor ogen wat er op ons afkomt. We kijken extra scherp naar wat in onze reserves is ondergebracht en of dat echt nodig is. Het vraagt ook van ons om nu al te onderzoeken waar structurele bezuinigingen mogelijk zijn om wanneer nodig goed onderbouwde keuzes te kunnen maken. Kortom: we bereiden ons goed voor op de toekomst zonder nu rigoureuze beslissingen te nemen.

We hebben een gezonde vermogenspositie en daarmee capaciteit om eventuele calamiteiten op te vangen.

Deze begroting wordt door de gemeenteraad behandeld op 7 november 2023.

Fred Ruiten

Wethouder Financiën
Dijk en Waard, 10 oktober 2023

Leeswijzer

Voor u ligt de begroting 2024 van de gemeente Dijk en Waard. In deze begroting kunt u lezen hoe het 'huishoudboekje' van Dijk en Waard er voor het jaar 2024 en de daaropvolgende jaren uitziet.

De basis voor deze begroting is het coalitieakkoord 'Thuis in Dijk en Waard' van 19 december 2022. Dit coalitieakkoord is verder uitgewerkt in de Kadernota 2024, die op 11 juli 2023 door de raad is vastgesteld. De beleidsmatige teksten uit de Kadernota zijn vervolgens doorvertaald naar deze begroting en aangevuld met eventuele actuele ontwikkelingen.
Op financieel vlak is het startpunt van de begroting 2024 het financieel (meerjaren)perspectief dat is opgenomen in de Kadernota 2024.

In het onderdeel **Ontwikkeling perspectief** wordt nader toegelicht hoe vanuit het perspectief van de Kadernota 2024 tot het begrotingsresultaat voor 2024 en de daaropvolgende jaren is gekomen.

Vervolgens bestaat de eigenlijke begroting uit twee verplichte delen. Het Besluit Begroting en Verantwoording voor provincies en gemeenten (BBV) schrijft deze tweedeling voor. Het eerste deel, de beleidsbegroting, bestaat uit het **Programmaplan** en de **Paragrafen**.
In het onderdeel Programmaplan wordt per programma het beleidsmatige kader van dat programma beschreven. Dit bestaat per programma uit de volgende onderdelen:

- Trends & Ontwikkelingen: een helicopterview over belangrijke onderwerpen per programma waar we als gemeente mee te maken hebben.
- Waar staan we voor? Maatschappelijk effect: een korte beschrijving per programma van de onderwerpen, waar we als gemeente op lokaal niveau een rol in hebben.
- Welke doelstellingen dragen daar aan bij?: een beschrijving per programma van de doelstellingen van Dijk en Waard die we hebben geformuleerd om aan die trends, ontwikkelingen en maatschappelijke effecten te kunnen voldoen.
- Waar zetten we in 2024 op in?: een opsomming per programma van de zaken, die in 2024 worden opgepakt, uitgevoerd of afgerond en bijdragen aan de genoemde doelstellingen.
- Waar leiden we ons succes uit af? (Meetlat): welke criteria hanteren we als gemeente om te beoordelen of we doelstellingen hebben behaald.

Na bovengenoemde onderdelen volgen de per programma door het BBV verplicht gestelde beleidsindicatoren en een overzicht van de verbonden partijen per programma.
Elk programma wordt afgesloten met het onderdeel 'Wat mag het kosten'. Hierin worden de begrote bedragen per jaarschijf weergegeven. De cijfers in de jaarschijf 2023 zijn de begrotingscijfers zoals deze zijn gepresenteerd in de Voorjaarsrapportage 2023, welke op 11 juli 2023 door de raad is vastgesteld.

Het tweede deel van de begroting, de financiële begroting, bestaat uit de **Financiële positie** (balansgerelateerde onderwerpen) en de **Financiële overzichten** (exploitatiegerelateerde onderwerpen).

Tenslotte wordt deze begroting afgesloten met enkele door de BBV verplicht gestelde **Bijlagen**.

Ontwikkelingen perspectief

Op 11 juli 2023 heeft de raad de Kadernota 2024 vastgesteld. Het hierin geschetste perspectief is het uitgangspunt voor het opstellen van de begroting 2024. Tijdens het opstellen van de begroting 2024 zijn de bestaande budgetten geanalyseerd en zijn ten opzichte van het begrotingsperspectief in de Kadernota 2024 (autonome) ontwikkelingen geconstateerd die tot aanpassing van dit perspectief leiden.
Deze ontwikkelingen zijn in onderstaand overzicht weergegeven als mutaties en leiden ten opzichte van de Kadernota 2024 per saldo tot een verbeterd begrotingssaldo in de begroting 2024 en het meerjarenperspectief:

Bedragen x € 1.000

	2024	2025	2026	2027
Begrotingssaldo Kadernota 2024	248	50	-13.364	-16.025
Mutaties begrotingsproces Begroting 2024	2.745	3.182	3.085	4.508
Begrotingssaldo Begroting 2024	2.993	3.232	-10.279	-11.517

Het bedrag van de mutaties begrotingsproces Begroting 2024 bestaat uit verschillende posten, die onderstaand worden benoemd en vervolgens op hoofdlijnen worden toegelicht.

Bedragen x € 1.000

	2024	2025	2026	2027
OZB	1.245	1.245	1.245	1.245
Afschrijving	340	8	324	736
Algemene Uitkering	-16	479	-252	720
Loonkosten	465	465	607	607
Dotatie Reserve Grote Projecten	247	438	438	438
Riool	405	390	395	363
Overige mutaties	63	66	131	260
Aanpassing legesopbrengsten	215	214	214	214
Afval	195	209	226	188
Rente	-16	-34	-47	-67
Autonome ontwikkelingen na Kadernota 2024	-398	-298	-196	-196
Mutaties begrotingsproces 2024	2.745	3.182	3.085	4.508

Leeswijzer: positieve bedragen in het overzicht hebben een positief effect op het begrotingssaldo, negatieve bedragen duiden op een ontwikkeling die tot een verslechtering van het begrotingssaldo leidt.

OZB

Op basis van het Consumentenprijsindexcijfer van juni 2023 zijn de opbrengsten voor de onroerendezaakbelasting (OZB) in de begroting 2024 verhoogd met 5,7%. Hierdoor ontstaat een voordeel in de begrote OZB-opbrengsten van € 901.000.
Daarnaast is in Dijk en Waard het aantal onroerende zaken (woningen, (bedrijfs)panden, fabrieken en alle bijbehorende grond) waarover OZB in rekening wordt gebracht ten opzichte van het vorige jaar toegenomen. Deze onroerende zaken worden in 2024 voor het eerst in de OZB-heffing betrokken. Dit leidt voor de begroting 2024 tot hogere OZB-opbrengsten van € 344.000.

Afschrijving

In de afschrijvingskosten van de gemeente doet zich naar verwachting de komende jaren een aantal positieve effecten voor:

2024 Het positieve effect van € 340.000 in de jaarschijf 2024 heeft vooral betrekking op investeringen, die zijn uitgesteld. Hierdoor beginnen ook de afschrijvingen op een later moment.

2026 Het positieve effect van € 324.000 in de jaarschijf 2026 wordt hoofdzakelijk veroorzaakt door een geplande aflossing op een lening in 2023. In de begroting 2023 is deze aflossing in de meerjarenraming voor de jaarschijf 2026 ten onrechte per abuis als afschrijvingslast aangemerkt. Deze omissie is bij de werkzaamheden voor de begroting 2024 gesignaleerd en nu gecorrigeerd.

2027 Het positieve effect van € 736.000 in de jaarschijf 2027 kent twee hoofdoorzaken:

- er is sprake van een vrijval van afschrijvingslasten op investeringen waarvoor geen vervanging in het MeerjarenInvesteringPlan (MIP) is opgenomen, zoals herinrichtingen van wijken en uitbreidingen 1e scholen; en
- een geplande aflossing op een lening was in de begroting 2023 in de meerjarenraming voor de jaarschijf 2027 ten onrechte per abuis als afschrijvingslast aangemerkt. Deze omissie is bij de werkzaamheden voor de begroting 2024 gesignaleerd en nu gecorrigeerd.

Algemene uitkering

Bij het opstellen van de Kadernota 2024 is in het meerjarenperspectief een 'voorschot' verwerkt voor de verwachte groei van de Algemene Uitkering in de meicirculaire Gemeentefonds 2023:

2024	+€ 9,0 miljoen	2026	+€ 7,5 miljoen
2025	+€ 9,0 miljoen	2027	+€ 5,0 miljoen

In de op 31 mei 2023 verschenen meicirculaire bleken de werkelijke bedragen enigszins af te wijken van de in de Kadernota opgenomen verwachtingen. Rekening houdend met de reeds ingerekende bedragen in de Kadernota 2024 zijn de juiste bedragen nu in de begroting opgenomen.

Loonkosten

Bij het opstellen van de begroting 2023 was nog niet bekend met welk bedrag de loonkosten zouden stijgen als gevolg van de nieuw af te sluiten CAO gemeenten 2023. De stijging van de loonkosten in de begroting 2023 is destijds daarom ook bepaald op basis van een inschatting.
In het voorjaar 2023 is de CAO gemeenten 2023 afgesloten. Hierbij bleek dat de inschatting van de loonkostenstijging in de begroting 2023 te hoog was. De loonkosten in de begroting 2024 zijn daarom ook naar beneden bijgesteld. Dit heeft een positief effect op de begrotingsuitkomst.
In de begroting 2024 is overigens nog geen rekening gehouden met de financiële effecten van de nieuw af te sluiten CAO gemeenten 2024.

Dotatie Reserve Grote Projecten

In de meerjarenraming is tot en met 2025 rekening gehouden met een oplopende dotatie aan de Reserve Grote Projecten. Daarna zou de jaarlijkse storting net zo groot zijn als de jaarlijkse onttrekking en zou de reserve naar een nulsaldo lopen. Op dat moment zou de reserve zijn betekenis hebben verloren.
Door de harmonisatie van de Activanota's van de voormalige gemeenten Heerhugowaard en Langedijk als gevolg van de bestuurlijke fusie is in 2022 een aantal zaken vervroegd afgeschreven. De hogere afschrijvingslasten die hiervan eenmalig het gevolg waren zijn conform het doel van deze reserve gedekt uit de Reserve Grote Projecten. Hierdoor vertoont de Reserve Grote Projecten eind 2023 al een nulsaldo en kunnen de nog ingerekende dotaties in de begroting 2024 vervallen.

Riool
Per saldo stijgen de baten Rioolheffing in 2024 met € 400.000. Dit is toe te rekenen aan de compensabele BTW van investeringen die zijn opgenomen in het Programma Stedelijk Water en Riolering (PSWR). Deze compensabele BTW is niet als een last opgenomen in de begroting maar wordt wel extracomptabel meegenomen bij het berekenen van de kostendekkendheid. Voor de opbouw van de kostendekkendheid van het product Riolering wordt verwezen naar de paragraaf Lokale Heffingen.

Overige mutaties
Hieronder is de vrijval van diverse niet langer benodigde budgetten opgenomen.

Aanpassingen legesopbrengsten
De legesopbrengsten zijn in de begroting 2024 geïndexeerd. Bovendien zijn de aantallen aanvragen en verstrekkingen voor producten waarover leges in rekening worden gebracht, voor de begroting 2024 geactualiseerd. Met betrekking tot reisdocumenten en rijbewijzen wordt verwacht dat er vanaf 2024 tot en met 2027 een hoge piek zal zijn in het aantal verstrekkingen, wat zal leiden tot aanzienlijk hogere opbrengsten in deze periode.

Afval
Met het vaststellen van de begroting 2023 is de raad akkoord gegaan met het verhogen van budgetten voor de ICT-infrastructuur en uitbreiding van de formatie (Formatie op orde). Dit heeft geleid tot een stijging van de gemeentelijke overheadkosten. Deze hogere kosten worden over de verschillende taakvelden binnen de begroting verdeeld.
Het taakveld Afval moet volledig kostendekkend zijn. Deze dekking dient te komen uit de opbrengsten Afvalstoffenheffing. Het aandeel van bovengenoemde hogere overheadkosten, dat ten laste van het taakveld Afval komt wordt daarom gecompenseerd door een hogere opbrengst Afvalstoffenheffing. Dit effect komt nu in de begroting 2024 naar voren.

Rente
De toe te rekenen rente aan grondexploitaties is naar beneden bijgesteld op basis van de verwachte ontwikkeling van de boekwaarden.

Autonome ontwikkelingen na Kadernota 2024
Na de vaststelling van de Kadernota 2024 in juli 2023 is bij het opstellen van de begroting 2024 nog een aantal nieuwe autonome ontwikkelingen naar voren gekomen, die alsnog in de begroting opgenomen zouden moeten worden. Het betreft de volgende onderwerpen met bijbehorende budgetten:

Bedragen x € 1.000

	2024	2025	2026	2027
Dienstauto's college	-12	-12	-12	-12
Verhoging bijdrage Veiligheidsregio	-246	-246	-246	-246
Onderhoudsronde HR21	-130	-130	-130	-130
Continuïteit interne communicatiekanalen	-30	-30	-30	-30
Programma Route regionale Jeugdhulp 2026	-102	-102	0	0
Harmonisatie sportbedrijven	-100	0	0	0
Aframen budget MKB vriendelijkste gemeente	210	210	210	210
Bijdrage huisvestingskosten Ronduit	50	50	50	50
Uitvoering regionale klimaatadaptatiestrategie	-38	-38	-38	-38
Totaal	-398	-298	-196	-196

Programmaplan

Programma 0 Bestuur en ondersteuning

De gemeente Dijk en Waard is betrokken bij inwoners, maatschappelijke organisaties en ondernemers en weet wat er speelt. We zijn een samenwerkingspartner voor de samenleving en andere overheden. We zijn betrouwbaar, benaderbaar en toegankelijk en bieden een veilige haven van waaruit we gezamenlijk onze koers bepalen. We passen ons aan aan de omstandigheden om ons heen, waarbij we creatief en innovatief zijn. Dat is nodig om de voortdurend veranderende wereld en financiële uitdagingen het hoofd te bieden.
Dat kan invloed hebben op wanneer we iets bereiken. Als het kan, doen we het samen. En altijd op een manier die ook door de ander wordt gewaardeerd.

Trends & Ontwikkelingen

Vertrouwen
Het belang van vertrouwen in de overheid mag en kan niet worden onderschat. Het vormt de hoeksteen van een goed functionerende samenleving en heeft diepgaande invloed op individuen, de maatschappij en het functioneren van de overheid zelf. Recente gebeurtenissen zoals de toeslagenaffaire, de stikstofcrisis en de gaswinning in Groningen hebben diepe wonden geslagen in het vertrouwen van burgers in de overheid.
Wij bouwen aan het vertrouwen door in verbinding te staan met onze dorpen en wijken en goed bereikbaar en transparant te zijn.

Inclusief
Iedereen die dat wil moet mee kunnen denken en doen. Dit betekent dat we zo aantrekkelijk, laagdrempelig en toegankelijk mogelijk moeten zijn. Zodat inwoners van jong tot oud, van praktisch opgeleid tot theoretisch opgeleid, et cetera, zoveel mogelijk tot hun recht komen. Investeren in samenwerking vraagt om kritische reflectie op de rol en positie van de gemeenteraad, het college en de organisatie in het democratische samenspel met de samenleving.
Ook als organisatie streven we een diverse samenstelling na.

Grenzeloos samenwerken in de regio en verder
Samenwerking met de samenleving beperkt zich niet tot de grenzen van onze gemeente. Dit pakken we óók met medeoverheden op. Als we de opgaven en vraagstukken centraal stellen vraagt dit om ruimte om te experimenteren hoe we deze samenwerking vormgeven. Zodat we zorgen voor voldoende uitvoeringskracht, betere sturing op integrale samenhang van regionale opgaven en versterking van de ondersteuning van de volksvertegenwoordiging, waaronder de rol van gemeenteraden bij regionale samenwerking.

Door de schaalsprong die we als gemeente hebben gemaakt nemen we binnen de regio Alkmaar, Noord-Holland Noord (NHN), op provinciaal en op landelijk niveau vaker een bestuurlijke trekkersrol op ons. Op deze manier wordt onze positie als gemeente verstevigd en krijgen we meer sturing op de integrale samenhang van onze (boven)regionale opgaven.
Onze regionale samenwerkingen zijn verdeeld over de verschillende programma's. Waar wenselijk wordt hierop bij het betreffende programma nader ingegaan.

Bedrijfsvoering
Interne bedrijfsvoering is van belang om de efficiëntie en effectiviteit, transparantie en verantwoording én tevredenheid van medewerkers binnen de gemeentelijke organisatie te bevorderen. Zodat de organisatie optimaal wordt ondersteund en gestimuleerd in haar groei om de inwoners, bedrijven en organisaties in Dijk en Waard zo goed mogelijk te helpen.

We werken aan een gedegen fundament voor een succesvolle gemeente Dijk en Waard, door het verminderen van de kwetsbaarheid en het verhogen van de kwaliteit. Een strategische organisatie die redeneert vanuit de grote opgaven is het doel, waarin het ontwikkelen van eigenaarschap, samenwerken en vakmanschap centraal staat. Zie hiervoor verder Paragraaf Bedrijfsvoering.

Waar staan we voor? Maatschappelijk effect

Dijk en Waard is een sterke en innovatieve gemeente waar iedereen telt en wordt gezien en waar we ruimte bieden aan initiatieven. We zijn een gemeente die zich als samenwerkingspartner opstelt. En die een belangrijke rol neemt in de ontwikkeling van onze regio. We zijn benaderbaar en toegankelijk.
Onze dienstverlening past daarbij: mensgericht, voor iedereen en van nu. We streven naar steeds betere en waardevolle dienstverlening voor onze inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties. We werken daarbij zoveel mogelijk informatiegestuurd. Dit speelt een belangrijke rol bij de ontwikkeling van onze dienstverlening.

We doen dit in een wereld die continu verandert. Dat geldt ook voor de (technologische) mogelijkheden van onze dienstverlening: sneller, digitaler, en met meer inlevingsvermogen voor de mensen die dat nodig hebben. We zetten daarom in op een dienstverlening die mee kan bewegen met de veranderende behoeften en omstandigheden van onze inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties.

We werken aan de bekendheid van de gemeente. We versterken de verbinding tussen inwoners en de gemeente, bijvoorbeeld door meer te gaan doen voor nieuwe inwoners.

Welke doelstellingen dragen daar aan bij?

1. Een zichtbare en actieve positie in de (boven)regio en in de samenwerking met (regio)gemeenten, provincie, het Rijk en andere overheden.
2. Grenzeloos besturen: samen met andere overheden zorgt Dijk en Waard ervoor dat onze gemeentegrens geen belemmering vormt voor de aanpak van opgaven en vraagstukken.
3. Inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties ervaren de dienstverlening van Dijk en Waard als waardevol, mensgericht en betrouwbaar.
4. Onze dienstverlening is online waar het kan en persoonlijk waar dat passend is. Inwoners , ondernemers en maatschappelijke organisaties kunnen steeds meer en beter digitaal bij de gemeente terecht.
5. Onze bekendheid en zichtbaarheid als gemeente Dijk en Waard wordt vergroot.
6. Het indienen van klachten is laagdrempelig en klachten worden naar tevredenheid opgepakt.
7. Dijk en Waard is een financieel stabiele gemeente. Gemeentelijke voorzieningen- en lastenniveau zijn in balans.

Waar zetten we in 2024 op in?

1. We staan in verbinding met onze inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties. Daardoor, en door dorp- en wijkgericht werken weten we wat er leeft en speelt.
2. Op basis van de ervaringen die we in de pilotgebieden (Noord- en Zuid-Scharwoude en de Schilderswijk) opdoen, ontwikkelen we een werkwijze voor dorp- en wijkgericht werken.
3. Een goede relatie en samenwerking met (regio)gemeenten, provincie, het Rijk en andere overheden en inname van een stevige positie in gezamenlijke projecten en de diverse gremia.
4. Vergroting van de zichtbaarheid en benaderbaarheid van het bestuur.
5. Een vruchtbaar samenspel tussen college en raad.
6. Kennis van en inzicht in klantbeleving en verbetering van dienstverlening.
7. Ontwikkeling van een welkomstbrief en welkomstprogramma voor nieuwe inwoners.
8. Snelle en adequate afhandeling van klachten.
9. Voortdurende verhoging van de kwaliteit van de Basis Registratie Personen (BRP), onder andere door adresonderzoek en deelname aan het project Woonfraude.
10. Een goed balans tussen voorzieningenniveau en gemeentelijke lasten.
11. Een sluitende begroting en positief oordeel van de toezichthouders.

Waar leiden we ons succes uit af? (Meetlat)

1. Realisatie van de gebiedsanalyses en dorps- en wijkagenda's voor de pilotwijken, samen met onze inwoners.
2. De A-status van digitale toegankelijkheid voor gemeentelijke website.
3. Een voldoende weerstandsratio, een gezonde schuldquote en een voldoende solvabiliteitsratio.

Beleidsindicatoren

Indicator	Eenheid	Waarde
Formatie	Aantal fte per 1.000 inwoners	7,44 fte
Bezetting	Aantal fte per 1.000 inwoners	6,67 fte
Apparaatskosten	Kosten per inwoner	€ 803,26
Externe inhuur	Kosten als % van de totale loonsom + totale kosten inhuur externen	5,57%
Overhead	Overheadkosten als % van de totale lasten	10,94%

Verbonden partijen

Verbonden partij	Vestigingsplaats	Openbaar belang
Cocensus	Alkmaar	Samenwerking op het gebied van belastingen (uitvoeringswerkzaamheden). Het betreft de uitvoering van de wet WOZ (herwaardering), de aanslagoplegging, de afhandeling van bezwaren en beroepschriften, de (dwang)invordering en de afhandeling van verzoeken om kwijtschelding. Alsmede de contacten met de Waarderingskamer, CBS en de gemeentelijke afnemers (belastingdienst en waterschap).
NV Bank Nederlandse Gemeenten (BNG)	Den Haag	Uitoefening van het bedrijf van bank ten dienste van de overheden.
Alliander NV	Diemen	Alliander staat voor een energie-voorziening die iedereen onder gelijke condities toegang geeft tot betrouwbare, betaalbare en duurzame energie.

Wat mag het kosten?

Bedragen x € 1.000

Taakveld	Rekening 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Raming 2025	Raming 2026	Raming 2027
LASTEN						
Bestuur	-5.789	-5.526	-5.409	-5.391	-5.391	-5.391
Burgerzaken	-2.180	-2.762	-3.402	-3.322	-3.321	-3.320
Beheer overige gebouwen en gronden	-1.334	-777	-995	-984	-844	-834
Overhead	-34.081	-33.082	-35.202	-34.516	-34.507	-34.344
TOTAAL LASTEN	**-43.384**	**-42.148**	**-45.009**	**-44.213**	**-44.063**	**-43.890**
BATEN						
Bestuur	1.302	885	925	925	925	925
Burgerzaken	1.265	736	1.550	1.550	1.550	1.550
Beheer overige gebouwen en gronden	978	812	838	838	838	838
Overhead	2.976	4.335	3.746	3.746	3.746	3.746
TOTAAL BATEN	**6.521**	**6.768**	**7.059**	**7.059**	**7.059**	**7.059**
Saldo van baten en lasten	**-36.863**	**-35.380**	**-37.950**	**-37.155**	**-37.004**	**-36.831**
Toevoeging aan reserves	-3.891	-4.095	-12	-12	-12	-12
Onttrekking aan reserves	19.509	5.075	704	705	565	565
Saldo mutatie reserves	**15.618**	**980**	**692**	**693**	**553**	**553**
Saldo programma	**-21.245**	**-34.400**	**-37.258**	**-36.461**	**-36.451**	**-36.278**

Algemene dekkingsmiddelen

Bedragen x € 1.000

Taakveld	Rekening 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Raming 2025	Raming 2026	Raming 2027
LASTEN						
Treasury	-6.795	134	-990	-933	-875	-875
Belastingen overig	-882	-881	-917	-917	-917	-917
Overige baten en lasten	-5.785	65	-827	-703	2.147	1.749
Vennootschapsbelasting (Vpb)	548	0	0	0	0	0
TOTAAL LASTEN	**-12.914**	**-682**	**-2.733**	**-2.553**	**355**	**-43**
BATEN						
Treasury	5.204	684	2.052	1.981	1.910	1.841
OZB woningen	9.179	10.006	10.702	10.702	10.702	10.702
OZB niet-woningen	8.795	9.056	9.806	9.806	9.806	9.806
Parkeerbelasting	210	254	254	254	254	254
Belastingen overig	239	96	96	96	96	96
Algemene uitkeringen en overige uitkeringen gemeentefonds	164.934	160.639	172.391	171.450	155.152	153.598
Overige baten en lasten	511	49	49	49	49	49
TOTAAL BATEN	**189.072**	**180.785**	**195.350**	**194.339**	**177.969**	**176.347**
Saldo baten en lasten algemene dekkingsmiddelen	**176.158**	**180.103**	**192.617**	**191.786**	**178.324**	**176.304**

Programma 1 Veiligheid

Dijk en Waard wil een fijne en veilige gemeente zijn. Een gemeente waar onveiligheid, zoals (ondermijnende) criminaliteit en overlast, wordt aangepakt. En waar ruimte is om een levendige en bruisende gemeente te kunnen zijn. Wij hebben een gezamenlijke verantwoordelijkheid om de veiligheid en leefbaarheid in onze gemeente te vergroten, zowel op het land als op het water. Wij werken nauw samen met de politie, de Veiligheidsregio en tal van maatschappelijke organisaties aan het veilig houden van alle kernen en wijken. Dagelijks is er contact met inwoners en ondernemers.

Trends & Ontwikkelingen

Toezicht en handhaving

De boa's gaan de komende jaren een grotere rol spelen in de uitvoering van het lokale veiligheidsbeleid. Zij krijgen meer taken en bevoegdheden. Dit vraagt een verdere professionalisering van het boa-team, zowel in kwantiteit (uitbreiden van het aantal boa's) als in kwaliteit (voldoende uitgerust en toegerust in middelen en opleiding). De boa's werken samen met de politie en de mobiele surveillance in een netwerk van toezicht.

Weerbare jeugd

Jongeren, en met name kwetsbare jongeren, kunnen zich aangetrokken voelen tot criminaliteit. Hierbij ligt de verlokking van snel geld verdienen op de loer. De aantrekkingskracht van criminaliteit hangt vaak samen met verschillende onderliggende problemen, zoals een gebrek aan perspectief, een verslaving, voortijdig schoolverlaten of financiële problemen. Deze problemen vormen niet alleen een voedingsbodem voor criminaliteit, maar ook voor andere maatschappelijke problemen die bij jongeren kunnen spelen, zoals uitbuiting en radicalisering.
Veel van deze problemen spelen zich af op het snijvlak van zorg en veiligheid. Om te voorkomen dat jongeren de criminaliteit ingaan of hier verder in afglijden is het van belang dat deze jongeren weerbaar gemaakt worden. Een goede samenwerking tussen veiligheids- en zorgpartners is daarom van groot belang. De scholen en het jongerenwerk vervullen hierin een belangrijke rol. Weerbare jeugd is bij uitstek een thema dat een sterk raakvlak heeft met het sociaal domein.

Meer evenementaanvragen

Wij krijgen meer (omvangrijke) evenementaanvragen. Het aantal evenementen heeft grenzen. Om een kwalitatief hoogwaardig en gevarieerd evenementenaanbod en daarbij een goede balans tussen levendigheid en leefbaarheid te kunnen waarborgen, is het nodig om de kaders en criteria waaraan de vergunningaanvragen voor evenementen worden getoetst aan te scherpen en onderzoek te doen naar evenementenlocaties.

Digitale veiligheid

De samenleving digitaliseert en wij zien dat de openbare orde en veiligheid een digitale component kent die steeds groter wordt. Dit brengt nieuwe risico's met zich mee, zoals gedigitaliseerde vormen van criminaliteit, cyberaanvallen, desinformatie en datalekken, waartegen inwoners, ondernemers, instanties en de gemeentelijke organisatie zich proberen te verweren. Hierbij hebben wij speciale aandacht voor kwetsbare inwoners. Er is een toename zichtbaar van burgers die online polariserende en radicale uitingen doen. Dit heeft directe gevolgen voor de openbare orde en het gevoel van onveiligheid.
Als gemeente zetten wij in op bewustwording en een passende beveiliging van gemeentelijke processen en informatie op basis van een risicogestuurde aanpak. Deze aanpak vereist naar verwachting een koerswijziging en grotere inspanningen op het moment dat beveiligingseisen in

de Wet beveiliging netwerk- en informatiesystemen (Wbni) worden verankerd en de gemeente zoals het zich nu laat aanzien in oktober 2024 aan alle eisen dient te voldoen. Gelet op de grote impact van deze wet werkt de gemeente proactief mee met de VNG en bestuurlijke partners om invloed uit te oefenen op het wetgevingstraject en tijdig duidelijkheid van het Rijk te verkrijgen.

Ondermijning

Criminelen maken voor illegale activiteiten soms gebruik van legale bedrijven en diensten. Zij gebruiken diensten van het lokale bestuur voor bijvoorbeeld het verkrijgen van vergunningen. De aanpak van ondermijning richt zich op het afbreken/doorbreken van (economische) machtsposities van criminelen en hun netwerken in de onder- en bovenwereld en het bestrijden van misbruik van legale economische en juridische (overheids-)voorzieningen.
Recent is de wetgeving met betrekking tot de inzet van het instrument Bibob verruimd. Het inzetten van het Bibob-instrument draagt op een belangrijke wijze bij aan het doorbreken van machts-posities en aan een weerbare gemeentelijke organisatie.
Bedrijventerreinen zijn potentieel aantrekkelijke vestigingsplaatsen voor criminelen en criminele activiteiten vanwege beperkt toezicht en minder sociale controle. Vanuit de gemeente zetten we in op het wegnemen van deze gelegenheidsstructuren.

Waar staan we voor? Maatschappelijk effect

De samenhang van welvaart, welzijn en welbevinden draagt bij aan een gelukkige Dijk en Waarder: gelukkig in een stabiele omgeving, met toekomstperspectief, in goede (mentale) gezondheid, waar iedere inwoner zichzelf gezien en gehoord, vrij en veilig voelt. Dijk en Waard is een in alle opzichten betrouwbare, integere en veilige gemeente.

Welke doelstellingen dragen daar aan bij?

1. Wij omarmen een bruisende en levendige gemeente en beperken overlast zoveel als kan en nodig binnen dat perspectief.
2. Dijk en Waard wordt ervaren als een fijne en veilige gemeente.
3. Wij bestrijden ondermijning, fraude en misbruik.
4. Dijk en Waard is goed geëquipeerd als het gaat om het voorkomen van cyberaanvallen en datalekken.

Waar zetten we in 2024 op in?

1. Een bruisende en levendige gemeente en beperking van overlast zoveel als kan en nodig binnen dat perspectief:
    a. Uitbreiding van de formatie van het boa-team.
    b. Versteviging van de samenwerking tussen gemeente, jongerenwerk en politie.
    c. Opstellen van locatieprofielen voor de evenemententerreinen.
    d. Uitvoering van het alcoholpreventiebeleid.

2. Dijk en Waard als een fijne en veilige gemeente:
    a. Ondersteuning van de aanpak van woninginbraken door in te zetten op inbraak-preventie.
    b. Opstellen van antidiscriminatiebeleid.
    c. Inzet op het weerbaar maken van jeugd door het opstellen van een plan van aanpak hiervoor.

3. Bestrijding van ondermijning, fraude en misbruik:
    a. Uitbreiden van de inzet van het instrument Bibob door middel van werving van een extra medewerker.
    b. Wegnemen van gelegenheidsstructuren ten aanzien van ondermijnende criminaliteit. Hiertoe wordt een plan van aanpak opgesteld.
    c. Vergroting van de bewustwording ten aanzien van ondermijning bij inwoners, raad, college en ambtelijke organisatie.

4. Goed geëquipeerd ten aanzien van het voorkomen van cyberaanvallen en datalekken:
    a. Vergroting van de digitale veiligheid met de implementatie van de nieuwe gemeentelijke infrastructuur.
    b. Vergroting van de bewustwording ten aanzien van dataveiligheid en gegevensbescherming bij inwoners, raad, college en ambtelijke organisatie.

Waar leiden we ons succes uit af? (Meetlat)

1. De uitkomsten van de tweejaarlijkse Veiligheidsmonitor.
2. De uitkomst van de audits op het gebied van informatiebeveiliging.

Beleidsindicatoren

Indicator	Eenheid	Waarde
Verwijzingen Halt	Aantal verwijzingen per 10.000 jongeren (12 t/m 17 jaar)	69 (2022)
Winkeldiefstallen	Aantal winkeldiefstallen per 1.000 inwoners	1,7 (2022)
Geweldsmisdrijven	Aantal geweldsmisdrijven per 1.000 inwoners	3,6 (2022)
Diefstallen uit woning	Aantal woningdiefstallen per 1.000 inwoners	2,0 (2022)
Vernielingen en beschadigingen in de openbare ruimte	Aantal vernielingen en beschadigingen per 1.000 inwoners	6,2 (2022)

Verbonden partijen

Verbonden partij	Vestigingsplaats	Openbaar belang
Veiligheidsregio Noord-Holland Noord	Alkmaar	Het gezamenlijk behartigen van belangen die de schaal van de individuele gemeenten te boven gaan, ten behoeve van de veiligheid van de bevolking in het samenwerkingsgebied.

Wat mag het kosten?

Bedragen x € 1.000

Taakveld	Rekening 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Raming 2025	Raming 2026	Raming 2027
LASTEN						
Crisisbeheersing en brandweer	-5.022	-5.088	-5.755	-5.733	-5.733	-5.733
Openbare orde en veiligheid	-2.940	-3.622	-3.799	-3.801	-3.794	-3.794
TOTAAL LASTEN	**-7.962**	**-8.710**	**-9.554**	**-9.534**	**-9.527**	**-9.527**
BATEN						
Crisisbeheersing en brandweer	207	0	0	0	0	0
Openbare orde en veiligheid	146	69	52	52	52	52
TOTAAL BATEN	**353**	**69**	**52**	**52**	**52**	**52**
Saldo van baten en lasten	**-7.609**	**-8.640**	**-9.502**	**-9.482**	**-9.475**	**-9.475**
Toevoeging aan reserves		0	0	0	0	0
Onttrekking aan reserves		0	0	0	0	0
Saldo mutatie reserves						
Saldo programma	**-7.609**	**-8.640**	**-9.502**	**-9.482**	**-9.475**	**-9.475**

Programma 2 Verkeer, vervoer en waterstaat

Bereikbaarheid, goed openbaar vervoer nabij, verkeersveiligheid en goed onderhouden wegen dragen bij aan fijn wonen en leven. Het zijn daarom belangrijke voorwaarden voor de sprong vooruit die we in Dijk en Waard willen maken. Het principe van ‘duurzaam veilig’, zoals verwerkt in het Omgevingsprogramma Mobiliteit, vormt daarbij het uitgangspunt. Meer aandacht voor gezondheid en een duurzame toekomst betekent dat we inzetten op actieve en duurzame mobiliteit zoals lopen, fietsen, openbaar vervoer en elektrisch vervoer.

Trends & Ontwikkelingen

We staan aan het begin van een transitie naar uitstootvrij verkeer, waarbij duurzaamheids-doelstellingen steeds belangrijker worden. Tegelijkertijd stijgt het autobezit nog steeds. Dit zorgt voor onder andere steeds complexere parkeervraagstukken in bestaande wijken en knelpunten op het (regionale) wegennet.

Thema Mobiliteit en bereikbaarheid

De komende jaren wordt ingezet op lopen, fietsen en andere duurzame vervoerswijzen en de verdere ontwikkeling van het OV-knooppunt Dijk en Waard. De elektrische fiets zorgt voor meer fietskilometers, maar leidt ook tot hogere fietssnelheden en inrichtingsvraagstukken.
Deelmobiliteit wordt verder ontwikkeld.

Waar staan we voor? Maatschappelijk effect

We investeren in de veiligheid van alle verkeersdeelnemers en houden daarbij rekening met actuele ontwikkelingen zoals snellere fietsen. Bij (toekomstige) herinrichtingen kijken we hoe we werk met werk kunnen maken om Dijk en Waard bij bijvoorbeeld rotondes en kruisingen veiliger te maken.
Met het (nog vast te stellen) nieuwe integrale parkeerbeleid krijgt de gemeente een belangrijk instrument in handen voor zowel gebiedsontwikkelingen als de bestaande woonomgeving.

Een goede bereikbaarheid van bedrijven en andere belangrijke economische locaties is essentieel. Daarvoor is de verbetering van de ontsluiting van Dijk en Waard, waaronder de N242, noodzakelijk. Hierbij werken we samen met de provincie, regiogemeenten en ProRail.

Welke doelstellingen dragen daar aan bij?

1. Dijk en Waard heeft een goede aansluiting op het (boven)regionale netwerk van doorfietsroutes, spoor en weginfrastructuur.
2. We geven prioriteit aan actieve en gezonde mobiliteit, zoals fietsen, wandelen en elektrisch vervoer, voor een verkeersveilige, toegankelijke en gezonde woon- en leefomgeving.
3. De inwoners van Dijk en Waard ervaren de verkeerssituatie in hun woonomgeving als verkeersveilig.
4. We werken aan de verbetering van de verkeersveiligheid. De landelijke doelstelling zet in op 0 verkeersdoden in 2050.

Waar zetten we in 2024 op in?

1. Goede aansluiting op het (boven)regionale netwerk van doorfietsroutes, weg-infrastructuur en spoor:
    a. Inzet op een provinciaal uitvoeringsprogramma waarin wij deelnemen, na afronding van het onderzoek N242 (genaamd multimodaal en adaptief programma N242).
    b. Ontwikkeling van een modern OV-knooppunt Dijk en Waard in samenwerking met ProRail, NS en provincie.
    c. Start aanleg spoortunnel Zuidtangent.
    d. Verder werken aan een fijnmazig OV-net met de Hugohopper in relatie tot de uitbreiding van Dijk en Waard. Concreet is de ambitie om één nieuwe lijn te introduceren in Sint Pancras. Hiervoor wordt gezocht naar circa 40 vrijwilligers.

2. Actieve en gezonde mobiliteit voor een verkeersveilige, toegankelijke en gezonde woon- en leefomgeving:
    a. Planvorming en aanleg van regionale doorfietsroutes. Voor 2024 staat de doorfietsroute op Beveland (over de W.M. Dudokweg en de J.J.P. Oudweg) in de planning.
    b. Implementatie van maatregelen uit het Regionale Mobiliteitsprogramma (Klimaatakkoord/duurzame mobiliteit). Op lokaal niveau zijn dat in 2024 met name maatregelen uit het lokale uitvoeringsprogramma CO2 neutraal, zie hiervoor Document DijkenWaard - Samenvatting Uitvoeringsprogramma 2023 - 2026 Dijk en Waard CO2-neutraal - iBabs RIS (bestuurlijkeinformatie.nl). Bijvoorbeeld het verder uitrollen van laadinfrastructuur en verdere verbetering van ons wandel- en fietsnetwerk.

3. Verkeersveilige woonomgeving:
    a. Uitvoering van onderhoud op het vastgestelde kwaliteitsniveau voor wegen.
    b. Bij herinrichtingen/wijkreconstructies worden wegen toekomstgericht ingericht en ontwikkeld met oog voor alle gebruikers. Zie ook punt 4b hierna.

4. Verbetering verkeersveiligheid:
    a. Start met de implementatie van maatregelen uit het Regionaal Uitvoerings-programma Verkeersveiligheid, dat in 2023 is afgerond.
    b. Veiligere inrichting van rotondes en kruisingen waar nodig. Zie ook punt 3b.
    c. Uitvoering Verkeersplan Sint Pancras. Via collegeberichten wordt u op de hoogte gehouden van de stand van zaken.

Verder wordt ingezet op:

5. Uitvoeren van het Omgevingsprogramma mobiliteit. Hiervoor wordt eerst een netwerkanalyse uitgevoerd op basis van toekomstige verkeersknelpunten die hierbij in beeld komen.

6. Voorbereiding van de implementatie van maatregelen vanuit het nog vast te stellen parkeerbeleid. Op basis van de in het beleid gemaakte keuzes zullen, daar waar nodig, voorstellen voor financiële dekking aan de raad worden voorgelegd.

Waar leiden we ons succes uit af? (Meetlat)

1. De Veiligheidsmonitor die elke 2 jaar wordt opgesteld.
2. De ontwikkeling van het aantal geregistreerde verkeersongelukken (viastat.nl).
3. Het aantal locaties dat veiliger wordt gemaakt op basis van data-analyse (risicogestuurde aanpak).

Beleidsindicatoren

In het Besluit Begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) zijn voor dit programma geen indicatoren verplicht gesteld.

Verbonden partijen

Er zijn geen verbonden partijen binnen dit programma.

Wat mag het kosten?

Bedragen x € 1.000

Taakveld	Rekening 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Raming 2025	Raming 2026	Raming 2027
LASTEN						
Verkeer en vervoer	-15.743	-17.420	-17.816	-18.693	-19.065	-18.988
Parkeren	-260	-260	-185	-185	-184	-184
Recreatieve havens	-90	-76	-85	-81	-81	-84
Economische havens en waterwegen	-686	-812	-768	-773	-773	-773
TOTAAL LASTEN	**-16.778**	**-18.568**	**-18.853**	**-19.731**	**-20.102**	**-20.030**
BATEN						
Verkeer en vervoer	1.660	1.771	1.592	1.561	1.565	1.527
Parkeren	13	14	14	114	114	114
Recreatieve havens	55	60	64	64	64	64
Economische havens en waterwegen	-1	0	0	0	0	0
TOTAAL BATEN	**1.727**	**1.845**	**1.670**	**1.738**	**1.743**	**1.705**
Saldo van baten en lasten	**-15.051**	**-16.723**	**-17.183**	**-17.993**	**-18.360**	**-18.325**
Toevoeging aan reserves	-3.024	-3.374	-3.724	-3.724	-3.724	-3.724
Onttrekking aan reserves	4.228	3.639	3.478	3.377	3.377	3.377
Saldo mutatie reserves	**1.204**	**265**	**-246**	**-348**	**-348**	**-348**
Saldo programma	**-13.847**	**-16.458**	**-17.429**	**-18.341**	**-18.707**	**-18.672**

Programma 3 Economie

Doeners en makers. Zonder opscheppen en overdrijven. Dijk en Waard heeft een sterke economische positie in de regio met ruim 33.000 banen. Onze ondernemers betekenen meer voor ons dan werkgelegenheid en een inkomen voor hun personeel. Ze bouwen letterlijk en figuurlijk mee aan Dijk en Waard en we laten zien dat we daar trots op zijn. Meer werkgelegenheid in onze regio vinden we van groot belang. Wij willen dan ook een veerkrachtige, toekomstbestendige, innovatieve en duurzame economische ontwikkeling die bijdraagt aan zowel werkgelegenheid als brede welvaart voor de inwoners van Dijk en Waard.

Nederland als vakantiebestemming en dagjes uit in de eigen omgeving zijn belangrijker geworden. Bijzondere ervaringen blijven een drijfveer voor recreatie en toerisme. Dit kan op verschillende manieren. Een belangrijk gebied als het Oosterdelgebied vormt het groene en blauwe (natuur en water) hart van Dijk en Waard. In de visie Grenzeloos Dijk en Waard (Kanaalpark) komen verschillende plannen samen om hieraan vorm en uitvoering te geven. We waarderen onze omgeving met veel mooi cultuurlandschap en natuur waar we kunnen wandelen, fietsen, varen en sporten.
Aan en op het water moeten wonen, rust, vertier, veiligheid en recreatief gebruik in balans zijn.

Trends & Ontwikkelingen

Arbeidsmarkt
Er is krapte op de arbeidsmarkt. Er is schaarste aan personeel in nagenoeg alle economische sectoren. Daarnaast is er sprake van vergaande flexibilisering van de arbeidsmarkt.

Duurzame economische ontwikkeling
De komende jaren blijft de aandacht gericht op het verder opbouwen van de samenwerking met ondernemersverenigingen en het beroepsonderwijs (triple helix model). De verduurzaming van bedrijventerrein en het stimuleren van compacte winkelgebieden maken hier deel van uit.

Wat op dit moment ook de volle aandacht heeft is de netcongestie. Bedrijven die niet aangesloten kunnen worden op het energienetwerk. Samen met de provincie en de netbeheerder wordt hieraan gewerkt. Deze problematiek levert ook creatieve oplossingen en samenwerkingen op die de bedrijven verder helpen.

Economische Agenda NHN
Noord-Holland Noord (regio's Alkmaar, West-Friesland, Kop van Noord-Holland) bouwt samen met de provincie aan een strategische economische agenda.

Recreatie en toerisme
Buitenrecreatie en waterrecreatie zijn als populaire vrijetijdsbesteding herontdekt. Nederland als vakantiebestemming en dagjes uit in de eigen omgeving zijn belangrijker geworden. Bijzondere ervaringen blijven een drijfveer. De trend is van standaard naar ‘customized’. Er is verder steeds meer aandacht voor natuur, cultuurhistorie, gezondheid, duurzaam en sociaal.

Waar staan we voor? Maatschappelijk effect

Samen met ondernemers onderzoeken we hoe we de economische structuur en het vestigingsklimaat van Dijk en Waard kunnen versterken. We kiezen daarbij voor een duurzaam economisch perspectief. We stimuleren ondernemers om bij te dragen aan onze uitgangspunten van een veerkrachtige, toekomstbestendige, innovatieve en duurzame economische ontwikkeling. We verbeteren de dienstverlening aan de ondernemers. De gemeente neemt de regie om op lokaal niveau de behoeften van het bedrijfsleven en de mogelijkheden vanuit het onderwijs bij elkaar te brengen (triple helix model).
De triple helix is een model voor het kijken naar en het sturen op innovatie in de kenniseconomie. De essentie van het model is de samenwerking tussen drie partijen: onderwijs, overheid en bedrijfsleven. In een samenwerking nemen partijen kwaliteiten van elkaar over. Deze dynamiek draagt bij aan nieuwe manieren van bedrijfs- en beleidsvoering en zorgt voor grotere innovativiteit.

Dijk en Waard is mede afhankelijk van het landelijk en provinciaal beleid voor ontwikkelingen in het landelijk gebied. Waar het kan biedt de gemeente ruimte voor agrarische ondernemers om op de benodigde transitie van het landelijk gebied in te spelen. Dit kan door bijvoorbeeld constructief mee te werken aan ruimtelijke plannen en ruimte te bieden aan nevenactiviteiten.

Welke doelstellingen dragen daar aan bij?

1. Dijk en Waard heeft een duurzaam en aantrekkelijk vestigings- en ondernemersklimaat.
2. In Dijk en Waard zijn onderwijs, arbeidsmarkt en gemeente goed op elkaar aangesloten (triple helix model).
3. Dijk en Waard biedt veel mogelijkheden voor inwoners en bezoekers om te recreëren op het gebied van natuur, water en groen.
4. Onze winkelcentra zijn veilig, toegankelijk, plezierig en aantrekkelijk voor winkelend publiek.

Waar zetten we in 2024 op in?

1. Een duurzaam en aantrekkelijk vestigings- en ondernemersklimaat:
    a. Verder uitvoering geven aan de Retailvisie en Visie Werklocaties na harmonisatie en actualisatie van het beleid.
    b. Blijven optrekken met de regio met het oog op economische ontwikkeling en versterking van onze positie in Noord-Holland Noord, in de Regionale Ontwikkelingsmaatschappij (ROM) en het Ontwikkelingsbedrijf NHN.
    c. Besluitvorming over de Economische Agenda NHN en over voortzetting van de samenwerkingsovereenkomst Ontwikkelingsbedrijf NHN.

2. Goede aansluiting tussen onderwijs, arbeidsmarkt en gemeente (samenwerking via het triple helix model):
    a. Via de Uitvoeringsagenda Onderwijs & Arbeidsmarkt regio Alkmaar kan onze gemeentelijke rol als verbinder tussen onderwijs en bedrijfsleven opgepakt worden. Op basis van een inventarisatie krijgen we inzicht zien waar de kansen liggen. Zie ook Programma 6 Sociaal Domein.
    b. Conform besluitvorming in 2023 uitvoering geven aan de Human Capital Agenda NHN.

3. Mogelijkheden voor inwoners en bezoekers om te recreëren:
    a. Afronding in 2024 van het onderzoek naar hoe we voor de toekomst verder gaan met de lokale en regionale promotie.
    b. Stimulering van (nieuwe) mogelijkheden om te recreëren, zoals Dijk en Waard ontwikkelt met water en de Visie Kanaalpark. Zie ook Programma 5 Sport, Cultuur, Recreatie en Openbare Ruimte.
    c. Intensieve samenwerking in de regio door middel van de uitvoering van het jaarlijks actieplan Toeristische Visie Parel aan Zee Regio Alkmaar. Dit programma loopt tot en met 2024. In 2024 wordt een nieuwe regionale visie voor 2025 en verder aan de raad aangeboden.

4. Veilige, toegankelijke, plezierige en aantrekkelijke winkelcentra voor winkelend publiek:
    a. Uitvoering van de Retailvisie.

Waar leiden we ons succes uit af? (Meetlat)

1. De mate van uitstroom van (kwetsbare) jongeren naar werk of vervolgopleiding.
2. Functiemenging: de verhouding tussen banen en wonen.
3. Het aantal nieuw gevestigde bedrijven per 1.000 inwoners.
4. Het aantal arbeidsplaatsen per 1000 inwoners tussen 15-74 jaar.

Beleidsindicatoren

Indicator	Eenheid	Waarde
Functiemenging	% functiemenging	48,9%
Vestiging van bedrijven	Aantal bedrijfsvestigingen per 1.000 inwoners (15 t/m 64 jaar)	145,9

Verbonden partijen

Verbonden partij	Vestigingsplaats	Openbaar belang
Ontwikkelingsbedrijf Noord-Holland-Noord NV	Alkmaar	Optimale benutting van de economische potenties van Noord-Holland Noord door professionele wervingskracht en versterking van de kernkwaliteiten van de regio. Dit moet leiden tot extra autonome groei van arbeidsplaatsen in de regio en meer nieuwe bedrijfsvestigingen.

Wat mag het kosten?

Bedragen x € 1.000

Taakveld	Rekening 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Raming 2025	Raming 2026	Raming 2027
LASTEN						
Economische ontwikkeling	-1.083	-1.614	-1.430	-1.590	-1.665	-1.665
Fysieke bedrijfsinfrastructuur	-3.377	-1.629	-1.992	-1.513	-1.895	-1.895
Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	-38	-34	-72	-72	-72	-72
Economische promotie	-224	-464	-456	-404	-404	-404
TOTAAL LASTEN	**-4.722**	**-3.742**	**-3.950**	**-3.579**	**-4.036**	**-4.035**
BATEN						
Economische ontwikkeling	53	0	0	0	0	0
Fysieke bedrijfsinfrastructuur	4.658	1.612	1.975	1.496	1.878	1.878
Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	30	47	80	80	80	80
Economische promotie	194	177	158	158	158	158
TOTAAL BATEN	**4.934**	**1.835**	**2.213**	**1.734**	**2.116**	**2.116**
Saldo van baten en lasten	**212**	**-1.906**	**-1.737**	**-1.845**	**-1.920**	**-1.919**
Toevoeging aan reserves	0	0	0	0	0	0
Onttrekking aan reserves	67	170	104	50	50	50
Saldo mutatie reserves	**67**	**170**	**104**	**50**	**50**	**50**
Saldo programma	**279**	**-1.736**	**-1.633**	**-1.795**	**-1.870**	**-1.869**

Programma 4 Onderwijs

In Dijk en Waard krijgen kinderen en jongeren alle kansen zich optimaal te ontwikkelen en hun talenten te ontplooien, ongeacht hun achtergrond of beperking. Een belangrijk voorbeeld hiervan is het in 2023 geopende Expertisecentrum Passend Onderwijs in Heerhugowaard, waarin onderwijs en zorg worden gecombineerd. Dijk en Waard is daarmee de eerste gemeente in Nederland.
Het is belangrijk dat kinderen via school in contact komen met sport, cultuur en muziek. Ook kwetsbare kinderen zijn lid van een sport- of cultuurvereniging of nemen deel aan andere naschoolse activiteiten en hebben op die manier een zinvolle vrijetijdsbesteding.
De schoolcarrière van leerlingen sluit aan op hun wensen en mogelijkheden, en biedt hen de kans het beste uit zichzelf te halen. Zij slagen erin een goede positie te verwerven op de arbeidsmarkt en economisch zelfstandig te worden.
Samen met onze strategische partners bouwen we aan goede verbindingen tussen onderwijs en zorg, om eventuele problemen bij jongeren zo vroeg mogelijk te voorkomen. Als vanzelfsprekend pakt ook het onderwijs haar rol in het benutten van al haar mogelijkheden waardoor leerlingen een gelijke kans krijgen in de vertrouwde veilige omgeving van de school.

Dijk en Waard kent veel middelbaar beroepsonderwijs. Hetzelfde geldt voor omliggende gemeenten en in Alkmaar is Hogeschool InHolland gevestigd. Een goede samenwerking tussen onderwijs, ondernemers en gemeente is dus belangrijk. Daarom hebben we als gemeente een actieve rol in de zogenoemde triple helix (zie Programma 3 Economie).

Onderwijs heeft ook een direct verband met Programma 5 Sport, cultuur, recreatie en openbare ruimte en Programma 6 Sociaal domein. Samen vormen zij het sociaal domein. Het onderwijs vormt een fundament voor de sociale basis. Goede onderwijshuisvesting is een onlosmakelijke voorwaarde voor goed onderwijs.

Trends & Ontwikkelingen

Scholen zijn belangrijke vindplaatsen
De gemeente gaat verder dan de wettelijke taken op het terrein van onderwijs, zoals bij het creëren van meer kansengelijkheid en een betere aansluiting op de arbeidsmarkt. Scholen en kinderopvang zijn belangrijke signaleerders van kwetsbaarheden bij jeugdigen en gezinnen. Binnen het onderwijs ligt de sleutel om jeugdigen en gezinnen beter te ondersteunen. Op pilotbasis wordt hier al ervaring mee opgedaan, we zijn daarmee goed op weg en in het integraal beleidskader heeft dit een plek gekregen. Dit gaat over het versterken van de sociale basis en meer preventie.

Toename ongelijkheid
Het is niet voor iedereen eenvoudig om mee te doen en zich te ontwikkelen. De gevolgen van wereldwijde ontwikkelingen als de toename van vluchtelingen en asielzoekers, de corona-pandemie en de energiecrisis raken direct of indirect onze inwoners, samenwerkingspartners en de gemeente zelf. De afgelopen twee jaren is de ongelijkheid tussen kinderen en jongeren meer zichtbaar geworden. Het gevolg is een (hogere) druk op het onderwijs, de ondersteuning en de inburgering.

Mentale gezondheid onder jongeren
Tussen april en augustus 2022 deden uit de regio Noord-Holland Noord ruim 5.000 jongvolwassenen, waarvan bijna 700 uit Dijk en Waard, mee aan een online onderzoek van de GGD naar hun mentale gezondheid. De resultaten van dit onderzoek op regionaal en gemeentelijk niveau geven aan dat de mentale gezondheid van jongvolwassenen zorgelijk is. De helft van de

jongvolwassenen (16 tot en met 25 jaar) in Noord-Holland-Noord ervaart psychische klachten. In 5 jaar tijd is het aantal jongvolwassenen met psychische klachten bijna verdubbeld. We zien veel stress, eenzaamheid en gedachten over zelfdoding bij deze groep. Met name jongeren tussen 16 en 18 jaar ervaren psychische klachten.

Naar meer inclusief onderwijs

Landelijk wordt de beweging naar inclusiever onderwijs gestimuleerd. Inclusief onderwijs betekent dat kinderen met een extra ondersteuningsbehoefte samen naar school gaan met kinderen die geen extra ondersteuning nodig hebben en relatief zorgelozer opgroeien. Dit betekent ook dat de schoolgebouwen hierop toegerust moeten zijn. Steeds meer scholen in Nederland bieden leerlingen die extra ondersteuning nodig hebben een plek binnen het reguliere onderwijs. Kinderen gaan alléén naar het speciaal onderwijs als het echt niet anders kan.

Laaggeletterdheid

In onze samenleving is geletterdheid niet alleen een basisvaardigheid, maar ook een essentiële voorwaarde voor individuele en maatschappelijke vooruitgang. Het beïnvloedt kansen op de arbeidsmarkt en het algehele welzijn.
In Dijk en Waard creëren we een omgeving waarin iedereen de kans krijgt om zijn of haar volledige potentieel te bereiken, ongeacht leeftijd, achtergrond of eerder verworven opleiding.

Toename eisen aan schoolgebouwen

De eisen die aan schoolgebouwen worden gesteld zijn sterk toegenomen. Allereerst is het onderwijs zelf aan verandering onderhevig en dat vertaalt zich in andere functionele eisen aan het gebouw. Dat geldt ook voor het binnenklimaat. De standaard voor luchtkwaliteit in schoolgebouwen is hoog en de temperatuur dient voldoende beheersbaar te zijn, juist in warmere perioden. Tevens dienen schoolgebouwen een bijdrage te leveren aan de klimaatdoelstellingen. Het doel is om te komen tot duurzame energie neutrale gebouwen, die van het aardgas af zijn.

Waar staan we voor? Maatschappelijk effect

In Dijk en Waard heeft ieder kind toegang tot het onderwijs en wordt ieder kind uitgedaagd het beste uit zichzelf te halen. Daarom zetten we in op een gezonde en veilige leefomgeving met voldoende goede voorzieningen (zoals schoolgebouwen) voor jong en oud.
Inwoners dragen naar eigen kunnen bij aan de maatschappij en zijn er voor elkaar. Dijk en Waard is een vitale samenleving, waarin de inwoners zo lang mogelijk op eigen kracht en met behulp van hun netwerk problemen kunnen oplossen.
De gemeente Dijk en Waard werkt aan de missie: “Een sterke, gezonde en vitale samenleving waarmee we de zorg op termijn effectief en betaalbaar houden voor iedereen.”

Welke doelstellingen dragen daar aan bij?

Met het Integraal Beleidskader Sociaal Domein dragen we bij aan:

1. Een sterke sociale basis (route1):
   - versterking van de eigen kracht van inwoners en hun sociale netwerk; en
   - versterking van de samenkracht van organisaties en gemeenschappen.
2. Passende ondersteuning dichtbij de inwoners (route 2):
   - vroegtijdige signalering en preventieve oplossingen van vragen door het lokale team en partners samen met inwoners; en
   - integrale benadering en oplossingen op maat van hulpvragen door het lokale team en partners samen met inwoners.
3. Kwalitatieve en beheersbare hulp en ondersteuning (route 3):
   - zorg dragen voor effectieve, kostenbewuste en rechtmatige hulp en ondersteuning; en
   - vergroting van de regie op het zorglandschap en ketenpartners.

Met het oog op onze onderwijshuisvesting streven we naar:

1. Hoogwaardige en toekomstbestendige onderwijsgebouwen.
2. Behoud en promotie van de sterke (regionale) positie van het mbo-onderwijs in Dijk en Waard.

Waar zetten we in 2024 op in?

1. Integraal Beleidskader Sociaal Domein:
   a. Een goede aansluiting tussen het onderwijs en de arbeidsmarkt (triple helix model) in het kader van route 1 van het integraal beleidskader Sociaal Domein. In het middelbaar beroepsonderwijs worden leerlingen voorbereid op het uit-oefenen van beroepen waar veel vraag naar is op de arbeidsmarkt. Ook zetten we hierbij in op volwassenenonderwijs.
   b. Bieden van gelijke kansen op een goede start voor alle leeftijdsgroepen door onder andere de inzet van de middelen uit het Nationaal Programma Onderwijs (NPO), het Onderwijsachterstandenbeleid (OAB) en het Preventieakkoord. Ook vindt in dat kader waar nodig een effectieve doorontwikkeling van de lopende aanpak plaats (zoals bijvoorbeeld Het Veerkrachtpact) zodat op termijn minder extra ondersteuning nodig is. Het onderwijs is hier medeverantwoordelijk voor.
   c. Organisatie van ambitietafels waar met betrokken organisaties plannen ontwikkeld worden voor het voorkomen van uitval en vroegtijdig schoolverlaten.

2. Onderwijshuisvesting:
   a Actualisatie van het Integraal Huisvestingsplan (IHP) voor het onderwijs, waarmee kan worden ingezet op het behoud en verdere ontwikkeling van hoogwaardige en toekomstbestendige onderwijsgebouwen.
   b. Een succesvolle samenwerking tussen gemeente, onderwijs en bedrijfsleven in het gezamenlijk organiseren van het jaarlijkse beroepenevent als onderdeel van 'Dijk en Waard on stage'. Door in te zetten op het versterken van deze samenwerking kan leerlingen een betere arbeidspositie worden gegeven.
   c. Daarbij betrekken we ook de leerlingen. Zo werken we aan een generatie die duurzaamheid vanzelfsprekend vindt.

Waar leiden we ons succes uit af? (Meetlat)

1. De ontwikkeling van het aantal voortijdig schoolverlaters.
2. Het aantal schoolgebouwen dat wordt aangepast, gerenoveerd of nieuw gebouwd op basis van het IHP.
3. De mentale gezondheid van jongeren gebaseerd op de tweejaarlijkse meting van de GGD.

Beleidsindicatoren

Indicator	Eenheid	Waarde
Absoluut verzuim	Aantal verzuimen per 1.000 leerlingen	0,1
Relatief verzuim	Aantal verzuimen per 1.000 leerlingen	50
Vroegtijdig schoolverlaters zonder startkwalificatie (vsv-ers)	% vsv-ers als deelnemer aan het VO en MBO onderwijs	VO : 0,32% MBO: 5,50%

Verbonden partijen

Er zijn geen verbonden partijen binnen dit programma.

Wat mag het kosten?

Bedragen x € 1.000

Taakveld	Rekening 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Raming 2025	Raming 2026	Raming 2027
LASTEN						
Onderwijshuisvesting	-11.988	-7.310	-7.051	-7.031	-7.649	-7.520
Onderwijsbeleid en leerlingzaken	-3.806	-2.640	-3.136	-3.104	-3.069	-3.069
TOTAAL LASTEN	**-15.794**	**-9.950**	**-10.187**	**-10.135**	**-10.717**	**-10.588**
BATEN						
Onderwijshuisvesting	1.132	761	772	772	772	772
Onderwijsbeleid en leerlingzaken	1.859	362	362	362	362	362
TOTAAL BATEN	**2.991**	**1.122**	**1.134**	**1.134**	**1.134**	**1.134**
Saldo van baten en lasten	**-12.804**	**-8.828**	**-9.053**	**-9.000**	**-9.583**	**-9.454**
Toevoeging aan reserves	-794	-333	-264	-272	-272	-272
Onttrekking aan reserves	907	1.043	804	804	804	804
Saldo mutatie reserves	**113**	**710**	**540**	**532**	**532**	**532**
Saldo programma	**-12.691**	**-8.118**	**-8.513**	**-8.468**	**-9.051**	**-8.922**

Programma 5 Sport, cultuur, recreatie en openbare ruimte

Sport, cultuur en recreatie zijn een belangrijke bouwstenen voor een sterke sociale basis. Het aanbod in Dijk en Waard zorgt voor plezier bij inwoners en draagt bij aan de mentale en lichamelijke gezondheid, welzijn, zelfredzaamheid, participatie, integratie, sociale cohesie, leefbaarheid en het voorkomen van eenzaamheid,

Sport en cultuur hebben een directe relatie met Programma 4 Onderwijs en Programma 6 Sociaal domein. Samen vormen zij het sociaal domein. Onze strategische partners zijn cruciaal om onze doelstellingen op onder andere het gebied van kunst en cultuur te realiseren.
Ook de openbare ruimte speelt een belangrijke rol in bewegen en gezondheid. Een openbare ruimte met een goede staat van het onderhoud nodigt uit om naar buiten te gaan, te ontmoeten, te bewegen en plezier te maken.

In Dijk en Waard creëren we samen een vitale samenleving, waarin cohesie, vertrouwen en communicatie centraal staan. Waarin inwoners elkaar helpen, steunen en motiveren om het beste uit hun leven te halen. Waarin iedereen meedoet naar eigen kunnen en uitgenodigd wordt om samen actief te zijn.
De inzet voor de sociale basis heeft als doel dat alle inwoners van Dijk en Waard zoveel als mogelijk voor zichzelf en voor elkaar zorgen en dat zij onderdeel zijn van een sociaal netwerk. Hiervoor is een breed en laagdrempelig aanbod van activiteiten en ondersteuning nodig, liefst in de eigen buurt of wijk en goed bereikbaar voor onze inwoners. Dat kunnen wij niet zonder de inzet van het verenigingsleven, bewonersinitiatieven, vrijwilligersorganisaties en professionele organisaties.

Het aanbod van voorzieningen bestaat ook uit aantrekkelijk groen, goed ingerichte recreatiegebieden en ons cultureel erfgoed. Deze zijn goed onderhouden met oog voor biodiversiteit, uitnodigend en toegankelijk om te verblijven, te bewegen en te ontspannen.
De voorzieningen groeien mee met de ontwikkeling van de gemeente.

Trends & Ontwikkelingen

Vitaliteit en gezondheid
Er is een toenemende vraag naar een gezonde levensstijl. De waarde van sport en cultuur voor de gezondheid, het welbevinden, de vitaliteit en de sociale contacten is een gegeven.

Verenigingsleven
Verenigingen zijn belangrijk voor de sociale cohesie. Zij hebben het in toenemende mate financieel moeilijk. Ook de ontwikkeling dat vrijwilligers zich minder aan een vereniging binden blijft zich doorzetten. Samenwerking is nodig om de sociale infrastructuur te verstevigen.
We zien een trend van sporten in verenigingsverband naar ongeorganiseerde sport en bewegen in de buitenruimte. Inwoners sporten vaker individueel of in zelf gevormde groepen en op niet-traditionele locaties. Ook het gebruik van de mogelijkheden in recreatiegebieden en (open) sportparken neemt toe.

Openbare ruimte
Een goed ingerichte buitenruimte nodigt uit tot bewegen en ontmoeten. Een schone, leefbare en veilige buitenruimte is daarom van belang voor onze samenleving.
Dijk en Waard is een groeiende gemeente. Dit betekent dat ook de voorzieningen in de buitenruimte mee zullen moeten groeien om in het bovenstaande te kunnen blijven voorzien.
Klimaatadaptatie, biodiversiteit en de Kaderrichtlijn Water (KRW) vragen op dat vlak om een actieve inzet.

Waar staan we voor? Maatschappelijk effect

Programma 5 bestaat uit 3 op zichzelf staande thema's, die in groter verband direct met elkaar verbonden zijn.

Thema Sport en Kunst en Cultuur

In Dijk en Waard doet iedereen mee. Iedere inwoner krijgt de kans om zich te ontwikkelen op een manier die voor hem of haar zinvol is. Daarom zetten we in op een groene, gezonde en veilige leefomgeving met voldoende voorzieningen voor jong en oud. Sport, kunst en cultuur dragen bij aan een stevige sociale basis.

Thema Recreatie en Erfgoed

Het Geestmerambacht, de Groene Loper en het Park van Luna zijn voor inwoners van Dijk en Waard en Alkmaar belangrijke natuur- en recreatiegebieden. Samen met onze parken geven we onze inwoners dicht bij huis ruimte, rust en recreatiemogelijkheden. Deze gebieden zijn daarnaast óók belangrijk voor het behoud van biodiversiteit en als leefgebied van plant, dier en mens.
Naast recreatiegebieden biedt ook ons erfgoed mogelijkheden om als inwoner van te genieten en te beleven. Dan hebben we het over diverse musea, monumenten, kerken, historische gebouwen en onze landschappen.

Thema Leefbare, schone, groene en waterrijke omgeving

Een goed ingerichte openbare ruimte is van groot belang. Niet alleen voor onze inwoners en ondernemers, maar ook voor bezoekers, toeristen en werknemers. Een goede inrichting draagt bij aan het gevoel van leefbaarheid en veiligheid. Een groene omgeving is goed voor de mens.
Het is belangrijk dat de openbare ruimte toegankelijk is voor iedereen, ongeacht leeftijd of lichamelijke beperkingen. We hechten waarde aan een leefbare, schone en groene omgeving. Dit ook in het belang van dieren, planten en bomen.

Gelukkig hebben we veel natuur in Dijk en Waard, maar het openbaar groen staat door verstedelijking onder druk. De biodiversiteit neemt al jaren sterk af in Nederland. In Dijk en Waard willen we de biodiversiteit zoveel mogelijk behouden en stimuleren door op een goede manier met onze groene ruimte om te gaan.
We hebben steeds vaker te maken met perioden van droogte, maar ook van overvloedige neerslag. Daarmee moeten we rekening houden bij de inrichting van onze gemeente. Een andere opgave waar we in Nederland voor staan is de uitvoering van de Kaderrichtlijn Water (KRW), een Europese richtlijn over de kwaliteit van oppervlakte- en grondwater. Het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier (HHNK) voert de regie op deze opgave. Wij werken samen met het HHNK om voor onder andere het Oosterdelgebied de doelstelling 'helder water' te realiseren voor 2027.

Welke doelstellingen dragen daar aan bij?

Thema Sport en Kunst en Cultuur
1. Een voorzieningenniveau dat passend is bij de ontwikkelingen van de gemeente.
2. Verenigingen worden waar nodig ondersteund.

Thema Recreatie en Erfgoed
1. Voldoende mogelijkheden om in Dijk en Waard te recreëren met een daarbij behorende toereikende infrastructuur.
2. Behoud en versterking van ons culturele erfgoed.

Thema Leefbare, schone, groene en waterrijke omgeving
1. De inrichting en het beheer van de openbare ruimte draagt bij aan het woongenot van inwoners.
2. Meldingen over de openbare ruimte worden naar tevredenheid van de indiener opgepakt. Als snelle beantwoording niet mogelijk is, houden we met de indiener contact over de voortgang.
3. Vergroting van de biodiversiteit in Dijk en Waard.
4. We voldoen aan de Kaderrichtlijn Water
5. Dijk en Waard is een klimaatadaptieve gemeente.

Waar zetten we in 2024 op in?

Thema Sport en Kunst en Cultuur
1. Een passend voorzieningenniveau:
    a. Vorming en implementatie van een toekomstbestendig sportbedrijf Dijk en Waard.
    b. Uitvoeringsprogramma Cultuur is in 2024 gereed en geoperationaliseerd in samenwerking met het veld.
    c. De kwaliteit van strategische partners op het gebied van kunst en cultuur is gewaarborgd met de certificering vanuit de branche.
    d. Dienstverlening bibliotheken gelijkwaardig maken.
    e. Uitvoering geactualiseerd Sportakkoord 2.0.
    f. Meer open sportparken.
    g. Toekomstbestendig maken van zaalsportaccommodaties.

2. Ondersteuning van verenigingen, waar nodig:
    a. Uitvoering geharmoniseerd subsidiebeleid.
    b. Samenwerking tussen verenigingen en de gemeente verder verstevigen.

Thema Recreatie en Erfgoed

1. Voldoende recreatiemogelijkheden en bijpassende infrastructuur:
    a. Verdere uitvoering geven aan de Toekomstvisie Museum BroekerVeiling.
    b. Verder uitvoering geven aan het programma 'Langedijk ontwikkelt met water' en dit verbreden tot 'Dijk en Waard ontwikkelt met water'.
    c. Verder uitvoering geven aan het programma 'Kanaalpark Dijk en Waard'.
    d. Verder uitvoering geven aan de Visie 2030 Geestmerambacht.
    e. Opstellen plan van uitvoer voor bewegwijzering Dijk en Waard.

2. Behoud en versterking cultureel erfgoed:
    a. Opstellen van een erfgoedbeleid voor Dijk en Waard.

Thema Leefbare, schone, groene en waterrijke omgeving

1. Bijdrage openbare ruimte aan woongenot:
    a. Behoud van de huidige schooltuinen bij voldoende animo van scholen.
    b. Een maaibeleid dat waar waar mogelijk ecologisch is, zodat we kleurigere en gevarieerdere bermen krijgen.
    c. Voldoende (be)leefbaar, verkoelend en ecologisch waardevol groen als afwegingskader bij ruimtelijke ontwikkelingen zoals bijvoorbeeld in het beleid Klimaatadaptatie is opgenomen.

2. Meldingen openbare ruimte:
    a. Meldingen over de openbare ruimte worden naar tevredenheid opgepakt, bijvoorbeeld door snelle en adequate afhandeling via de Fixi-app.

3. Vergroting van de biodiversiteit in Dijk en Waard:
    a. Opstellen Uitvoeringsplan biodiversiteit.
    b. Vervolg project omvorming van de openbare ruimte (van 'grijs' naar 'groen').
    c. Met de uitvoering van het Programma Dijk en Waard ontwikkelt met water wordt met de ontwikkeling van de recreatieve structuur de biodiversiteit in en langs het water vergroot.

4. Voldoen aan de Kaderrichtlijn Water:
    a. Met partijen werken we verder aan een toekomstbestendig Oosterdelgebied. Dit doen we door de cultuurhistorische waarden herkenbaar te houden, voor inwoners en bezoekers beleefbaar te laten zijn en de natuurlijke waarden te ontwikkelen. Het Oosterdel is vanuit de KRW aangewezen met een helderwaterdoelstelling voor 2027.

5. Dijk en Waard is een klimaatadaptieve gemeente:
    a. Uitvoeren van het programma Klimaatadaptatie
    b. Herstellen van verdwenen, beschadigde of bedreigde boomstructuren zoals de Stationsweg in Heerhugowaard. Met het aanvullen en herstellen van de boomstructuren wordt gericht gewerkt aan biodiversiteit, klimaatadaptatie en de identiteit van de gemeente.
    c. Vervolg stimulering inwoners voor het 'onttegelen' van particuliere ruimten.

Waar leiden we ons succes uit af? (Meetlat)

Thema Sport en Kunst en Cultuur

1. Het aantal sporters / niet-sporters.
2. Het aantal sporters in verenigingsverband.
3. Gebruik van Jeugdfonds en Meedoenpas (zie programma 6 Sociaal domein).
4. Het aantal leden (0 tot 18 jaar) van de bibliotheek.

Thema Recreatie en Erfgoed

1. Aantal bezoekers van musea.
2. Aantal bezoekers van de open monumentendag.
3. De (groei en) staat van onderhoud van vaarroutes, fiets- en wandelpaden.
4. De beleving van fietsers.
5. Aantal bezoekers Geestmerambacht en Park van Luna.

Thema Leefbare, schone, groene en waterrijke omgeving

1. Het aantal klachten naar aanleiding van een melding openbare ruimte.
2. Het aantal waargenomen planten en dieren van de Nederlandse rode lijst via de Nationale Databank Flora en Fauna.
3. Aantal m2 ecologisch beheerd groen (bosplantsoen, bloemrijk grasland en ecologisch beheerde wateren en oevers).
4. Het aantal bomen en het aantal boomsoorten.
5. De jaarlijkse objectieve beleidsschouw van de openbare ruimte.
6. Het aantal deelnemers aan stimuleringsacties ten behoeve van de 'onttegeling' van de particuliere ruimte.

Beleidsindicatoren

Indicator	Eenheid	Waarde
Niet-sporters	Aantal niet-sporters als % van alle inwoners	45,2%

Verbonden partijen

Verbonden partij	Vestigingsplaats	Openbaar belang
Recreatieschap Geestmerambacht	Haarlem	Als gemeenschappelijk openbaar lichaam invulling te geven aan: • het bevorderen van een evenwichtige ontwikkeling van de openluchtrecreatie; • het tot stand brengen en bewaren van een evenwichtig natuurlijk milieu; • het tot stand brengen en onder-houden van een landschap, dat is afgestemd op het hiervoor geformuleerde. Het gebied is aan-gegeven in de regeling.
Heerhugowaard Sport NV	Heerhugowaard	Het beheren en exploiteren van (binnen)sportaccommodaties, voorts al hetgeen met één en ander verband houdt, alles in de ruimste zin van het woord.
Regionaal Historisch Centrum Alkmaar (RHCA)	Alkmaar	Doelstellingen van het Regionaal Archief Alkmaar zijn: • het laten uitvoeren van de wettelijk verplichte taak tot beheer van het gemeentearchief. • het verwerven van nieuwe archieven, audiovisuele documenten en andere historische collecties; • het veilig beheren en toegankelijk maken van de collectie; • het publiek in staat stellen om de collectie te raadplegen.

Wat mag het kosten?

Bedragen x € 1.000

Taakveld	Rekening 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Raming 2025	Raming 2026	Raming 2027
LASTEN						
Sportbeleid en activering	-156	-224	-220	-200	-200	-200
Sportaccommodaties	-8.378	-8.150	-8.333	-8.218	-8.218	-8.212
Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	-3.679	-3.706	-4.000	-3.949	-3.845	-3.691
Musea	-423	-449	-532	-532	-532	-532
Cultureel erfgoed	-1.046	-799	-730	-730	-724	-725
Media	-2.607	-2.689	-2.689	-2.689	-2.689	-2.689
Openbaar groen en (openlucht) recreatie	-7.919	-8.761	-9.212	-11.650	-9.915	-10.055
TOTAAL LASTEN	**-24.209**	**-24.779**	**-25.717**	**-27.969**	**-26.124**	**-26.105**
BATEN						
Sportbeleid en activering	2	0	0	0	0	0
Sportaccommodaties	3.664	2.914	2.901	2.901	2.901	2.901
Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	514	422	421	421	421	421
Cultureel erfgoed	36	6	6	6	6	6
Media	259	271	271	271	271	271
Openbaar groen en (openlucht) recreatie	349	197	37	37	37	37
TOTAAL BATEN	**4.824**	**3.810**	**3.636**	**3.636**	**3.636**	**3.636**
Saldo van baten en lasten	**-19.385**	**-20.969**	**-22.081**	**-24.333**	**-22.487**	**-22.469**

Toevoeging aan reserves	-37	-37	-37	-37	-37	-37
Onttrekking aan reserves	758	516	725	2.823	723	723
Saldo mutatie reserves	**721**	**479**	**688**	**2.786**	**686**	**686**
Saldo programma	**-18.665**	**-20.489**	**-21.393**	**-21.547**	**-21.801**	**-21.783**

Programma 6 Sociaal domein

Dijk en Waard wil een gemeente zijn waar het prettig wonen is en waar iedereen meedoet naar vermogen. Een gemeente waar wij onderling verbonden zijn door onze betrokkenheid bij elkaar, onder andere door een vitaal verenigingsleven en gemeenschapsvorming. Een krachtige samenleving met gedeelde waarden. Waar we open staan voor iedereen, dwars door generaties heen en met waardering en respect voor diversiteit en inclusiviteit. De gemeente zorgt voor een goede sociale basis met een veilige, groene en gezonde leefomgeving en voorzieningen die hieraan bijdragen.
We willen dat inwoners zich gezien, gehoord, vrij en veilig voelen in een stabiele omgeving en dat zij mogelijkheden zien voor de toekomst. Bestaanszekerheid is belangrijk en daarom hebben wij aandacht voor de kwetsbare inwoners. Lukt het even niet? Dan zijn Dijk en Waarders er voor elkaar voor wanneer dat nodig is, met een duwtje in de rug of door de ander aan de hand te nemen.

Dijk en Waard ziet de transformatie van het sociaal domein als één van haar belangrijkste opgaven voor de komende periode. De grote financiële tekorten en krapte op de arbeidsmarkt in combinatie met een toenemende (complexe) zorgvraag en de demografische ontwikkelingen maken het tot een forse meerjarige prioritaire opgave. Deze opgave pakken we zowel lokaal als regionaal op.
De implementatie van de Visie Sociaal Domein Dijk en Waard vergt veel van de organisatie en samenwerkingspartners. Het is een langdurig proces dat in realistische en haalbare stappen wordt uitgevoerd. Dit vraagt van de organisatie om weloverwogen keuzes te maken in wat we wel of niet oppakken. Daarbij hebben we continu oog voor de doorontwikkeling van de organisatie aan de hand van de implementatie van het Integraal Beleidskader sociaal domein (IBK).
Ook regionaal zijn we in gesprek met elkaar om tot een passende governancestructuur te komen voor de onderwerpen waarin we gezamenlijk optrekken binnen het sociaal domein (jeugd, Wmo en onderwijs). Dijk en Waard schroomt hierin niet om ook een actieve rol te vervullen, passend bij de schaalsprong van onze gemeente. Zowel lokaal, regionaal en landelijk participeren wij zichtbaar in ontwikkelingen.

In lijn met het IBK kiezen wij ervoor om integraliteit en preventie goed te borgen. Daarbij ligt de focus op een sterke sociale basis, passende ondersteuning dichtbij de inwoners en kwalitatieve en beheersbare hulp en ondersteuning. Het IBK, dat zich ook uitstrekt over Programma 4 Onderwijs en Programma 5 Sport, cultuur, recreatie en openbare ruimte, vormt de kapstok voor de verdere uitwerking van het beleid sociaal domein. Het schetst voor de periode 2023-2027 wat we willen bereiken en waar we de focus op leggen.

Trends & Ontwikkelingen

Kansenongelijkheid

We zien helaas nog tegenstellingen en kansenongelijkheid tussen inwoners. Tussen theoretisch en praktisch opgeleiden, inwoners met en zonder een migratieachtergrond en tussen werkenden en werkzoekenden. De komende jaren verdubbelt in Dijk en Waard door de sterke vergrijzing het aantal ouderen. Hierdoor zal ook het aantal mantelzorgers en de druk op de mantelzorger toenemen. Inwoners maken zich zorgen over stijgende kosten van het levensonderhoud, zoals voor gezondheidszorg, energie en wonen. Het aantal kwetsbare inwoners dat het (nog) niet op eigen kracht redt dreigt toe te nemen.

Kosten jeugdhulp en Wmo

De druk op de jeugdhulp blijft onverminderd hoog en bij de Wmo is sprake van een stijging als gevolg van vergrijzing. Dit is te zien in het feitelijk gebruik van voorzieningen, maar valt qua voorspelling meerjarig nog onvoldoende scherp te maken. Daarbij leiden de huidige ontwikkelingen tot een groter verschil tussen wat we aan rijksmiddelen ontvangen en wat we aan jeugdhulp en Wmo uitgeven.
We zetten in op scherpere en kwalitatief betere prognosesturing. Tegelijkertijd is zichtbaar dat de huidige arbeidsmarkt de vraag naar kwalitatief zorgpersoneel niet aan kan. Dit perspectief vraagt om een andere manier van werken door middel van creatieve oplossingen buiten de gebaande paden.

Complexe sociaal maatschappelijke vraagstukken

De complexiteit van sociaal maatschappelijke vraagstukken neemt toe. De groeiende individualisering, polarisatie en segregatie in de samenleving maken dat de sociale cohesie in wijken en de veiligheidsbeleving van inwoners onder druk staan.

Er is sprake van een toenemend aantal kwetsbare groepen met problemen op meerdere leefgebieden. Steeds meer personen en gezinnen leven met schulden of zelfs in armoede. Dit heeft een effect op hun bestaanszekerheid en raakt hun gezondheid en vitaliteit. Bij steeds meer gezinnen wordt duidelijk dat er sprake is van multiproblematiek. Het aantal mensen met psychosociale problemen is groter dan ooit.

De vraag naar zorg, hulp en ondersteuning voor jeugdigen, volwassenen en ouderen neemt toe. Tegelijkertijd hebben we te maken met marktwerking in de zorg en met druk op zorgaanbieders en voorzieningen. Daarbij komt ook nog de toenemende vergrijzing en is er druk op mantelzorg en het aantal vrijwilligers. Inwoners worden geacht langer zelfstandig thuis te wonen, terwijl de zorg onbetaalbaar dreigt te worden en er grote druk is op de woningmarkt. Er ligt daarom een grote opgave op het gebied van wonen en zorg, die is vastgelegd in de Woonzorgvisie. Ook het toekomstbeeld voor jongeren is complex en onzeker, door onder meer de woningcrisis, studieleningen en aansluiting op de arbeidsmarkt.

Er is landelijk een nijpend tekort aan opvangcapaciteit voor asielzoekers doordat het aantal instromers stijgt, terwijl de uitstroom uit de asielzoekerscentra stagneert. De Spreidingswet kan invloed hebben op onze lokale opgave.
Het aantal vluchtelingen en asielzoekers is de afgelopen jaren door onder andere de oorlogen in Afghanistan en Oekraïne gestegen. Het vraagt veel van de gemeente om passende opvang en huisvesting te organiseren. Mede hierdoor ontstaat er een (hogere) druk op de ondersteuning, zorg, onderwijs, kinderopvang, inburgering en woningmarkt.

De complexiteit van de opgaven van het sociaal domein uit zich ook in nieuwe wetgeving waaraan uitvoering gegeven moet worden. In dat kader is wederom sprake van uitstel rond de invoering van Beschermd Wonen en de Wet Aanpak Meervoudige problematiek Sociaal domein (WAMS). We blijven nauw samenwerken in de regio en nemen waar mogelijk de voorbereiding op nieuwe wetgeving mee in onze doorontwikkeling.

Waar staan we voor? Maatschappelijk effect

In Dijk en Waard doet iedereen mee. Iedere inwoner krijgt de kans om zich te ontwikkelen op een manier die voor hem of haar zinvol is. Daarom zetten we in op een gezonde en veilige leefomgeving met voldoende voorzieningen voor jong en oud. Inwoners dragen naar eigen kunnen bij aan de maatschappij en zijn er voor elkaar.
Dijk en Waard is een vitale samenleving, waarin de inwoners zo lang mogelijk op eigen kracht en met behulp van hun netwerk problemen oplossen.
De gemeente Dijk en Waard werkt aan de missie '...Een sterke, gezonde en vitale samenleving waarmee we de zorg op termijn effectief en betaalbaar houden voor iedereen...'. Met deze missie in ogenschouw zetten we onze middelen daar in waar dit het meest nodig is. Deze vertaling maken we in de drie routes van het Integraal Beleidskader sociaal domein.

Welke doelstellingen dragen daar aan bij?

Met het Integraal Beleidskader sociaal domein dragen we bij aan:

1. Een sterke sociale basis (route1):
   - versterking van de eigen kracht van inwoners en hun sociale netwerk; en
   - versterking van de samenkracht van organisaties en gemeenschappen.
2. Passende ondersteuning dichtbij de inwoners (route 2):
   - vroegtijdige signalering en preventieve oplossingen van vragen door het lokale team en partners samen met inwoners; en
   - integrale benadering en oplossingen op maat van hulpvragen door het lokale team en partners samen met inwoners.
3. Kwalitatieve en beheersbare hulp en ondersteuning (route 3):
   - zorg dragen voor effectieve, kostenbewuste en rechtmatige hulp en ondersteuning; en
   - vergroting van de regie op het zorglandschap en ketenpartners.

Waar zetten we in 2024 op in?

1. Uitvoering plan van aanpak akkoorden IZA/GALA/SPUK (Integraal ZorgAkkoord, Gezond en Actief Leven Akkoord en Specifieke Uitkering), waarbij wordt ingezet op de thema's preventie (onder andere alcohol en drugs), inclusie, dorps- en wijkgericht werken, eenzaamheid en mentale gezondheid.
2. Oplevering plan van aanpak voor een duurzaam buurt- en dorpshuizenbeleid.
3. Uitvoering en evaluatie van het Armoedebeleid.
4. Verdere uitwerking Integraal Beleidskader sociaal domein 2023-2027 (IBK), waaronder de integratie van de bestaande programma's 'Inwoner als Eigenaar' en 'Kostenbeheersing'.
5. Oplevering bestuursrapportage Integraal Beleidskader sociaal domein, parallel gekoppeld aan de P&C-cyclus.
6. Voldoen aan verhoogde taakstelling voor huisvesting statushouders.
7. Implementatie van de Route regionale jeugdhulp 2026, inclusief de landelijke Hervormingsagenda Jeugd.
8. Herijking passende governancestructuur regio voor de regionale inkoop voor het sociaal domein.
9. Implementatie Woonzorgvisie Dijk en Waard en Uitvoeringsprogramma's Wonen en Zorg.
10. Terugdringing wachtlijsten WMO en Jeugd.

Waar leiden we ons succes uit af? (Meetlat)

1. Het doorzetten van de trend van de daling van (gesloten) verblijf van jongeren naar ambulant.
2. Rapportage Armoedebeleid.
3. We onderzoeken welke indicatoren we kunnen gebruiken om de effectiviteit van de uitvoering van het integraal beleidskader meetbaar te kunnen maken.

Beleidsindicatoren

Indicator	Eenheid	Waarde
Banen	Aantal banen per 1.000 inwoners (15 - 64 jaar)	629,4 (2022)
Jongeren met een delict voor de rechter	% 12 t/m 21 jarigen	1 % (2022)
Kinderen in een uitkeringsgezin	% kinderen tot 18 jaar	4 % (2022)
Netto arbeidsparticipatie	Participatie als % van de werkende beroepsbevolking t.o.v. de totale beroepsbevolking	73,9 % (2022)
Werkeloze jongeren	% 16 t/m 22 jarigen	2 % (2022)
Personen met een bijstandsuitkering	Aantal per 10.000 inwoners	219,4 (2022)
Lopende re-integratie-voorzieningen	Aantal per 10.000 inwoners (15 - 64 jaar)	106 (2022)
Jongeren met jeugdhulp	% van alle jongeren tot 18 jaar	14,2 % (2022)
Jongeren met jeugdbescherming	% van alle jongeren tot 18 jaar	1,5 % (2022)
Jongeren met jeugdreclassering	% van alle jongeren van 12 tot 23 jaar	0,3 % (2022)
Cliënten met een maatwerk-arrangement WMO	Aantal personen per 10.000 inwoners	450 (2022)
Daling eenzaamheid onder jongeren 16 - 25 jaar	%	van 59% in 2022 naar max. 45% in 2040
Daling eenzaamheid onder ouderen 65+	%	van 44,8% in 2022 naar max. 35% in 2040
Minder mensen van 65+ vallen	%	van 31,4% in 2022 naar max. 23% in 2040
Daling overmatig/zwaar alcoholgebruik 18 jaar en ouder	%	van 21,8 % in 2022 naar max. 10,9% in 2040
Daling alcoholgebruik jongeren	%	van 32% in 2022 naar 0% in 2040

Verbonden partijen

Verbonden partij	Vestigingsplaats	Openbaar belang
Zaffier	Alkmaar	Het uitvoeren van de Participatiewet en daaraan verwante regelingen en de Wet Sociale Werkvoorziening.
GGD Hollands Noorden	Alkmaar	Zie programma 7

Wat mag het kosten?

Bedragen x € 1.000

Taakveld	Rekening 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Raming 2025	Raming 2026	Raming 2027
LASTEN						
Samenkracht en burgerparticipatie	-12.105	-17.878	-9.078	-9.220	-9.101	-9.100
Samenkracht en burgerparticipatie	0	0	-10	-10	-10	-10
Wijkteams	-4.095	-8.438	-3.151	-2.852	-2.753	-2.753
Inkomensregelingen	-28.612	-23.641	-26.487	-25.695	-25.670	-25.670
Begeleide participatie	-5.090	-5.237	-5.667	-5.637	-5.637	-5.610
Arbeidsparticipatie	-3.719	-3.956	-3.890	-3.706	-3.706	-3.706
Maatwerkvoorziening (WMO)	-2.719	-4.346	-3.927	-3.927	-3.928	-3.928
Maatwerkdienstverlening 18+	-14.034	-1.435	-2.181	-1.855	-1.853	-1.853
Huishoudelijke hulp (WMO)	0	-5.029	-5.278	-5.667	-5.645	-5.633
Begeleiding (WMO)	0	-6.299	-6.607	-7.042	-7.018	-7.004
Dagbesteding (WMO)	0	-1.541	-1.590	-1.590	-1.590	-1.590
Maatwerkdienstverlening 18-	-33.493	-2.008	-488	1.922	2.784	2.784
Jeugdhulp begeleiding	0	-3.346	-3.695	-3.695	-3.695	-3.635
Jeugdhulp behandeling	0	-15.617	-17.679	-17.679	-17.679	-17.323
Jeugdhulp dagbesteding	0	-2.421	-2.675	-2.675	-2.675	-2.631
Pleegzorg	0	-1.001	-2.081	-2.081	-2.081	-2.058
Gezinsgericht	0	-1.692	-1.908	-1.908	-1.908	-1.869
Jeugdhulp met verblijf overig	0	-5.842	-6.590	-6.590	-6.590	-6.457

Jeugd behandeling GGZ zonder verblijf	0	-689	-1.165	-1.165	-1.165	-1.149
Jeugdhulp crisis/LTA/GGZ-verblijf	0	-1.314	-1.482	-1.482	-1.482	-1.453
Gesloten plaatsing	0	-1.033	-1.084	-1.084	-1.084	-1.084
Geëscaleerde zorg 18+	-1.886	-207	-24	-24	-24	-24
Geëscaleerde zorg 18-	-3.800	-818	-414	-414	-414	-414
Jeugdbescherming	0	-2.045	-2.146	-2.146	-2.146	-2.146
Jeugdreclassering	0	-137	-144	-144	-144	-144
TOTAAL LASTEN	**-109.553**	**-115.974**	**-109.442**	**-106.368**	**-105.215**	**-104.461**
BATEN						
Samenkracht en burgerparticipatie	8.277	9.419	89	89	89	89
Wijkteams	3.031	5.079	151	151	151	151
Inkomensregelingen	18.575	18.257	20.779	20.779	20.779	20.779
Begeleide participatie	2	0	0	0	0	0
Arbeidsparticipatie	195	0	0	0	0	0
Maatwerkvoorziening (WMO)	36	23	23	23	23	23
Maatwerkdienstverlening 18+	433	0	0	0	0	0
Huishoudelijke hulp (WMO)	0	448	448	448	1.302	1.273
Maatwerkdienstverlening 18-	5	0	0	0	0	0
Geëscaleerde zorg 18+	132	0	0	0	0	0
Geëscaleerde zorg 18-	2	0	0	0	0	0
TOTAAL BATEN	**30.688**	**33.226**	**21.490**	**21.490**	**22.344**	**22.315**

Saldo van baten en lasten	**-78.866**	**-82.748**	**-87.952**	**-84.878**	**-82.871**	**-82.146**
Toevoeging aan reserves	-1.019	-1	-1	-1	-1	-1
Onttrekking aan reserves	1.956	1.091	2.451	1.214	414	114
Saldo mutatie reserves	**937**	**1.089**	**2.449**	**1.212**	**412**	**112**
Saldo programma	**-77.928**	**-81.659**	**-85.503**	**-83.666**	**-82.459**	**-82.034**

Programma 7 Volksgezondheid en milieu

Het programma Volksgezondheid en Milieu bevat van origine de taken die de gemeente uitvoert op basis van diverse wetten zoals Wet milieubeheer, Wet geluidhinder, Wet bodembescherming en de daaruit voortvloeiende besluiten. De ambities in dit programma hebben te maken met klimaatverandering en circulaire economie.

Klimaatverandering is één van de grootste uitdagingen voor de komende jaren, willen we in de toekomst droge voeten houden. De klimaatambities van het Rijk gebruiken we als ondergrens. We willen de verzilting van de bodem tegengaan en hittestress het hoofd bieden. De voormalige gemeenten Heerhugowaard en Langedijk hebben in het verleden al sterk ingezet op lokale duurzame energiebesparing en –opwekking. Dit willen wij versterken en uitbreiden.
We stimuleren isolatie en verduurzaming van woningen, bedrijfspanden en gebouwen van maatschappelijke instellingen, zoals onderwijsgebouwen. We willen dat de maatregelen in het kader van de Regionale Energie Strategie (RES) haalbaar zijn.

Vanuit het Rijk (via het rijksbrede programma ‘Nederland Circulair in 2050’) en de provincie is er al beleid op het gebied van circulaire economie vastgesteld. Dit biedt handvatten voor Dijk en Waard om haar eigen beleid te maken.

Trends & Ontwikkelingen

Klimaatdoelstellingen
De ambities van het Klimaatakkoord zijn leidend. De Nederlandse overheid wil in 2030 55% minder CO2 uitstoten ten opzichte van 1990. In 2050 moet dat 95% minder zijn. Dit is nodig om de temperatuur op aarde niet verder te laten stijgen dan anderhalve graad. Bij deze temperatuurstijging lijken de gevolgen van klimaatverandering nog beheersbaar.
Om de doelstelling te halen heeft de overheid samen met bedrijven en organisaties maatregelen afgesproken. Deze staan in het nationale Klimaatakkoord.

Afhankelijkheid landelijke regelgeving
Als gemeente zijn we afhankelijk van besluiten die op landelijk en provinciaal niveau genomen worden. Bijvoorbeeld op het gebied van de nieuwe Warmtewet of aanvullende eisen voor nieuwbouw. Deze besluiten hebben invloed op de uitvoering op gemeentelijk niveau.

Waar staan we voor? Maatschappelijk effect

Dijk en Waard draagt bij aan de landelijk afgesproken klimaatdoelstellingen. Inwoners, ondernemers en organisaties doen mee om energie te besparen en schakelen om naar duurzame systemen. Zo worden we een CO2-neutrale, klimaatrobuuste en circulaire gemeente.

Welke doelstellingen dragen daar aan bij?

1. Dijk en Waard is een CO2-neutrale gemeente.
2. Dijk en Waard is klimaatrobuust.
3. In Dijk en Waard is het afvalhergebruikpercentage gelijk aan de landelijke richtlijn.
4. Dijk en Waard is circulair in 2050.

Waar zetten we in 2024 op in?

1. Dijk en Waard is CO2-neutraal:
   a. Uitvoering van de acties in het Uitvoeringsprogramma CO2-neutraal:
      In dit programma staat beschreven hoe de gemeente inwoners, bedrijven en instellingen helpt om energie (en dus CO2-uitstoot) te besparen en over te schakelen op duurzame energie. Ook is in dit programma opgenomen hoe de gemeente inzet op duurzame mobiliteit, hernieuwbare opwek van energie en het toekomstige energiesysteem. Daarnaast staat in dit programma hoe de gemeentelijke organisatie zelf het goede voorbeeld geeft.

2. Dijk en Waard is klimaatrobuust:
   a. Uitvoering Klimaatadaptatiestrategie en uitvoeringsagenda regio Alkmaar.
   b. Werk met werk maken: project- en gebiedsontwikkelingen en openbare ruimte worden klimaatbestendig ontworpen en ingericht.

3. Afvalhergebruikpercentage Dijk en Waard is minimaal gelijk aan de landelijke richtlijn:
   a. Uitvoering grondstoffenbeleidsplan voor Dijk en Waard.

4. Dijk en Waard is circulair in 2050:
    a. Aanbieding van de hoofdkaders (visie en strategie) aan de raad, gevolgd door een nadere uitwerking in beleidsregels. Een basisinventarisatie en beleidsproces zijn halverwege 2023 opgestart. De verwachte doorlooptijd bedraagt ongeveer een jaar.
    b. Facilitering activiteiten en evenementen rond circulaire economie (CE). Met de regio Noord-Holland Noord wordt samengewerkt, waar het gaat om betrekken van ondernemers en uitdragen van boodschappen en organiseren van evenementen rond CE. Er worden keuzes gemaakt om de capaciteit met optimaal effect in te kunnen zetten.

Waar leiden we ons succes uit af? (Meetlat)

1. Het aantal/percentage woningeigenaren dat meedoet aan energiebesparende projecten.
2. Het afvalscheidingspercentage/afvalhergebruikpercentage.
3. Hoeveelheid hernieuwbare energie (klimaatmonitor).
4. Omvang huishoudelijk restafval.
5. Het aantal mensen dat gebruik maakt van de diverse subsidieregelingen op het gebied van klimaat en energiebesparing.
6. Het aantal woningen dat is geïsoleerd met behulp van financiële ondersteuning van de gemeente.

Beleidsindicatoren

Indicator	Eenheid	Waarde
Omvang huishoudelijk restafval	Aantal kg restafval per inwoner	175
Hernieuwbare elektriciteit	%	25,9

Verbonden partijen

Verbonden partij	Vestigingsplaats	Openbaar belang
Vuilverbrandingsinstallatie Alkmaar en omstreken (VVI)	Alkmaar	Het behartigen van het belang van de verwerking van de door de deelnemende gemeenten in gevolge de wet Milieubeheer verkregen afvalstoffen.
Coöperatie Coöperatief Stimuleringsfonds Duurzame Energie Coöperatie Regio Alkmaar U.A.	Alkmaar	De Coöperatie heeft als doel te voorzien in bepaalde stoffelijke behoeften van haar leden, krachtens met hen gesloten Leden Inbreng Overeenkomsten, in het bedrijf dat voor hun behoeve uitoefent of doet uitoefenen, met betrekking tot de doelen zoals opgenomen in artikel 2.1 van de oprichtingsakte van de coöperatie.
Omgevingsdienst Noord-Holland Noord (OD NHN)	Hoorn	Middels de wettelijke taken die door de OD worden uitgevoerd worden de VTH taken op milieu gebied uitgevoerd. Voor de nabije toekomst voorziet de OD dat er een fors aantal medewerkers als gevolg van het bereiken van de pensioengerechtigde leeftijd zal uitstromen. Er zal een extra financiële impuls noodzakelijk zijn teneinde deze uitstroom op te vangen middels een trainee programma.
GGD Hollands Noorden	Alkmaar	Het gezamenlijk behartigen van belangen die de schaal van de individuele gemeenten te boven gaan, ten behoeve van de gezondheid van de bevolking in het samenwerkingsverband

Wat mag het kosten?

Bedragen x € 1.000

Taakveld	Rekening 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Raming 2025	Raming 2026	Raming 2027
LASTEN						
Volksgezondheid	-4.481	-4.454	-4.780	-4.781	-4.781	-4.781
Riolering	-9.617	-10.737	-10.883	-10.883	-10.883	-10.883
Afval	-8.918	-8.775	-8.751	-8.766	-8.701	-8.916
Milieubeheer	-2.018	-3.709	-2.929	-2.929	-2.922	-2.922
Begraafplaatsen en crematoria	-526	-442	-528	-529	-530	-528
TOTAAL LASTEN	**-25.560**	**-28.118**	**-27.870**	**-27.887**	**-27.817**	**-28.030**
BATEN						
Volksgezondheid	4	0	0	0	0	0
Riolering	11.369	12.445	13.160	13.160	13.160	13.160
Afval	11.336	11.160	11.303	11.319	11.254	11.469
Milieubeheer	160	857	5	5	5	5
Begraafplaatsen en crematoria	401	390	442	422	422	422
TOTAAL BATEN	**23.269**	**24.852**	**24.910**	**24.906**	**24.841**	**25.056**
Saldo van baten en lasten	**-2.290**	**-3.266**	**-2.960**	**-2.981**	**-2.976**	**-2.974**
Toevoeging aan reserves	-558	-51	-51	-51	-51	-51
Onttrekking aan reserves	297	326	326	26	26	26
Saldo mutatie reserves	**-261**	**275**	**275**	**-25**	**-25**	**-25**

Saldo programma	**-2.551**	**-2.990**	**-2.685**	**-3.006**	**-3.000**	**-2.999**

Programma 8 Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing

Dijk en Waard heeft de ambitie om voor iedereen een betaalbare woning in een groene omgeving te bieden. Deze ambitie zien we in samenhang met andere opgaven, zoals de energietransitie, klimaatadaptatie, de sterke vergrijzing en voorzieningen die horen bij een groeiend aantal inwoners.

De Strategische Omgevingsvisie Dijk en Waard, die in 2024 aan de raad wordt aangeboden, dient als basis voor ruimtelijke ontwikkelingen in Dijk en Waard. Deze visie geeft richting aan de toekomst van de gemeente door het formuleren van strategische doelen en het maken van keuzes voor onze fysieke leefomgeving. Die leefomgeving omvat bijvoorbeeld groen, gebouwen, infrastructuur, water of landschap. Maar ook lucht, bodem, geluid of duurzaamheid zijn daar onderdeel van.

Trends & Ontwikkelingen

Tekort aan betaalbare woningen

In de sociale huur lopen de wachttijden al jaren op. Ook is er een tekort aan betaalbare koopwoningen. De bouw van nieuwe woningen moet zorgen voor een evenwichtiger woning-voorraad die beter aansluit op de woningbehoefte.
Er is sprake van omstandigheden zoals sterk stijgende bouwkosten, stijgende rentepercentages voor hypotheken en netcongestie, die de realisatie van nieuwe woningen bemoeilijken.

Woondeal

In de regio Alkmaar wordt een fors aandeel in de nationale woningbouwopgave gerealiseerd. In de Woondeal NHN 2.0 (ondertekend in maart 2023) is opgenomen dat in Noord-Holland Noord tot 2030 40.000 woningen worden gerealiseerd. Ongeveer de helft hiervan is gepland in de Regio Alkmaar.
In de Woondeal is tevens aangegeven dat de verstedelijking met woningbouw en bedrijvenlocaties valt of staat met het oplossen van kritische succesfactoren waarbij investeren in het mobiliteitssysteem een belangrijke voorwaarde is. Voor de bereikbaarheid van de woningen en bedrijven en voor een transitie naar duurzame mobiliteit zijn maatregelen en projecten nodig voor de Ring Alkmaar, de Zaancorridor en voor duurzame mobiliteit (fietsen en openbaar vervoer). Het totale mobiliteitspakket voor Noord-Holland Noord is eerder in het Addendum bij de Woondeal geraamd op € 367 miljoen.

De regio Alkmaar beoogt het volgende resultaat:
Omdat de belangrijkste mobiliteitsknelpunten voor Noord-Holland Noord in de regio Alkmaar liggen, is besloten tot het opstellen van een Ruimtelijke Investeringsagenda Mobiliteit regio Alkmaar voor de jaren 2025-2035. We werken toe naar afspraken tussen Rijk, provincie en de regio over de bekostiging van in ieder geval een aantal concrete maatregelen en/of projecten. Deze investeringsagenda biedt perspectief op de realisatie van mobiliteitsmaatregelen en projecten gekoppeld aan de verstedelijkingsopgaven, die bijdragen aan belangrijke doelen van bereikbaarheid, woningbouw, economie en duurzaamheid.
Het uiteindelijke doel is om de investeringsagenda met financiële afspraken over de projecten te agenderen voor het bestuurlijk overleg Meerjarenprogramma Infrastructuur Ruimte en Transport (MIRT) in november 2024. De benodigde bijdragen, al of niet in de vorm van co-financiering, worden bij overeenstemming met de belangrijkste stakeholders (provincie en Rijk) betrokken bij het opstellen van de meerjarenraming bij de begroting 2025.

Omgevingswet (OW)
De invoering van de Omgevingswet is bepaald op 1 januari 2024. Het Programma Invoering Omgevingswet loopt in principe door tot 2029. Een aantal processen en producten moet voor de invoeringsdatum gereed zijn. Op hoofdlijnen zijn de werkprocessen al klaar. De nieuwe instrumenten en het gedachtegoed van de Omgevingswet zullen, in navolging van het programmaplan en de uitgewerkte projectplannen, in 2024 en daaropvolgende jaren verder worden gerealiseerd en ingebed.

Wet kwaliteitsborging voor het bouwen (Wkb)
De invoeringsdatum van de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen is gekoppeld aan de Omgevingswet. Deze wet zal stapsgewijs ingaan vanaf 1 januari 2024. Het doel van de wet is om de bouwkwaliteit en het bouwtoezicht te verbeteren door inschakeling van private kwaliteitsborgers.
De eerste 2 jaar zal deze wet alleen voor eenvoudige bouwwerken gelden, zoals eengezinswoningen en kleine bedrijfspanden. Hierdoor kunnen bouwbedrijven, kwaliteitsborgers en de gemeente ervaring opdoen met het nieuwe toezicht in de bouw. Vanaf 2025 volgen naar verwachting de complexere bouwwerken. Dit is afhankelijk van een landelijke evaluatie.

Ontwikkelperspectief NHN
Vanuit de provincie komt de wens om voor Noord-Holland Noord een ontwikkelperspectief te maken met een uitvoeringsagenda en een regionale investeringsagenda. Dit om goed aan te kunnen sluiten bij de NOVEX-gebieden.

Waar staan we voor? Maatschappelijk effect
In Dijk en Waard wonen en werken inwoners met plezier in een passende woning en koesteren zij de verscheidenheid en hun leefomgeving.

Welke doelstellingen dragen daar aan bij?

1. Facilitering van de realisatie van 10.000 woningen in 10 jaar in Dijk en Waard.

Waar zetten we in 2024 op in?

1. Realisatie 10.000 woningen in 10 jaar:
    a. Uitvoering geven aan de Woonvisie en de Woonzorgvisie voor Dijk en Waard. We streven naar een gemiddelde van 30% sociale huurwoningen op gebiedsniveau.
    b. Ondersteuning met effectieve mogelijkheden voor starters en andere doelgroepen, die moeilijk aan een eigen huis kunnen komen, zodat zij de woningmarkt kunnen betreden. Hiervoor hanteren wij de zelfbewoningsplicht bij nieuwbouw en de overwinstregeling.
    c. Onderzoek naar mogelijkheden tot realisatie van vormen van geclusterd wonen voor ouderen in nieuwbouw en in bestaande wijken. De volgende projecten dragen hieraan bij en worden gerealiseerd:
        - De Vork: 40 zorgstudio's voor Dagelijks Leven
        - Rembrandt Erf: 44 plaatsen intramuraal verblijf PG, verdeeld over 4 kleinschalige wooneenheden voor De Pieter Raatstichting
        - Horizon Zorgcentrum, Broek op Langedijk, uitbreiding bestaande locatie met 16 wooneenheden

Waar leiden we ons succes uit af? (Meetlat)

1. Het aandeel sociale huurwoningen in opgeleverde woningbouwprojecten en in nieuwe woningbouwplannen (waar de gemeente haar planologische medewerking aan heeft verleend).
2. Het aantal nieuw gebouwde woningen.

Beleidsindicatoren

Indicator	Eenheid	Waarde
Gemiddelde WOZ-waarde	In € x 1.000	€ 367 (01/01/2022)
Nieuw gebouwde woningen	Aantal per 1.000 woningen	20,2 (2022)
Demografische druk	%	34,5
Gemeentelijke woonlasten eenpersoonshuishouden	In €	Niet beschikbaar, bron heeft gemeentelijke fusie nog niet verwerkt
Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishouden	In €	Niet beschikbaar, bron heeft gemeentelijke fusie nog niet verwerkt

Verbonden partijen

Er zijn geen verbonden partijen binnen dit programma.

Wat mag het kosten?

Bedragen x € 1.000

Taakveld	Rekening 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Raming 2025	Raming 2026	Raming 2027
LASTEN						
Ruimte en leefomgeving	-5.083	-4.061	-3.563	-3.511	-3.512	-3.512
Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	-26.927	-24.094	-27.585	-9.847	-10.638	-10.638
Wonen en bouwen	-5.591	-5.348	-4.702	-4.718	-4.732	-4.747
TOTAAL LASTEN	**-37.601**	**-33.504**	**-35.850**	**-18.075**	**-18.882**	**-18.897**
BATEN						
Ruimte en leefomgeving	760	40	50	50	50	50
Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	32.119	23.903	27.310	9.572	10.363	10.363
Wonen en bouwen	3.926	3.257	2.596	2.596	2.596	2.596
TOTAAL BATEN	**36.805**	**27.200**	**29.956**	**12.218**	**13.009**	**13.009**
Saldo van baten en lasten	**-796**	**-6.304**	**-5.894**	**-5.857**	**-5.873**	**-5.888**
Toevoeging aan reserves	-1.360	0	0	0	0	0
Onttrekking aan reserves	2.044	783	186	70	85	100
Saldo mutatie reserves	**684**	**783**	**186**	**70**	**85**	**100**
Saldo programma	**-112**	**-5.521**	**-5.708**	**-5.788**	**-5.788**	**-5.788**

Paragrafen

Lokale heffingen

Inleiding

Deze paragraaf geeft inzicht in de belastingen (volgens artikel 220 tot en met 228 van de Gemeentewet) en heffingen (volgens artikel 228a en 229 van de Gemeentewet) in gemeente Dijk en Waard.

Bij lokale heffingen onderscheiden we belastingen en heffingen:

- Belastingen zijn verplichte bijdragen aan de gemeente waar geen directe tegenprestatie tegenover staat. Voor gemeente Dijk en Waard betreft dit de Onroerende Zaak Belasting (OZB), toeristenbelasting, forensenbelasting en parkeerbelasting.
- Heffingen vraagt de gemeente als ze een van haar bezittingen ter beschikking stelt of als ze een dienst verleent aan een individu of onderneming. Ook leges vallen onder de heffingen. Dit zijn vergoedingen voor kosten die de gemeente maakt voor administratieve handelingen, zoals het geven van informatie en het verstrekken van vergunningen. Gemeente Dijk en Waard kent de volgende heffingen: Rioolheffing, afvalstoffenheffing, lijkbezorgingsrechten, campergelden, liggeld vaartuigengelden, sluisgelden en leges.

Geraamde inkomsten

Bedragen x € 1.000

Totale opbrengsten belastingen en heffingen	2023	2024
Belastingen		
OZB woningen (eigenaren)	10.006	10.125
OZB niet-woningen (eigenaren)	5.447	5.688
OZB niet-woningen (gebruikers)	3.610	3.793
Parkeerbelasting	254	254
Toeristenbelasting	100	80
Forensenbelasting	28	29
Totaal belastingen	**19.445**	**19.969**
Overige heffingen		
Afvalstoffenheffing	10.052	10.109
Rioolheffing	12.115	12.836
Lijkbezorgingsrechten	390	442
Marktgelden	42	30
Liggeld Vaartuigen	52	55
Sluisgeld	7	8
Campergelden	14	15
Leges	3.619	4.341
Totaal overige heffingen	**26.291**	**27.835**

Beleid ten aanzien van lokale heffingen

Indexering vindt plaats op basis van de consumentenprijsindex (CPI) van juni. De CPI van juni 2023 bedraagt 5,7%.

Uitzondering hierop is de indexering van de legesverordening. Op de leges uit de legesverordening vindt indexering plaats op basis van de verwachte ontwikkeling van de loonkosten en overhead. Voor 2024 is op basis daarvan een indexering berekend van 4,12%. Dit is exclusief de verhoging in verband met een mogelijke CAO-stijging.

Er vindt geen indexering plaats over toeristenbelasting, parkeerbelasting, sluisgeld, rioolheffing en afvalstoffenheffing.

Overzicht op hoofdlijnen

Belastingen

OZB

De belangrijkste eigen inkomstenbron van de gemeente wordt gevormd door de onroerende zaakbelastingen (OZB). De OZB worden geheven op onroerende zaken die binnen de gemeente zijn gelegen. Het gaat om een gebruikersbelasting en eigenarenbelasting op niet-woningen (dit zijn vooral kantoren en bedrijfspanden) en een eigenarenbelasting op woningen.
Uitgangspunt is dat de OZB-opbrengsten jaarlijks worden verhoogd met de inflatie (indexatie) en geschatte groei. De opbrengsten minus geschatte groei worden vervolgens omgeslagen naar de totale waarde (exclusief areaaluitbreiding) van het onroerend goed in de gemeente (herwaardering). Er wordt, net als in 2022, voorgesteld om voorlopig het tarief voor gebruikers niet te indexeren. Dit aangezien de gebruikers van voormalig Langedijk bij de harmonisatie een forse tariefsverhoging hebben gehad.
De berekening van de tarieven (percentages) voor 2024 volgt zodra de heffingsgrondslag definitief berekend is. De definitieve groei op basis van de areaaluitbreiding wordt pas medio oktober 2023 bekend.

Parkeerbelasting

Parkeerbelasting wordt geheven op het betaald parkeerterrein Coolplein en in de parkeergarage Stadsplein (beide maximaal dagtarief € 2). Deze tarieven werden in de gemeente Heerhugowaard geheven op basis van de Parkeergeldverordening.
Vanaf 2022 worden de tarieven (van € 0) van parkeervergunningen ook geheven op basis van de parkeergeld verordening, maar de parkeerontheffingen op basis van de Legesverordening.
Naast de parkeerinkomsten uit het parkeerterrein Coolplein en de Stadspleingarage worden de kosten voor parkeren tot nu toe structureel gedekt uit de algemene middelen. De gemeenteraad wordt momenteel meegenomen in de totstandkoming van het nieuwe Integraal Parkeerbeleid. Besluitvorming over aanpassing in de tarieven op de uitgifte van parkeerdocumenten zal in 2024 uitgewerkt worden en op zijn vroegst op 1 januari 2025 ingevoerd worden.

Toeristenbelasting

Voor overnachtingen in hotels, pensions of andere vakantieonderkomens binnen de gemeente Dijk en Waard wordt van niet-ingezetenen toeristenbelasting geheven. De belasting wordt geheven van degene die de gelegenheid tot overnachting biedt (de hotelier, pensionhouder, e.d.). Deze laatste mag de belasting doorberekenen aan degene die overnacht.
Deze belasting wordt geheven over het aantal overnachtingen en bij seizoenplaatsen over het aantal plaatsen per maand.

Forensenbelasting

Forensenbelasting wordt geheven over degene die voor zichzelf of voor zijn gezin meer dan 90 dagen per jaar een gemeubileerde woning beschikbaar houdt zonder in de gemeente een hoofdverblijf te hebben.

Heffingen

Afvalstoffenheffing

Het tarief voor de afvalstoffenheffing kent twee heffingscategorieën. Een tarief voor éénpersoons- en een tarief voor meerpersoonshuishoudens. De afvalstoffenheffing wordt geheven voor het inzamelen en verwerken van het huisvuil volgens de Wet Milieubeheer. Het tarief van de afvalstoffenheffing wordt beïnvloed door meerdere factoren. Het gaat hierbij op hoofdlijnen om de inzet van personeel en materieel, verwerkingstarieven van afvalstromen en de toerekening van overhead en compensabele BTW. Daarnaast speelt de omvang van het aantal huishoudens waarover de totale kosten worden verdeeld mee.
Voor de toerekening van de kosten zijn de huishoudens verdeeld in twee heffingscategorieën; eenpersoonshuishoudens en meerpersoonshuishoudens. Bij de berekening van het tarief wordt uitgegaan van vaste kosten en variabele kosten. Het vaste deel, wordt over het totaal aantal objecten (huishoudens) gelijk verdeeld, ongeacht de heffingscategorieën. Het variabele deel, wordt op basis van een verdeelsleutel toegerekend aan de twee heffingscategorieën.

Afvalstoffenheffing mag maximaal kostendekkend zijn. In onderstaande tabel is een overzicht opgenomen met betrekking tot de kostendekkendheid van de afvalstoffenheffing, waarbij het uitgangspunt 100% kostendekkendheid is.

Bedragen x € 1.000

Taakveld 7.3 Afval	
Netto kosten	
Kosten	9.083
Inkomsten, excl. heffingen	1.194
Totaal netto kosten	**7.889**
Toe te rekenen kosten	
Overhead, incl. toegerekende rente	1.235
BTW	985
Totaal toe te rekenen kosten	**2.220**
Totaal kosten	**10.109**
Begrote opbrengsten	**10.109**
Dekkingspercentage	**100 %**

Rioolheffing

Gemeenten zijn verantwoordelijk voor het beheer van het afval- en regenwater en het verwerken van overtollig grondwater. De heffing hiervoor mag maximaal kostendekkend zijn en alleen die kosten bevatten die in de wet genoemd zijn.

De rioolheffing wordt geheven bij de gebruiker van een eigendom van waaruit afvalwater direct of indirect op de gemeentelijke riolering wordt afgevoerd.

In onderstaande tabel is een overzicht opgenomen met betrekking tot de kostendekkendheid van de rioolheffing:

Bedragen x € 1.000

Taakveld 7.2 Riolering	
Netto kosten	
Kosten	10.882
Inkomsten, excl. heffingen	323
Totaal netto kosten	**10.559**
Toe te rekenen kosten	
Overhead, incl. toegerekende rente	815
BTW	1.462
Totaal toe te rekenen kosten	**2.277**
Totaal kosten	**12.836**
Begrote opbrengsten	**12.836**
Dekkingspercentage	**100%**

Lijkbezorgingsrechten

Het uitgangspunt voor de tarieven van de lijkbezorgingsrechten is volledige kostendekking op alle tarieven die betrekking hebben op:

- de uitgifte van graven (inclusief grafonderhoud);
- het begraven; en
- de algemene kosten voor het in stand houden van de gemeentelijke begraafplaatsen.

De aanvrager betaalt lijkbezorgingsrechten om alle kosten te dekken die hij direct veroorzaakt. De gemeente betaalt de kosten die betrekking hebben op het deel van de begraafplaats dat nog niet in gebruik is.

De kostendekkendheid van de lijkbezorgingsrechten 2024 is als volgt berekend:

Bedragen x € 1.000

Taakveld 7.5 Begraafplaatsen	
Netto kosten	
Kosten	528
Inkomsten, excl. heffingen	0
Totaal netto kosten	**528**
Toe te rekenen kosten	
Overhead, incl. toegerekende rente	178
BTW	0
Totaal toe te rekenen kosten	**178**
Totaal kosten	**706**
Begrote opbrengsten	**442**
Dekkingspercentage	**63%**

Marktgelden

De marktgelden zijn van kracht voor de maandagmarkt op het Raadhuisplein en de jaarmarkt (Centrumwaard - Middenweg). Voor het innemen van een standplaats op één van deze markten worden onder de naam 'marktgelden' tarieven in rekening gebracht (rechten geheven). De tarieven worden jaarlijks verhoogd met de CPI van juni (5,7%). Deze verhoging zorgt er nog niet voor dat de tarieven kostendekkend zijn. Het behouden van de maatschappelijke en sociale functie van de markt is de reden om geen 100% kostendekkende tarieven te hebben.

De weekmarkt bij winkelcentrum Broekerveiling is een verzelfstandigde markt en ondergebracht in een stichting. Bij deze stichting liggen de lasten en daar vallen ook de baten. De gemeente heft hier geen marktgelden. De stichting betaalt voor het gebruik van de openbare ruimte een jaarlijkse vergoeding.

Bedragen x € 1.000

Taakveld 3.3 Marktgelden	
Netto kosten	
Kosten	27
Inkomsten, excl. heffingen	
Totaal netto kosten	**27**
Toe te rekenen kosten	
Overhead, incl. toegerekende rente	5
BTW	3
Totaal toe te rekenen kosten	**8**
Totaal kosten	**35**
Begrote opbrengsten	**30**
Dekkingspercentage	**86%**

Liggeld vaartuigen

Bij de begrotingsbehandeling van de Belastingverordening 2023 is aan de raad toegezegd de kostendekkendheid voor liggelden in haven Broekhorn vanaf 2024 100% kostendekkend te maken. Om die reden wordt de kostendekkendheid voor recreatiehaven Broekhorn en de haven in Broek op Langedijk apart weergegeven.

<u>Recreatiehaven Broekhorn Heerhugowaard</u>

De Stichting Recreatiehaven Broekhorn beheert en exploiteert namens de gemeente de Recreatiehaven Broekhorn en de hierbij liggende camperplaatsen (zie onder kopje Camper-gelden). De kosten voor de stichting worden gedekt door de tarieven. De tarieven zijn geïndexeerd conform de uitgangspunten.

Bedragen x € 1.000

Taakveld 2.3 Liggeld Vaartuigen Broekhorn	
Netto kosten	
Kosten	38
Inkomsten, excl. heffingen	0
Totaal netto kosten	**38**
Toe te rekenen kosten	
Overhead, incl. toegerekende rente	0
BTW	11
Totaal toe te rekenen kosten	**11**
Totaal kosten	**49**
Begrote opbrengsten	**49**
Dekkingspercentage	**100%**

Haven Broek op Langedijk

De gemeente is verantwoordelijk voor de haven en de sluis in Broek op Langedijk. De haven heeft zones waar passanten kunnen aanleggen. Het tarief is per strekkende meter. In de winterperiode kunnen de plekken gebruikt worden voor winteropslag. De tarieven zijn geïndexeerd conform de uitgangspunten en er wordt een minimumtarief ingevoerd voor passanten.

In onderstaande tabel is de kostendekkendheid voor de haven in Broek op Langedijk opgenomen.

Bedragen x € 1.000

Taakveld 2.3 Liggeld	
Netto kosten	
Kosten	48
Inkomsten, excl. heffingen	0
Totaal netto kosten	**48**
Toe te rekenen kosten	
Overhead, incl. toegerekende rente	0
BTW	8
Totaal toe te rekenen kosten	**8**
Totaal kosten	**56**
Begrote opbrengsten	**5**
Dekkingspercentage	**10%**

De haven van Broek op Langedijk is niet kostendekkend. Na het realiseren van het project Havenplein wordt gekeken naar een geleidelijke verhoging van de tarieven om deze haven in de toekomst (meer) kostendekkend te krijgen.

Campergelden

Bij de begrotingsbehandeling van de belastingverordening 2023 is aan de raad toegezegd de kostendekkendheid voor Campergelden vanaf 2024 100% kostendekkend te maken.
Campergelden wordt alleen geheven in Recreatiehaven Broekhorn en dit wordt uitgevoerd door de Stichting Recreatiehaven (net zoals de liggelden vaartuigen Broekhorn). De kosten voor de stichting worden gedekt door de tarieven.

Bedragen x € 1.000

Taakveld 2.3 Campergelden	
Netto kosten	
Kosten	13
Inkomsten, excl. heffingen	0
Totaal netto kosten	**13**
Toe te rekenen kosten	
Overhead, incl. toegerekende rente	0
BTW	2
Totaal toe te rekenen kosten	**15**
Totaal kosten	**15**
Begrote opbrengsten	**15**
Dekkingspercentage	**100%**

Sluisgelden

De sluis is de enige vaarverbinding tussen het binnen- en buitenwater in Langedijk. Vaartuigen die de sluis passeren moeten sluisgeld betalen. De opbrengsten zijn een bijdrage in de kosten, ze zijn niet kostendekkend.

Bedragen x € 1.000

Taakveld 2.3 Sluisgeld	
Netto kosten	
Kosten	108
Inkomsten, excl. heffingen	0
Totaal netto kosten	**108**
Toe te rekenen kosten	
Overhead, incl. toegerekende rente	0
BTW	16
Totaal toe te rekenen kosten	**16**
Totaal kosten	**125**
Begrote opbrengsten	**8**
Dekkingspercentage	**6%**

Leges

Leges zijn betalingen aan de gemeente waar een individueel aanwijsbare tegenprestatie van die gemeente tegenover staat. De leges mogen per titel maximaal kostendekkend zijn. Over de leges heeft een indexatie plaatsgevonden van 4,12%, behalve voor van overheidswege gemaximeerde tarieven. Dit is gebaseerd op de ontwikkeling van de overhead en loonkosten. De mogelijke cao-ontwikkeling voor 2024 is hierin niet meegenomen. Hieronder vindt u een overzicht met betrekking tot de kostendekkendheid van de leges in 2024.

Hoofdstuk 1 = Algemene dienstverlening, bijvoorbeeld uitgifte van rijbewijzen, uittreksels, en inkomsten voor de ondergrondse infrastructuur en gehandicaptenkaarten.
Hoofdstuk 2 = Fysieke leefomgeving/omgevingsvergunning, vijvoorbeeld het verlenen van vergunning voor het bouwen van woningen.
Hoofdstuk 3 = Europese dienstenrichtlijn, onderdeel hiervan is bijvoorbeeld vergunningen in het kader van horeca en evenementen.

Bedragen x € 1.000

Taakveld diverse Leges	Hoofdstuk 1	Hoofdstuk 2	Hoofdstuk 3
Netto kosten	1.501	1.288	26
Kosten			
Inkomsten, excl. heffingen			
Totaal netto kosten	**1.501**	**1.288**	26
Toe te rekenen kosten			
Overhead, incl. toegerekende rente	772	1.265	29
BTW			
Totaal toe te rekenen kosten	**772**	**1.265**	**29**
Totaal kosten	**2.273**	**2.554**	**55**
Begrote opbrengsten	**1.739**	**2.551**	**51**
Dekkingspercentage	**77%**	**100%**	**94%**

Bij de behandeling van de belastingverordeningen 2023 is aan de raad toegezegd de kostendekkendheid voor enkele onderdelen van de legesverordening te verhogen naar 99% tot 100% vanaf 2024. In onderstaande tabel is hier rekening mee gehouden. Bij de behandeling van de legesverordening 2024 in december van dit jaar zal ingegaan worden op de kostendekkendheid per paragraaf. Na het beëindigen van het boekjaar 2024 zal er via de jaarrekening 2024 de werkelijke kostendekkendheid worden weergegeven.

Hoofdstuk 1
Deze paragraaf komt uit op 77% kostendekkendheid. Volledige kostendekkendheid is niet mogelijk aangezien veel tarieven van overheidswege gemaximeerd zijn.
Hoofdstuk 2
Deze paragraaf is nagenoeg kostendekkend.
Hoofdstuk 3 Europese dienstenrichtlijn
Het percentage kostendekkendheid van hoofdstuk 3 van de legesverordening is 94%. Een kostendekkendheid van 100% is niet haalbaar omdat bijvoorbeeld vergunningen voor horeca en kleinere evenementen zoals kermissen c.a. een lokaal cultureel karakter hebben en anders een belemmering vormen en te duur worden voor organisatoren.

Lokale lastendruk

Het Centrum voor Onderzoek van de Economie van de Lagere Overheden (Coelo) heeft de cijfers van de gemeentelijke belastingdruk voor 2023 bekendgemaakt. Tot de gemeentelijke woonlasten worden de bedragen gerekend die huishoudens betalen aan OZB, afvalstoffen en rioolheffing.

Woonlasten per gemeente op basis van woning met gemiddelde waarde 2023

2023	Eigenaar			Huurder		
	Eenpersoons	Meerpersoons	Rang	Eenpersoons	Meerpersoons	Rang
Alkmaar	619	749	12	211	342	63
Castricum	799	890	118	439	530	264
Uitgeest	911	1.037	274	386	512	247
Bergen	1.030	1.122	319	463	555	289
Dijk en Waard	819	876	87	232	290	33
Noord-Holland	**864**	**961**		**341**	**442**	

In de tabel is naast de woonlasten ook een rangnummer opgenomen. Alle (deel) gemeenten hebben een rangnummer dat aangeeft hoe hoog de woonlasten zijn in vergelijking met andere gemeenten in Nederland. Nummer 1 heeft hierbij de laagste woonlasten. Voor de woonlasten voor eigenaar-bewoners is het hoogste rangnummer 349, voor huurders is dit 354.

Woonlasten gemeente Dijk en Waard 2024

Hieronder zijn de woonlasten opgenomen voor gemeente Dijk en Waard in 2024. Het tarief voor OZB voor 2024 is nog niet bekend. Dit is afhankelijk van de totale WOZ-waarde welke pas eind 2023 beschikbaar is.

	Eigenaar		Huurder	
	Eenpersoons	Meerpersoons	Eenpersoons	Meerpersoons
OZB	nnb	nnb	nnb	nnb
Afvalstoffenheffing	235	289	235	289
Rioolheffing	306	306	nvt	nvt

Kwijtscheldingsbeleid

Niet iedere belastingplichtige is in staat om de gemeentelijke belastingen betalen. In dat geval kan men, onder bepaalde voorwaarden, kwijtschelding aanvragen.
In het kwijtscheldingsbesluit 2024 wordt opgenomen welke belastingen en heffingen in aanmerking komen voor kwijtschelding. Gemeente Dijk en Waard heeft de uitvoering van deze belastingen neergelegd bij Cocensus. Bij Cocensus kan een verzoek tot kwijtschelding worden ingediend.

Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Aanleiding en achtergrond

In deze paragraaf wordt inzicht gegeven in de geïdentificeerde risico's voor de gemeente Dijk en Waard. Dit risicoprofiel bepaalt de weerstandscapaciteit die nodig is om deze risico's op te kunnen vangen. De benodigde weerstandscapaciteit afgezet tegen de beschikbare weerstandscapaciteit geeft de ratio van het weerstandsvermogen van Dijk en Waard weer.

Bij de jaarrekening 2022 is het risicoprofiel geactualiseerd. Voor de begroting 2024 zijn de risico's opnieuw tegen het licht gehouden. Dit geeft geen aanleiding de risico-inschattingen te wijzigen. Ook het benodigde weerstandsvermogen is daardoor niet anders dan bij de jaarrekening 2022. Het risicoprofiel is daarmee niet gewijzigd

In totaal zijn circa 30 risico's in het risicoprofiel opgenomen. De 10, in financiële zin, grootste risico's zijn onder het hoofdje "Risicoprofiel" nader omschreven.

Om in deze paragraaf een beeld te geven van de weerstandscapaciteit (de ratio van het weerstandsvermogen) van de gemeente Dijk en Waard zijn de volgende uitgangspunten gebruikt:

- Bij de bepaling van de benodigde weerstandscapaciteit is een zekerheidspercentage van 80% gebruikt.
- Voor de berekening van de beschikbare weerstandscapaciteit gaan we uit van de algemene reserve en de onbenutte belastingcapaciteit.

Met bovenstaande uitgangspunten is de ratio van het weerstandsvermogen voor de gemeente Dijk en Waard 1,9.

Om de ratio voor het weerstandsvermogen te kunnen beoordelen, wordt door gemeenten vaak gebruik gemaakt van onderstaande waarderingstabel die door het Nederlands Adviesbureau Risicomanagement (NAR) en de Universiteit Twente zijn opgesteld.

waardering	ratio	betekenis
A	> 2	uitstekend
B	1,4 – 2	ruim voldoende
C	1 – 1,4	voldoende
D	0,8 – 1	matig
E	0,6 – 0,8	onvoldoende
F	< 0,6	ruim onvoldoende

Risicoprofiel

In het onderstaande overzicht staan de 10 risico's met de hoogste bijdrage aan de berekening van de benodigde weerstandscapaciteit.

Risico	Kans	Financieel gevolg
Jeugd De kans bestaat dat de in de begroting opgenomen raming voor uitgaven jeugdzorg niet toereikend is. Het beroep op jeugdzorg en de daaraan verbonden kosten kan hoger zijn dan wat in de raming is opgenomen.	70%	€ 2.000.000
Gemeenschappelijke regelingen Begrotingsoverschrijdingen bij gemeenschappelijke regelingen worden doorbelast aan de gemeente.	70%	€ 1.700.000
Algemene uitkering De hoogte van de algemene uitkering is van jaar tot jaar geen vast gegeven en kan variëren.	70%	€ 1.150.000
WMO Het risico bestaat dat de in de begroting opgenomen budgetten voor verstrekkingen WMO niet toereikend zijn voor de toekenningen van zorg op basis van de aanvragen door inwoners.	50%	€ 1.350.000
Buig (gebundelde uitkering van het rijk voor de bekostiging van uitkeringen op grond van een aantal wetten, waaronder de Participatiewet) In onze begroting hebben we een inschatting gemaakt van zowel het te ontvangen budget inkomensdeel WWB als de verwachte uitgaven voor uitkeringen WWB (uitvoering door Zaffier). De inkomsten kunnen afwijken van de inschatting door een nieuwe verdeelmethode van het rijk en ook de uitgaven kunnen anders zijn door bijvoorbeeld mindere economische omstandigheden (meer klanten).	50%	€ 1.150.000
Hervormingsagenda Jeugd 2022-2028. De ingerekende besparingen vanuit de hervormingsagenda jeugd zijn fors. Zolang de wettelijke kaders nog niet zijn aangepast bestaat het risico dat deze besparing (gedeeltelijk) niet gerealiseerd wordt.	70%	€ 1.000.000
Opbrengsten leges De opbrengsten leges, en dan vooral de bouwleges, kunnen minder zijn dan de in de begroting opgenomen raming. Ook de invoering van de omgevingswet brengt mogelijk lagere opbrengsten met zich mee.	70%	€ 900.000
Conjunctuur risico's grondexploitaties Binnen de grondexploitaties is er een generiek risico aanwezig voor conjunctuur effecten. Zo staan de grondprijzen onderdruk, rente tarieven en bouwkosten stijgen. Er is een scenario uitgewerkt dat de bouwkosten met 3% toenemen, opbrengststijging grond 0% en rente toename van 1,32%.	70%	€ 725.000

De Draai Binnen het project De Draai zijn een aantal project specifieke risico's benoemd rondom onteigeningsprocedure, 25% stijging sloopkosten, 10% daling grondprijzen en 20% stijgende kosten GWW. De project specifieke risico's komen bovenop de conjunctuur risico's.	10%	€ 10.000.000
Inflatie/Prijsstijgingen Bij de raming van budgetten wordt een indexatie voor prijsstijgingen meegenomen. De daadwerkelijke inflatie c.q., prijsstijgingen voor zowel inkopen als aanbestedingen kan echter hoger uitvallen. Beschikbare budgetten zijn dan niet meer toereikend om de lasten te dekken.	50%	€ 1.000.000
Totaal 10 grootste risico's		**max. € 20.975.000**

Op basis van de ingevoerde risico's is een risicosimulatie uitgevoerd. De risicosimulatie wordt toegepast omdat het reserveren van het totale maximale financiële gevolg van de risico's ongewenst is. De risico's zullen immers niet allemaal tegelijk en in de maximale omvang optreden. De uitkomst van deze simulatie is dat, met een zekerheid van 80%, met een bedrag van € 12.499.000 de risico's kunnen worden afgedekt.

Beschikbare weerstandscapaciteit

Voor de berekening van de beschikbare weerstandscapaciteit gaan we uit van de algemene reserve en de onbenutte belastingcapaciteit:

Algemene Reserve, stand ultimo jaarrekening 2022	€ 15.919.000
Onbenutte belastingcapaciteit	€ 7.852.000
Beschikbare weerstandscapaciteit	€ 23.771.000

Relatie benodigde en beschikbare weerstandscapaciteit

Om te bepalen of het weerstandsvermogen toereikend is, dient de relatie te worden gelegd tussen de financieel gekwantificeerde risico's en daaraan gerelateerde benodigde weerstandscapaciteit met de beschikbare weerstandscapaciteit.

De benodigde weerstandscapaciteit die uit de risicosimulatie voortvloeit, kan worden afgezet tegen de beschikbare weerstandscapaciteit. De uitkomst van die berekening vormt het weerstands-vermogen:

$$\text{Ratio weerstandsvermogen} = \frac{\text{Beschikbare weerstandscapaciteit}}{\text{Benodigde weerstandscapaciteit}} = \frac{\text{€ 23.771.000}}{\text{€ 12.499.000}} = 1{,}9$$

Kengetallen

Kengetallen zijn getallen die de verhouding uitdrukken tussen bepaalde onderdelen van de exploitatie en/of de balans en kunnen helpen bij de beoordeling van de financiële positie van de gemeente. De volgende kengetallen dienen berekend te worden:

1a. Netto schuldquote

De netto schuldquote geeft het niveau van de schuldenlast van de gemeente aan ten opzichte van de eigen middelen en geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie.

1b. Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen

Een hoge netto schuldquote hoeft op zichzelf geen probleem te zijn. Zo kan een hoge schuld worden veroorzaakt doordat leningen zijn afgesloten en die gelden vervolgens worden doorgeleend aan bijvoorbeeld woningbouwcorporaties, die op hun beurt weer jaarlijks aflossen. Om inzicht te verkrijgen in hoeverre sprake is van doorlenen, wordt de netto schuldquote zowel in- als exclusief doorgeleende gelden weergegeven.

2. Solvabiliteitsratio

Dit kengetal geeft inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Hoe hoger de solvabiliteitsratio, hoe groter de weerbaarheid van de gemeente.

3. Kengetal grondexploitatie

Het kengetal grondexploitatie geeft aan hoe groot de grondpositie (de waarde van de grond) is ten opzichte van de totale (geraamde) baten. Indien gemeenten leningen hebben afgesloten om grond te kopen voor een woningbouwproject, hebben zij een schuld. Bij de beoordeling van een dergelijke schuld is het van belang om te weten of deze schuld kan worden afgelost wanneer het project wordt uitgevoerd.

4. Structurele exploitatieruimte

Dit kengetal geeft aan hoe groot de structurele exploitatieruimte is, doordat wordt gekeken naar de structurele baten en structurele lasten en deze worden vergeleken met de totale baten. Een positief percentage betekent dat de structurele baten toereikend zijn om de structurele lasten te dekken.

5. Belastingcapaciteit: woonlasten meerpersoonshuishouden

De belastingcapaciteit geeft inzicht in de mate waarin een financiële tegenvaller in het volgende begrotingsjaar kan worden opgevangen of de mate waarin ruimte is voor nieuw beleid.

	Werkelijk 2022	Begroting 2023	Raming 2024	Raming 2025	Raming 2026	Raming 2027	Indeling kengetallen provincie		
							Cat A	Cat B	Cat C
1a. Netto schuldquote	29%	62%	58%	73%	86%	85%	<90%	90-130%	>130%
1b. Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	31%	59%	56%	71%	84%	82%	<90%	90-130%	>130%
2. Solvabiliteitsratio	35%	22%	23%	21%	20%	19%	>50%	20-50%	<20%
3. Kengetal grondexploitatie	11%	7%	9%	0%	-3%	-3%	<20%	20-35%	>35%
4. Structurele exploitatieruimte	1%	4%	0%	0%	-5%	-5%	>0%	0%	<0%
5. Belastingcapaciteit	88%	93%	93%	93%	93%	93%	<95%	95-105%	>105%

Onderhoud kapitaalgoederen

Inleiding

In deze paragraaf wordt aangegeven hoe kapitaalgoederen in gemeentelijk eigendom worden beheerd. Kapitaalgoederen zijn goederen, waar de gemeente in investeert en die van groot maatschappelijk nut zijn voor de gemeente omdat zij nodig zijn voor de uitvoering van haar taken. Deze goederen hebben doorgaans een hoge vervangingswaarde en gaan meerdere jaren mee, bijvoorbeeld wegen, viaducten, speelvoorzieningen en riolering.

In 2023 zijn de beleidskaders van de voormalige gemeenten Heerhugowaard (Strategische Beheervisie 3.0, door de raad vastgesteld op 17 juli 2018) en Langedijk (Kadernota Fysiek Domein, door de raad vastgesteld op 26 september 2017) geharmoniseerd in het Integraal Beleidskader Openbare ruimte Dijk en Waar 2024 - 2035. De planning is om dit document in 2023 door de gemeenteraad (kaders) en het college (nadere uitwerking) vast te laten stellen. Mocht het niet als geheel worden vastgesteld, dan worden de noodzakelijke besluiten wel nog in 2023 genomen.
De beleidskaders geven aan om welke kapitaalgoederen het gaat, waarbij de richtlijnen vanuit artikel 12 BBV (Besluit Begroting en verantwoording provincie en gemeenten) in acht zijn genomen.

Trends en ontwikkelingen

Deltaprogramma

In 2014 is het landelijke Deltaprogramma tot stand gekomen. Het Deltaprogramma zet een koers uit voor de toekomst: hoe beschermen we Nederland tegen overstromingen en hoe zorgen we voor voldoende zoetwater? En hoe zorgen we voor een waterrobuuste en klimaatbestendige inrichting? In de uitwerking van dit programma is een aantal landelijke besluiten genomen, zogenaamde delta-beslissingen.
Eén van deze beslissingen is de Deltabeslissing Ruimtelijke Adaptatie. Hierin is als doel gesteld dat Nederland in 2050 klimaatbestendig en waterrobuust is ingericht. Dit is van belang omdat het klimaat verandert, waardoor gemeenten kwetsbaarder worden voor hittestress, wateroverlast, droogte en overstroming. In 2021 zijn om die reden de Klimaatadaptatiestrategie en Uitvoeringsagenda Regio Alkmaar vastgesteld. In 2022 is het Programma Stedelijk Water en Riolering 2022-2027 vastgesteld en in 2023 is het beleidsplan Klimaatadaptatie Dijk en Waard vastgesteld.
Met deze beleidskaders werkt Dijk en Waard toe naar een klimaatbestendige en waterrobuuste gemeente in 2050.

Strategisch beheerkader

De Kadernota Fysiek Domein en de Strategische Beheervisie 3.0 vormden het beleidskader voor de uitvoering van het onderhoud aan kapitaalgoederen en het beoogde onderhoudsniveau. Met het opstellen van het Integraal Beleidskader Openbare ruimte Dijk en Waard 2024 - 2035 zijn deze documenten eind 2023 geharmoniseerd.

Conform dit kader worden de kapitaalgoederen onderhouden volgens een vastgestelde functionaliteit en kwaliteitsniveau. De beleidskaders en de bijbehorende beheersystemen van de kapitaalgoederen bevatten per kapitaalgoed: het onderhoudsniveau, de werkzaamheden die in het kader van de instandhouding van het kapitaalgoed gedaan worden, de grootte van het areaal, de kosten voor de instandhouding van het kapitaalgoed, het groot onderhoud en de vervangings-kosten.

Door middel van inspecties en maatregelentoetsen voor de verschillende kapitaalgoederen wordt de actuele staat van onderhoud (technische beoordeling) van het kapitaalgoed in beeld gebracht en het scenario voor het groot onderhoud van kapitaalgoederen bepaald.
Binnen Dijk en Waard is sprake van de volgende kapitaalgoederen:

1. Wegen
2. Riolering
3. Waterhuishouding
4. Groenvoorzieningen
5. Gemeentelijke vastgoedportefeuille
6. Kunstwerken (civiele)
7. Openbare verlichting
8. Speelvoorzieningen

Dagelijks en groot onderhoud

Dagelijks onderhoud
Zie Beleidsvelden.

Groot onderhoud
Naast het groot onderhoud van de afzonderlijke assets (zie Beleidsvelden) worden een aantal integrale projecten (wijken) uitgevoerd.
Gemeente Dijk en Waard hanteert een wijkenplanning waarin een wijk eenmaal in de 40 jaar wordt gerenoveerd (groot onderhoud). De inrichting van een wijk is dan verouderd en de materialen en het groen zijn grotendeels aan vervanging toe. Ook zijn de (maatschappelijke) eisen aan wijken vaak zijn sterk veranderd (o.a. klimaatbeleid).
Wanneer een wijk aan groot onderhoud toe is, wordt er een herinrichtingsplan voor de wijk gemaakt, zodat deze weer eigentijds wordt en aan nieuwe eisen voldoet, uiteraard met draagvlak van de bewoners.
De onderstaande wijken zijn in uitvoering of worden voorbereid:

- Sinds 2020 staat het bedrijventerrein **De Overtoom** in de planning voor groot onderhoud. Dit is vanwege mogelijke ontwikkelingen bij diverse bedrijven op het bedrijventerrein uitgesteld. Er is een nieuw bedrijfspand gebouwd, het groen op deze locatie is reeds aangelegd. De verdere renovatie zal mogelijk in 2024 worden opgepakt;
- Na een goede participatie en voorbereiding is in het eerste kwartaal van 2023 de uitvoering voor de herinrichting van de **Molenwijk-Zuidoost** te Heerhugowaard gestart. De uitvoering zal eind 2024/ begin 2025 gereed zijn;
- In september 2023 is de participatie voor het groot onderhoud in de **Molenwijk-Noordoost** te Heerhugowaard gestart. Doel is om samen met bewoners te komen tot een ontwerp voor de inrichting van de openbare ruimte in de wijk. Vanaf Q2 2024 zullen de aanbesteding en uitvoering volgen;
- Ook de participatie voor de herinrichting van de **Bomenbuurt te Zuid-Scharwoude** is in september 2023 gestart. Doel is om samen met bewoners te komen tot een ontwerp voor de inrichting van de openbare ruimte in de wijk. De uitvoering zal enkele jaren duren; en
- Het groot onderhoud **Middenweg Centrumwaard** wordt in een groter kader (gebiedsvisie) opgepakt. Samen met omwonenden, ondernemers en andere betrokken partijen is een masterplan opgesteld. In 2023 Q3 is begonnen met de uitvoering van fase 1 van het master-plan, dit zal tot 2024 Q2 duren.

Uitbreiding areaal

In Dijk en Waard wordt op verschillende plaatsen volop gebouwd. Dit leidt jaarlijks tot een significante groei in het areaal dat beheerd en onderhouden dient te worden. Uitgangspunt is dat voor de groei van het areaal als gevolg van de uitbreiding van de gemeente (autonome ontwikkelingen) volledig toereikende onderhoudsbudgetten beschikbaar zijn. Dit is noodzakelijk om aan de gewenste kwaliteitsniveaus te kunnen blijven voldoen.
De benodigde budgetten van deze uitbreidingen worden onder andere verkregen uit de groeigelden vanuit de algemene uitkering. Actualisatie van de areaaluitbreidingen en de bijbehorende toename van de beheerkosten worden jaarlijks inzichtelijk gemaakt, waarna extra onderhoudsbudgetten worden aangevraagd.

Arealen - Kwaliteitsniveau en de prestaties per kapitaalgoed

Wegen
Gewenst kwaliteitsniveau:
De gemeente onderhoudt de wegen in centrumgebieden op beeldkwaliteitsniveau A CROW en de overige wegen op niveau B CROW.

Wat doen we hiervoor:
Het onderhoud aan verharding vindt op hoofdlijnen plaats op het afgesproken kwaliteitsniveau. De verharding wordt jaarlijks gecontroleerd op gebreken. Op basis van deze inspecties vindt klein of groot onderhoud plaats. Complete renovatie van verharding komt pas in beeld als de technische levensduur van de verharding is verstreken, wanneer de onderliggende riolering moet worden vervangen of wanneer de infrastructuur niet meer voldoet aan de functionele eisen;

Riolering
Gewenst kwaliteitsniveau:
De rioolreiniging en rioolinspecties worden uitgevoerd op basis van de hiervoor geldende landelijke beoordelingsrichtlijnen NEN-EN 13508-2. De rioolgemaal inspecties worden uitgevoerd volgens BRL K14020 en de NEN 3140.
De investeringen zijn opgenomen in het meerjareninvesteringsplan en wordt periodiek geactualiseerd op basis van:

- Rioolinspecties en beoordelingen gaan volgens de norm NEN-EN 13508-2 en NEN 3398;
- Ontwikkelingen die geïnitieerd worden door derden (projectontwikkelaars en woningbouw-corporaties) volgens gemeentelijke eisen; en
- Kwaliteit wegen (werk met werk maken).

In het Programma Stedelijk Water en Riolering 2022-2027 (PSWR) is rekening gehouden met de bovenstaande ontwikkelingen en in samenwerking met de regiogemeenten zijn actuele thema's zoals klimaat en waterproblemen, uitgewerkt. Daarnaast is in het PSWR een strategisch investeringsprogramma opgenomen en is er een kostendekkend riooltarief berekend.
Rioolvervangingen 2022-2027 zijn opgenomen in de MIP.

Wat doen we hiervoor:

- Het regulier onderhoud alsmede het groot onderhoud van het rioolsysteem wordt uitgevoerd op basis van projecten en rapportages;
- De rioolvervangingsprojecten worden integraal aangepakt waarbij in de ondergrond de energietransitie een plaats krijgt door ruimtereservering en tegelijkertijd een klimaat robuust gescheiden systeem wordt aangelegd. Bovengronds wordt de openbare ruimte klimaat adaptief, bio divers en groener ingericht;

- Het reinigen van kolkafvoerleidingen wordt alleen gedaan als er incidenten zich voordoen. Kolken die defect zijn worden na de inspectie structureel gerepareerd;
- Onderhoud zinker- en gemaalschuiven en bijzondere objecten komen jaarlijks terug;
- Het reinigen en inspectie van circa 50 km lengte aan riolering; en
- Het inspecteren en keuren van 280 gemalen en het reinigen van circa 35.000 kolken.

Waterhuishouding
Gewenst kwaliteitsniveau:
De gemeente onderhoudt de waterhuishouding op het niveau van beeldkwaliteitsniveau B CROW.

Wat doen we hiervoor:
Het reguliere onderhoud (uitmaaien sloten etc.) wordt uitgevoerd volgens de eisen van het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier (HHNK).
Er wordt onderhoud gepleegd aan:
- Het regulier onderhoud aan de watergemalen;
- Het risico gestuurd ‘vissen van bladafval' en het verwijderen van vuil uit waaihoeken.
- In het laatste kwartaal vindt de jaarlijkse 'Schouw HHNK' plaats, hierbij wordt circa 90 km watergang geschoond van vegetatie en bijkomende materialen;
- Onderhoud aan de basaltonoever in Stad van de Zon;
- Onderhoud aan de gemeentelijke beschoeiingen.

Groenvoorziening
Gewenst kwaliteitsniveau:
De gemeente onderhoudt de groenvoorziening op het niveau van beeldkwaliteitsniveau B CROW.
Wat doen we hiervoor:
Het onderhoud wordt grotendeels uitgevoerd volgens het afgesproken kwaliteitsniveau.

Gemeentelijk vastgoed
Het vastgoedeigendom van de gemeente Dijk en Waard kan grofweg worden onderverdeeld in vier portefeuilles, te weten:
1. Vastgoed in beheer bij team Beheer (Vastgoed) gemeente Dijk en Waard;
2. Vastgoed in beheer bij Heerhugowaard Sport N.V.;
3. Vastgoed in beheer bij diverse schoolbesturen; en
4. Vastgoed in beheer bij team Beheer (Vastgoed) en aangekocht door de gebiedsontwikkelaars van de gemeente Dijk en Waard (vaak tijdelijk van aard).

Periodiek wordt de staat van onderhoud van een object gemeten waarbij het uitgangspunt is dat 1x per 4 jaar een conditiemeting wordt uitgevoerd, behalve voor objecten die binnen 3 jaar worden afgestoten (daar worden geen planmatige werkzaamheden meer voor uitgevoerd). Op basis van de dan bepaalde conditie en risicoscores wordt het meerjarig onderhoudsplan (MJOP) opgesteld.
Deze periodieke meting gebeurt aan de hand van een nulmeting opgesteld door een externe onafhankelijke partij. Op basis hiervan wordt het MJOP aangepast. Nadat er een controle heeft plaatsgevonden door de technisch vastgoedbeheerder zal de onderhoudstoestand worden getoetst aan het voor het vastgoedobject vastgestelde onderhoudsniveau.
De gemeente Dijk en Waard onderscheidt een drietal onderhoudsniveaus:
- Plus niveau (conditiescore 1-2)
- Basis niveau (conditiescore 3-4)
- Minimum niveau (conditiescore 5-6)

Gewenst kwaliteitsniveau:
Voor het vaststellen van het gewenste kwaliteitsniveau van een vastgoedobject wordt naast observatie en visuele inspectie, uitgegaan van de NEN 2767-norm 'Conditiemeting van bouwen installatiedelen'. De conditiemeting vindt plaats op basis van het kwalificeren en kwantificeren van gebreken aan bouw- en installatiedelen. De conditiewaarden met bijbehorende gebreken leiden, in relatie tot het gewenste onderhoudsniveau, tot planning van onderhoudsmaatregelen en de (meerjaren)begroting. De conditiemeting kent nadrukkelijk een technische invalshoek.
Het gemiddelde onderhoudsniveau van de vastgoedportefeuille is 2-3.

Wat doen we hiervoor:
De onderhoudswerkzaamheden worden conform het MJOP en MIP uitgevoerd.

Kunstwerken (civiele)
Gewenst kwaliteitsniveau:
De bruggen, tunnels en viaducten worden beheerd en onderhouden op het vastgestelde onderhoudsniveau B CROW.

Wat doen we hiervoor:
Het reguliere onderhoud aan de civiele kunstwerken vindt hoofdzakelijk plaats op basis van de uitkomsten van de 4-jaarlijkse instandhoudingsinspectie en vervolgens de uitgevoerde maatregeltoets.

Openbare verlichting
Gewenst kwaliteitsniveau:
Voor de openbare verlichting worden de volgende beleidsregels toegepast:
- De openbare verlichting is in het algemeen sober en doelmatig en voldoet aan de onderkant van de norm (NPR13201), hiermee voorkomen wij overmatige verlichting en onnodig energie verbruik;
- Armaturen worden vervangen als deze economisch en technisch afgeschreven zijn;
- Vervanging van openbare verlichting sluit zoveel mogelijk aan op het groot onderhoud van de wijken;
- Het garanderen van veiligheid, van iedereen die zich in de buurt van elektrische installaties bevindt of er arbeid aan verricht, wordt geregeld door het toepassen van de normen NEN 1010 (voor de aanleg van installaties) en NEN 3140 (voor de bedrijfsvoering van bestaande installaties);
- Voor lichtmasten streven we visueel naar beeldkwaliteitsniveau B conform CROW.

Wat doen we hiervoor:
- Gelijktijdig met de herinrichting en groot onderhoud worden de armaturen en/of de masten vervangen in de volgende gebieden: Molenwijk ZO Heerhugowaard, Molenwijk NO Heerhugowaard en Bomenbuurt Zuid-Scharwoude.

Energielevering
De energie levering is geregeld door middel van een inbesteding bij de "HVC aandeelhouders energie". De prijs binnen dit contract wordt bepaald door een gemiddelde index over een jaar. Hiermee stijgt en daalt de energie prijs geleidelijk.

Speelvoorzieningen
Gewenst kwaliteitsniveau:
Speelvoorzieningen voldoen aan het Warenwetbesluit attractie- en speeltoestellen (WAS) en de Europese norm NEN-EN 1176:2008. Het onderhoud aan de speelvoorzieningen wordt uitgevoerd conform het beheerplan Ruimte voor Spelen Heerhugowaard (2018) en het Beheerplan Spelen Langedijk (2013).

Wat doen we hiervoor:
- In het beleidskader openbare ruimte is opgenomen dat alle speeltoestellen op gemeentelijke grond eigendom van de gemeente zijn, zodat de gemeente de spreiding, verscheidenheid en veiligheid kan waarborgen. Speeltoestellen op private grond zijn in eigendom, beheer en onderhoud van de desbetreffende eigenaar van die grond.
- Alle gemeentelijke speeltoestellen en ondergronden worden drie maal gecontroleerd op veiligheid (veiligheidsinspectie). Deze veiligheidsinspectie wordt één maal uitgevoerd door een extern bureau en twee maal door een hiervoor gecertificeerde medewerker van het Stadsbedrijf. Naar aanleiding van deze uitkomsten wordt bepaald welke speeltoestellen en/of ondergronden vervangen en/of nog gerepareerd moeten worden;
- De speelvelden binnen de projecten Molenwijk ZO Heerhugowaard, Molenwijk NO Heerhugowaard en Bomenbuurt Zuid-Scharwoude worden zo nodig vernieuwd.
- Bij het maken van een keuze voor de nieuwe inrichting van een speelveld worden alle direct omwonenden van het betreffende speelveld betrokken. De bewoners kunnen middels een brief met antwoordstrook (enquête) hun voorkeur aangeven voor een van de twee voorgestelde ontwerpen. Tevens worden de bewoners op de hoogte gehouden van de voortgang en planning;
- Naast de speeltoestellen worden ook de veiligheidsondergronden van kunstgras geïnspecteerd en onderhouden; dit betreft het schoonmaken en bezanden van het kunstgras.

Overzicht beleidskaders

Kapitaalgoederen	vastgelegd in	vast-gesteld
vastgesteld door de gemeenteraad		
Strategisch beleid openbare ruimte	Integraal beleidskader openbare ruimte Dijk en Waard 2024 - 2035 *	2023
Strategisch beleid openbare ruimte	Beleidsplan Klimaatadaptatie Dijk en Waard	2023
Tactisch beleid openbare ruimte	Uitwerkingsplan Beheer Openbare Ruimte (LDK)	2018
Riolering	Programma stedelijk water en riolering 2022-2027	2022
operationeel (door het college van B&W)		
Wegen	GISIB (beheerprogramma)	
Riolering	Kikker (beheerprogramma)	
Kunstwerken	GISIB (beheerprogramma)	
Waterwerken	GISIB (beheerprogramma)	
Groen	GISIB (beheerprogramma)	
Speelvoorzieningen	ABS (beheerprogramma)	
Gebouwen	Planon (beheerprogramma)	
Openbare verlichting	TechView (beheerprogramma)	

(*) Op het moment van opstellen van deze begroting is de planning dat het Integraal beleidskader openbare ruimte Dijk en Waard 2024 – 2035 in 2023 door de gemeenteraad wordt vastgesteld.

(**) Beleidsprogramma klimaatadaptatie 2021-2026 is in Heerhugowaard vastgesteld door gemeenteraad en in Langedijk door het college.

Integraal beleidskader openbare ruimte Dijk en Waard 2024 - 2035

Voor de openbare ruimte is een nieuw strategisch beleidskader ontwikkeld. Het beleidskader is geen beheerplan, maar bevat wel kaders voor het beheer van de openbare ruimte. Onderstaande documenten zijn opgenomen in het integraal beleidskader voor de openbare ruimte Dijk en Waard 2024 - 2035. Bij vaststelling van dit beleidskader zijn onderstaande documenten ‘vervallen’.

Document	Onderwerp	Jaar	Gemeente
Kadernota fysiek domein	Overkoepelend	2017	Heerhugowaard
Strategische beheervisie openbare ruimte 3.0	Overkoepelend	2018	Langedijk
Groenvisie 2020-2024	Groen	2020	Heerhugowaard
Groenbeleidsplan 2021-2026	Groen	2021	Heerhugowaard
Bomenbeleidsplan	Groen	2017	Langedijk
Ecologische structuurvisie 2012-2022	Groen	2012	Langedijk
Beleidsplan begraafplaatsen 2015-2019	Groen	2015	Heerhugowaard
Beleidsplan openbare verlichting 2012-2016	Openbare verlichting	2012	Heerhugowaard

Beleids- en beheerplan VRI	Openbare verlichting	2009	Heerhugowaard
Speelruimtebeleidsplan 2011-2016 ‘kansen voor spelen’	Spelen	2011	Heerhugowaard
Speelruimtebeleidsplan 2014-2023	Spelen	2014	Langedijk
Nota dierenwelzijn	Dierenwelzijn	2016	Heerhugowaard
Hondenbeleid evaluatie en actualisatie	Dierenwelzijn	2008	Heerhugowaard
Hondenbeleid en losloopgebieden	Dierenwelzijn	2018	Langedijk

Financiering

Inleiding

Met de paragraaf Financiering informeren wij u over de wijze waarop de gemeente Dijk en Waard benodigde geldmiddelen aantrekt en (tijdelijk) overtollige geldmiddelen uitzet.
De Wet Financiering Decentrale Overheden (FIDO), de Regeling Uitzettingen en Derivaten Decentrale Overheden (RUDDO), de Wet Houdbare overheidsfinanciën (HOF) en de regeling Schatkistbankieren decentrale overheden vormen het wettelijk kader voor de financiering. Ook met de richtlijnen uit het BBV, de Financiële verordening en het Treasurystatuut wordt rekening gehouden.
In deze Financieringsparagraaf worden de verwachte ontwikkelingen omtrent de financiering en het treasury jaarplan van de gemeente Dijk en Waard voor de jaren 2024 tot en met 2027 op hoofdlijnen weergegeven.

Treasurybeleid

De gemeente voert een zorgvuldig treasurybeleid. Treasury houdt zich bezig met risico's die samenhangen met alle (toekomstige) kasstromen. Deze risico's komen zowel voort uit de financieringsbehoefte als uit de bepalingen van de bestaande portefeuilles (onder andere herfinanciering en renteaanpassingen).
Het Treasurybeleid is voornamelijk gericht op het waarborgen van financiële continuïteit door het resultaat en vermogen te beschermen tegen financiële risico's en de organisatie financierbaar te houden. Hiervoor wordt gebruik gemaakt van liquiditeitenplanningen.

De belangrijkste uitgangspunten en beleidsvoornemens zijn als volgt:

- zorgen voor voldoende financierbaarheid op korte en lange termijn;
- zorgen voor passende financieringslasten;
- beheersen van rente- en/of financieringsrisico's;
- risicomijdend afgeven van nieuwe garanties;
- zorg dragen voor een effectief, veilig en efficiënt betalingsverkeer; en
- actief onderhouden van contacten met marktpartijen om toegang tot de financiële markten open te houden.

Deze uitgangspunten leiden tot het zo nauwkeurig mogelijk toepassen van de 'matching' tussen opgenomen gelden, uitgezette gelden en verwachte inkomsten en uitgaven.

Daarnaast wordt actief gebruik gemaakt van de wettelijke mogelijkheden om te zorgen voor passende financieringslasten. Dit resulteert onder meer in het zo maximaal mogelijk betrekken van de kasgeldlimiet bij financieringsbeslissingen. In geen geval wordt deze limiet langer dan toegestaan overschreden, tenzij de toezichthouder daarvoor vooraf toestemming heeft gegeven. Overheden worden als collectief zeer betrouwbaar geacht en worden door geldverstrekkers als zeer kredietwaardig beschouwd. Als gevolg hiervan is de toegang tot financiële markten voor de gemeente Dijk en Waard gegarandeerd en kan tegen relatief voordelige voorwaarden worden geleend.

Algemene ontwikkelingen

Treasurystatuut en Financiële verordening

Het Treasurystatuut en de Financiële verordening zijn in 2022 vastgesteld.

Rentebeleid interne rekenrente

Over de activa (grond, gebouwen, grondexploitaties e.d.) van de gemeente wordt een interne rekenrente toegerekend aan de exploitatie. Op deze manier wordt de externe financiering van de gemeente door het aantrekken van geldleningen doorbelast naar de met deze geldleningen aangekochte activa.

In de huidige vastgestelde grondexploitaties wordt gerekend met 0,65%. Voor de overige activa wordt een rentepercentage van 0,50% gehanteerd. De notitie rente 2017 van de commissie BBV geeft aan dat de omslagrente voor de overige activa maximaal 0,50% mag afwijken van het werkelijke rentepercentage. Door de herfinanciering van een groot gedeelte van de leningenportefeuille begin 2022, is dit percentage gedaald.
Voor de overige activa is dit percentage daarom in 2023 aangepast naar 0,50%. Dit is het gewogen gemiddelde rentepercentage van de leningenportefeuille naar verhouding Vreemd vermogen/ Eigen vermogen inclusief afronding. Deze wordt ook in 2024 gehanteerd.

Jaarlijks wordt bezien of de rekenrentes nog aansluiten op de regelgeving van het BBV en op de verwachte marktontwikkelingen. Op basis van de jaarlijkse actualisatie van het rentebeleid stelt de Raad de rentepercentages voor het komende begrotingsjaar vast. Met de vastgestelde percentages wordt ook de Jaarrekening 2024 opgemaakt.

Renteschema

De commissie BBV adviseert om het onderstaande renteschema in de paragraaf Financiering op te nemen, omdat met dit renteschema inzicht wordt gegeven in de rentelasten externe financiering, het renteresultaat en de wijze van rentetoerekening.

Bedragen x € 1.000

	Renteschema		
a	De externe rentelasten over korte en lange financiering	980	
b	De externe rentebaten	0	
	Saldo rentelasten en rentebaten		980
c	De rente die aan de grondexploitatie moet worden doorberekend	-127	
d	De rente van projectfinanciering die aan het betreffende taakveld moet worden doorberekend	0	
	Saldo door te berekenen externe rente		-127
e	Rente over eigen vermogen	0	
f	Rente over voorzieningen (gewaardeerd op contante waarde)	0	
	Totaal aan taakvelden (inclusief overhead) toe te rekenen rente		0
g	De werkelijk aan taakvelden (inclusief overhead) toegerekende rente (renteomslag)		-1.189
	Renteresultaat op het taakveld Treasury		**-336**

Het voordelig renteresultaat wordt veroorzaakt doordat minder rente wordt betaald aan de bank dan er wordt toegerekend aan de taakvelden.

Renteontwikkeling

Na jaren van daling van de tarieven van langlopende leningen naar historisch lage percentages, zijn de tarieven vanaf 2023 in een stijgende lijn terecht gekomen. Dit komt voornamelijk door de genomen maatregelen van de Europese Centrale Bank (ECB) om de inflatie te beteugelen. Analisten verwachten voor de komende periode een stijgend niveau van de tarieven voor langere rentevaste periodes.
Ook de tarieven van kortlopende leningen (1 jaar en korter) zijn, na jaren van daling van de tarieven naar historisch lage percentages, in een stijgende lijn terecht gekomen. Sinds september 2022 zijn negatieve rentes verleden tijd. Analisten verwachten ook hier voor de komende periode een stijgend niveau.

Verwijzend naar de voorgaande punten is het rentetarief voor het korte geld goedkoper dan dat voor het lange geld. Financiering voor een periode van 1 jaar of minder (kasgeld) heeft daardoor de voorkeur. Er is echter in de wet FIDO een kasgeldlimiet opgenomen. Na overschrijding van deze limiet (maximaal drie kwartalen achtereen) dient de financiering plaats te vinden met lang geld. Door deze situatie is de gemeente genoodzaakt om op termijn langlopende leningen aan te trekken.

Liquiditeitenplanning en lening portefeuille

Liquiditeitenplanning

De gemeente houdt de liquiditeitenplanning met inachtneming van de grondexploitaties, investeringsplannen en de te betalen aflossingen scherp in de gaten. Het liquiditeitensaldo wordt goed bewaakt en indien noodzakelijk kan, ter overbrugging en ter voorkoming van het uitkomen boven de kasgeldlimiet voor langer dan drie kwartalen, een langlopende lening worden aangetrokken.

Op basis van de meerjarenbalans is de verwachting dat de gemeente de komende jaren meerdere langlopende leningen zal aantrekken. Wanneer de meerjarenbalans wordt gevolgd, is de verwachting dat de boekwaarde van de langlopende leningen oploopt naar € 179 miljoen in 2024. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door de verwachte investeringen.
Doordat in de begroting geen rekening wordt gehouden met incidentele baten (bijvoorbeeld winst vanuit grondexploitaties) en eventuele vertragingen in investeringen, zal dit in werkelijkheid lager uitkomen. In de meerjarenbalans vindt u onder vaste schulden met een looptijd van één jaar of langer de ontwikkeling voor de komende jaren. Voor een nadere analyse van de schuldpositie wordt verwezen naar de kengetallen in de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing.

Ontwikkeling lening portefeuille

De gemeente hanteert bij haar financiering de zogenaamde totaalfinanciering. Dat wil zeggen dat de gemeente geen financiering aantrekt voor specifieke projecten, maar alle inkomsten en uitgaven tezamen financiert. Deze wijze van financiering leidt tot eenvoud en efficiency. De lening portefeuille van de gemeente bestaat uit de volgende langlopende leningen:

Bedragen x € 1.000

Lening portefeuille Dijk en Waard 2024						
Lening	**Boekwaarde 1-1-2024**	**Aflossing 2024**	**Boekwaarde 31-12-2024**	**Rente-percentage**	**Rente 2024**	**Laatste jaar**
1	5.130	270	4.860	1,070%	55	2042
2	69.000	3.632	65.368	1,050%	725	2042
3	6.840	360	6.480	1,110%	75	2042
4	1.750	875	875	-0,395%	-7	2025
5	3.714	929	2.785	-0,155%	-6	2027
6	6.389	1.278	5.111	-0,120%	-8	2028
** 7*	*1.826*	*185*	*1.641*	*5,810%*	*106*	*2031*
** 8*	*1.115*	*113*	*1.002*	*5,800%*	*65*	*2031*
Totaal	**95.764**	**7.642**	**88.122**		**1.005**	

** Lening 7 en 8 zijn doorverstrekt aan Woonstichting Langedijk. De jaarlijks te betalen rente en aflossing wordt op hetzelfde moment aan de gemeente betaald door de woonstichting.*

De boekwaarde van de langlopende leningen is per 1 januari 2024 € 95,7 miljoen. Hiervan is € 2,9 miljoen doorgeleend aan een woningbouwvereniging. Er wordt in 2024 € 7,6 miljoen afgelost op bestaande leningen (waarvan € 0,3 miljoen indirect wordt betaald door Woonstichting Langedijk). De leningen 1, 2 en 3 zijn het resultaat van het herfinancieren van een groot deel van het leningenpakket begin 2022. Hiermee is een groot gedeelte van de schuldpositie voor een lange termijn geleend tegen een laag rentepercentage.

Renterisiconorm en kasgeldlimiet

Een belangrijk uitgangspunt in de Wet FIDO is het vermijden van grote fluctuaties in de rentelasten van openbare lichamen. Om een grens te stellen aan lange financiering, dat wil zeggen een rente typische looptijd langer dan één jaar, is in de Wet FIDO de renterisiconorm opgenomen. De renterisiconorm bedraagt 20% van het begrotingstotaal. Dat betekent dat in enig jaar 20% van het begrotingstotaal mag worden vernieuwd (herfinanciering en/of renteherziening). Hiermee wordt nagestreefd dat gemeenten hun vaste leningenportefeuille zodanig spreiden dat de renterisico's gelijkmatig over de jaren worden gespreid.

In onderstaande tabel vindt u de berekening van de renterisiconorm:

Bedragen x € 1.000

Berekening renterisico op vaste schuld	2024	2025	2026	2027
1. renteherzieningen	0	0	0	0
2. aflossingen	7.642	7.659	6.803	6.822
3. renterisico (1 + 2)	7.642	7.659	6.803	6.822
4. renterisiconorm	60.000	60.000	60.000	60.000
5. ruimte onder renterisiconorm (4 -/- 3)	52.358	52.341	53.197	53.197
Berekening renterisiconorm 2024				
4.a begrotingstotaal 2024	293.000			
4.b vastgesteld percentage	20			
4. renterisiconorm 2024 (4.a * 4.b / 100)	**58.600**			

Voor de jaren 2024 tot en met 2027 blijft de gemeente Dijk en Waard ruim onder de renterisiconorm.

Om een grens te stellen aan korte financiering, dat wil zeggen een rente typische looptijd tot één jaar, is in de Wet FIDO de kasgeldlimiet opgenomen. De kasgeldlimiet bedraagt 8,5% van het begrotingstotaal. De gemiddelde korte financiering (de netto vlottende schuld) dient per drie maanden getoetst te worden aan de kasgeldlimiet. Hiertoe wordt het gemiddelde genomen van de korte financiering per aanvang van de drie kalendermaanden in een kwartaal. Het doel van de kasgeldlimiet is om het risico van rentefluctuaties voor kort lenen te beperken.

In onderstaande tabel vindt u de berekening van de renterisiconorm:

Berekening kasgeldlimiet 2024	
6.a begrotingstotaal 2024 (x € 1.000)	293.000
6.b het bij ministeriële regeling vastgestelde percentage	8,5
6. kasgeldlimiet 2024 (6.a * 6.b / 100)	**24.905**

De gemeente Dijk en Waard heeft, binnen de gestelde normen en limieten, voldoende ruimte om eventueel benodigde gelden op een geschikte wijze (kort of lang) aan te trekken.

Schatkistbankieren

Het Rijk heeft schatkistbankieren zonder leenfaciliteit verplicht gesteld voor gemeenten. Dit heeft namelijk een positief effect op de omvang van de overheidsschuld (EMU-schuld). Schatkistbankieren houdt in dat decentrale overheden, waaronder gemeenten, al hun liquide middelen en beleggingen aanhouden in de Nederlandse schatkist bij het ministerie van Financiën en niet langer financiële geldmiddelen en vermogen bij private partijen buiten de schatkist houden.

Gemeenten mogen hun overtollige financiën tot een bepaald bedrag buiten de schatkist van het Rijk aanhouden. Voor gemeenten met een begrotingstotaal kleiner of gelijk aan € 500 miljoen is het drempelbedrag gelijk aan 2% van het begrotingstotaal met een minimum van € 1.000.000 Voor de gemeente Dijk en Waard bedraagt het drempelbedrag in 2024 € 6.000.000. Wanneer de gemeente verwacht in een kwartaal gemiddeld meer overschotten te hebben dan het drempelbedrag dient een gedeelte tijdelijk bij het Rijk te worden ondergebracht.

Bedrijfsvoering

Inleiding

Interne bedrijfsvoering is van belang om de efficiëntie en effectiviteit, transparantie en verantwoording én tevredenheid van medewerkers binnen de gemeentelijke organisatie te bevorderen. Zodat de organisatie optimaal wordt ondersteund en gestimuleerd in haar groei om de inwoners, bedrijven en instellingen in Dijk en Waard zo goed mogelijk te helpen.
We werken aan een gedegen fundament voor een succesvolle gemeente Dijk en Waard, door het verminderen van de kwetsbaarheid en het verhogen van de kwaliteit. Een strategische organisatie die redeneert vanuit de grote opgaven is het doel, waarin het ontwikkelen van eigenaarschap, samenwerken en vakmanschap centraal staat. Dat doen we onder meer door:

1. het verder bouwen aan een veilige en betrouwbare informatie- en automatiseringsstructuur;
2. het verder ontwikkelen van een Dijk en Waardse P&C-cyclus zodat we een financieel gezonde en toekomstbestendige gemeente zijn;
3. de ondersteuning en advisering van organisatie en bestuur verder te professionaliseren;
4. het stimuleren van vakmanschap, verbinding en vooruitgang binnen de gemeentelijke organisatie.

Ontwikkeling van de organisatie

Ontwikkeling van de organisatie is nodig om - in de complexe en steeds veranderende werkelijkheid - inwoners en ondernemers zo goed mogelijk te helpen. Helpen is immers mensenwerk en mensen maken de organisatie. Leren en ontwikkelen staan ook in 2024 hoog in het vaandel. Dat doen we door het faciliteren van de medewerkers met opleidingen, trainingen, intervisie, coaching, etc. We stimuleren medewerkers om hier zelf regie in te pakken en in te zetten op vakmanschap.

In 2023 hebben we onze formatie op orde gebracht. We hebben onderzoek gedaan, scenario's besproken en keuzes gemaakt. Voor 2024 ligt het accent op het daadwerkelijk vervullen van de toegekende formatie met kwalitatief goed personeel., waarbij onze nieuwe wervingsstrategie helpend zal zijn. Voor wat betreft het inzetten op verlaging van ons ziekteverzuimpercentage is een strategisch plan ontwikkeld. Dit plan zet met name in op preventie en het bevorderen van vitaliteit en gezondheid van onze medewerkers. In 2024 werken we dit verder uit en geven we uitvoering aan het plan.

De afgelopen jaren is in de gemeentelijke organisatie veel aandacht geschonken aan het onderwerp integriteit. Ambtelijke- en bestuurlijke integriteit is van groot belang voor het vertrouwen dat de inwoners, bedrijven en instellingen hebben in de overheid. In 2024 vervolgen we de aflegging van de eed of belofte van nieuwe medewerkers (alle ander medewerkers hebben de eed of belofte inmiddels afgelegd) en trainingen morele oordeelsvorming, informatieve bijeenkomsten en het spelen van een integriteitsspel om de bewustwording te blijven vergroten.
Daarnaast wordt eind 2023, begin 2024 een externe analyse van onze integriteitsstructuur gemaakt. Met als doel een beeld te schetsen van het integriteitsbouwwerk van onze ambtelijke organisatie opdat wij waar nodig gericht verder kunnen bouwen of verbeteren.
De - in 2023 vastgestelde - organisatiewaarden Verbinding, Vakmanschap en Vooruitgang gaan we in 2024 verder uitwerken. Zodat we bij het helpen van onze inwoners, bedrijven en instellingen én in onze samenwerking werken vanuit deze waarden. Het in 2023 vastgestelde programmaplan over de organisatieontwikkeling vormt hiervoor de basis en dient als leidraad. Onderwerpen als het versterken van het strategisch vermogen, eigenaarschap, leiderschap en sturing, maar ook inclusie en diversiteit zijn hier onderdeel van.

Ondersteuning en advisering

We werken aan efficiëntie en effectiviteit in het besluitvormingsproces, met als doel de kwaliteit van besluiten te verhogen en risico's te verminderen. Deze professionalisering draagt bij aan het verder verbeteren van onze dienstverlening aan inwoners, bedrijven en instellingen. Dit doen we onder meer door het verbeteren van de juridische kwaliteitszorg.
In 2024 zal verder worden gewerkt aan een actualisering van de juridische kennisbank en wordt ingezet op het vergroten van juridische kennis binnen de organisatie. Er zal een gemeentebreed juridisch leeroverleg worden geïnitieerd, waarin naast het bespreken van actualiteiten ook de lessen uit bezwaarschriften en beroepzaken met elkaar worden besproken.

Daarnaast werken we aan een vernieuwde klachtenregeling en bezwaarproces voor de gemeente Dijk en Waard. Het doel is om te komen tot een stevig klachten- en bezwaarproces waarbij klachten en bezwaarschriften tijdig en zorgvuldig worden afgehandeld. Processen die tevens betrouwbare management- en sturingsinformatie opleveren dat bijdraagt aan het lerend vermogen van de organisatie en wat ons in staat stelt om onze dienstverlening tussentijds te verbeteren.
De nieuwe klachtenregeling en klachtenproces worden naar verwachting eind 2023, begin 2024 voorgelegd voor besluitvorming. Het nieuwe bezwaarproces volgt begin 2024.

Verder is in 2023 gestart met de projectmatige voorbereiding van de implementatie van de Wet Open Overheid (Woo). De Woo verplicht overheidsorganisaties om (op termijn) gespecificeerde informatiecategorieën actief openbaar te maken via een landelijke voorziening. Met als doel om het opvragen, vinden en inzien van informatie door inwoners, bedrijven en instellingen te vereenvoudigen en versnellen.
De daadwerkelijke implementatie zal vanaf 2024 plaatsvinden met een doorwerking naar 2025 en verder. Voor de implementatie van de Woo is door de rijksoverheid budget beschikbaar gesteld.

Veilige en betrouwbare informatie en automatiseringsstructuur

We nemen concrete stappen om verder in te spelen op de grote rol van digitalisering in de samenleving. Hierdoor ontstaan nieuwe mogelijkheden, maar tegelijkertijd nemen ook de risico's van cybercriminaliteit toe. Het blijft daarom voor de gemeente van essentieel belang om volop in te zetten op ontwikkeling en het veilig houden van de digitale processen.
Met de overgang in 2024 naar een moderne en adequaat ingerichte IT-omgeving leggen we het technische fundament, om de digitale dienstverlening met de maatschappij te ondersteunen. Deze overgang stelt ons in staat om verder te innoveren in onze processen, informatie digitaal toegankelijk te maken en gebruik te maken van informatie gestuurd werken.
De financiële aspecten van deze ontwikkelingen zijn geïntegreerd in de begroting voor zowel 2024 als de komende jaren en omvatten zowel eenmalige als doorlopende kosten.
Naast deze belangrijke inspanningen werken we gedurende 2024 verder aan het harmoniseren, standaardiseren en digitaliseren van dienstverleningsprocessen (bijvoorbeeld ten behoeve van het sociaal domein).
Waar vanuit ICT terecht gekeken wordt naar informatieveiligheid rond de digitale omgeving en in digitale processen zijn er ook nog niet-digitale processen binnen Dijk en Waard. Vanuit het brede perspectief van informatieveiligheid en gegevensbescherming krijgen, naast de digitale processen, ook deze processen aandacht.

Daarnaast zien we, mede door een toename van de risico's van cybercriminaliteit als gevolg van de alsmaar toenemende digitalisering van de samenleving, ook voor 2024 de noodzaak van het vergroten van het bewustzijn rond informatieveiligheid en gegevensbescherming. Dit bewustzijn wordt onder meer gestimuleerd door het geven van voorlichting en advies, het uitvoeren van

analyses en het toezichthouden op en adviseren over (risicovolle) processen waarin persoons- en/of andere (gevoelige) gegevens verwerkt worden.
Daarnaast wordt een bedrijfscontinuïteitsplan opgezet om de digitale weerbaarheid van de organisatie als geheel te vergroten. Daarmee wordt inzichtelijk wat onze kritische processen zijn en wat de (nood)oplossingen zijn om die in het geval van een crisis te kunnen hervatten. Het vaststellen van het bedrijfscontinuïteitsplan eind 2023 gaat ervoor zorgen dat we in 2024 voorbereid zullen zijn in het geval zich een (cyber)crisis voordoet.

Dijk en Waardse P&C cyclus

Een stabiele financieel gezonde en toekomstbestendige gemeente is ons doel. Zo kunnen ambities op een financieel verantwoorde wijze gerealiseerd (blijven) worden.

We werken continu aan het verbeteren van onze P&C producten en financieel beleid. Ook in 2024 gaan we verder met het verbeteren van het planning & control proces. Dat doen we samen met de organisatie, het bestuur en de raad. Ook de bijdrage en de feedback van de accountant wordt hierbij meegenomen. We wegen de maatschappelijke doelen af tegen de beschikbare middelen en maken risico's inzichtelijk. Zo maken wij de financiële basis minder kwetsbaar in de onzekere financiële periode die voor ons ligt.

Communicatie

Samen zijn we Dijk en Waard en samen maken we Dijk en Waard. In 2024 bouwen we voort op de verbinding tussen de samenleving en de gemeente, door in te zetten op (strategische)-communicatie. We communiceren op een duidelijke manier en op basis van een gelijkwaardige relatie met de samenleving.
We werken samen aan lokale vraagstukken en maatschappelijke opgaven. We creëren rand-voorwaarden voor een gemeente waarin iedereen telt en wordt gezien. In 2024 leggen we de focus op het versterken van de herkenbaarheid van Dijk en Waard, op het verhogen van de toegankelijkheid van informatie en het blijven aansluiten op wat er leeft en speelt in Dijk en Waard en in de regio.

Verbonden partijen

Gemeenschappelijke regelingen

Cocensus *www.cocensus.nl*

Bestuurlijk

Vestigingsplaats	Heemskerk
Openbaar belang	Het uitvoeren van de werkzaamheden met betrekking tot de gemeentelijke belastingen.
Vertegenwoordiging	Het bestuur is samengesteld uit een Dagelijks Bestuur (DB) en een Algemeen Bestuur (AB). Het DB vergadert vijf keer per jaar. Twee van deze vergaderingen worden opgeschaald tot een AB-vergadering, met name om de jaarrekening en de begroting vast te stellen. Wethouder F. Ruiten is lid van zowel het Dagelijks Bestuur als het Algemeen Bestuur van Cocensus.
Rechtsvorm	Openbaar lichaam

Financieel ***Bedragen x € 1.000***

Eigen vermogen 01-01-2024	510	31-12-2024	510
Vreemd vermogen 01-01-2024	15.267	31-12-2024	14.985
Resultaat 2024	-		
Bijdrage 2024	1.378		

Financieel belang: Bij de berekening van de bijdragen per gemeente is gebruik gemaakt van een rekenmodel. In dat model zijn de belangrijkste factoren het aantal objecten, gesplitst naar woningen en niet-woningen, en de specifieke heffingen per gemeente.

Overig

Risico's: Het aantal bezwaren ingediend door No Cure No Pay bureaus neemt toe. Voor Cocensus betekent dit extra kosten voor proceskostenvergoedingen en voor de afhandeling van de bezwaren.

Ontwikkelingen: Cocensus heeft als voornaamste doelstelling voor de komende jaren om de klant centraal te stellen. Ook wil Cocensus op een zo laagdrempelige mogelijke manier inwoners en bedrijven de mogelijkheid geven om hun zaken digitaal te regelen als zij dat willen. Dit kan via het Digitaal loket. Deze digitale dienstverlening blijft Cocensus continu verbeteren.
Bovendien blijft de beveiliging en bescherming van persoonsgegevens een hoge prioriteit. Om dit te waarborgen, worden jaarlijks security assessments en audits uitgevoerd door een onafhankelijke partij die geaccrediteerd is door de overheid. Aangezien informatiebeveiliging voortdurend evolueert, blijft Cocensus actief zoeken naar potentiële nieuwe kwetsbaarheden. Zo kan men inzicht verkrijgen in mogelijke risico's en de nodige maatregelen treffen om deze te verhelpen.
Vanuit landelijk perspectief is er meer aandacht rondom de No Cure No Pay bureaus. Er worden van rijkswege maatregelen verwacht om het verdienmodel terug te brengen met instandhouding van de rechtsbescherming én de burger meer te betrekken bij het bezwaarproces.

GGD Hollands Noorden www.ggdhollandsnoorden.nl

Bestuurlijk

Vestigingsplaats	Alkmaar
Openbaar belang	De GGD Hollands Noorden - bewaakt, beschermt en bevordert de gezondheid en veiligheid van de inwoners van Noord-Holland Noord. - bewaakt door gezondheidsrisico's en -onveiligheid te signaleren en de inzichten hierover actief te verspreiden. - beschermt tegen bedreigingen van de volksgezondheid met preventie, bestrijding en voorlichting. - bevordert individueel en collectief gezond gedrag en preventief beleid van de gemeenten en andere spelers in de gezondheidszorg. Onder de kapstok 'Health in all policies' zijn alle werkzaamheden ingekaderd in vier focuslijnen: -Gezond opgroeien, waaronder het consultatiebureau en andere activiteiten voor jeugdpreventie; -Gezond ouder worden, waaronder aandacht voor gezonde leefstijl, psychosociale gezondheid en gezonde leefomgeving; -Meedoen naar vermogen, waaronder aandacht voor zorgmijders en personen met onbegrepen gedrag en mede uitvoering geven aan de Wet verplichte GGZ (Wvggz); -Gezonde leefomgeving, waaronder proactieve inzet op preventie & gezonde leefstijl en bestrijding van (nieuwe) infectieziekten. Meer algemeen zijn de hoofdtaken: -ondersteuning van gemeenten bij realisatie en uitvoering van lokaal gezondheidsbeleid; -uitvoering van wettelijk opgelegde taken zoals: infectieziektebestrijding, medische milieukunde, technische hygiënezorg, Rijksvaccinatieprogramma, jeugdgezondheidszorg, publieksvoorlichting en gezondheidsbevordering.
Vertegenwoordiging	Wethouder G. Rep is lid van het Algemeen Bestuur van de GGD HN
Rechtsvorm	Openbaar lichaam

Financieel	***Bedragen x € 1.000***		
Eigen vermogen 01-01-2024	1.276	31-12-2024	1.306
Vreemd vermogen 01-01-2024	0	31-12-2024	0
Resultaat 2024	180		
Bijdrage 2024	5.257		
Financieel belang	De bijdragen omvatten de jaarlijkse lasten, voor zover deze niet door de opbrengsten uit andere vergoedingen worden bestreden. De bijdrage van de deelnemers wordt bepaald naar rato van het aantal inwoners van de deelnemers op 1 januari van het jaar, voorafgaande aan dat waarvoor de bijdrage verschuldigd is.		

Overig

Risico's

De GGD noemt in haar begroting 2024 een aantal risico's met daarbij de maatregelen die de GGD neemt om te voorkomen dat de risico's zich voordoen of de schade ervan te beperken. Indien één van deze risico's zich voor dreigen te doen, worden de negatieve financiële effecten, zoveel als mogelijk is, beperkt in de flexibele schil van de organisatie. De risico's met een impact van boven de €100.000 zijn als volgt:

- Kostenstijgingen; het betreft diverse risico's die de GGD niet meer uit de eigen begroting kan opvangen. Het betreft de volgende kostenstijgingen:
  - Van leveranciers en verhogingen van landelijke bijdragen van goederen en diensten boven de indexatie;
  - Cao-gebonden loonstijgingen en Cao-gebonden toename van verlofuren zorgen, boven de begrote loonindexatie, voor hogere kosten en voor verlaging van productiviteit;
  - Noodzakelijke uitbreiding van formatie om de informatievoorziening en kritieke bedrijfsprocessen te borgen en noodzakelijke vernieuwingen van ICT systemen te realiseren;
  - Noodzakelijke inzet op strategisch personeelsbeleid. Dit resulteert in hogere kosten voor werving en selectie, verzuimpreventie en duurzame inzetbaarheid;
  - Voldoen aan nieuwe wetgeving, zoals de Wet open overheid (Woo).

Ontwikkelingen

De speerpunten voor 2024 zijn:

- Proactief inzetten op preventie en bestrijding van (nieuwe) infectieziekten;
- Informatiebeveiliging en privacy

Omgevingsdienst Noord-Holland Noord (OD NHN) www.odnhn.nl

Bestuurlijk

Vestigingsplaats	Hoorn
Openbaar belang	Het gezamenlijk uitvoeren van milieutaken in het samenwerkingsgebied. Ondersteuning leveren en coördineren in het kader van de omgevingswet implementatie
Vertegenwoordiging	Deelnemers zijn de 19 gemeenten uit de kop van Noord-Holland en de provincie Noord-Holland. Er is een algemeen bestuur en een dagelijks bestuur. Wethouder N. Langedijk vertegenwoordigd de gemeente Dijk en Waard in het algemeen bestuur.
Rechtsvorm	Openbaar lichaam

Financieel ***Bedragen x € 1.000***

Eigen vermogen 01-01-2024	3.731	31-12-2024	3.731
Vreemd vermogen 01-01-2024	13	31-12-2024	13
Resultaat 2024	0		
Bijdrage 2024	1.097		
Financieel belang	De algemene bijdrage is gebaseerd op de uitvoering van wettelijk verplichte taken. Optioneel is het afnemen van extra taken waarvoor ook een extra bijdrage gevraagd wordt. Hiervan wordt gebruikgemaakt.		

Overig

Risico's

Ontwikkelingen

Recreatieschap Geestmerambacht www.geestmerambacht.nl

Bestuurlijk

Vestigingsplaats	Haarlem
Openbaar belang	a. het bevorderen van een evenwichtige ontwikkeling van de openluchtrecreatie. b. het tot stand brengen en bewaren van een evenwichtig natuurlijk milieu; c. het tot stand brengen en onderhouden van een landschap, dat is afgestemd op het onder sub a en b geformuleerde alsmede d. het verwerven van inkomsten uit het recreatiegebied ter verwezenlijking en instandhouding van de direct hiervoor genoemde belangen.
Vertegenwoordiging	Wethouder A.M. Groot is voorzitter en wethouder N. Langedijk is lid van het Algemeen Bestuur van het Recreatieschap Geestmerambacht.
Rechtsvorm	Openbaar lichaam

Financieel ***Bedragen x € 1.000***

Eigen vermogen 01-01-2024	2.967	31-12-2024	2.107
Vreemd vermogen 01-01-2024	287	31-12-2024	1.034
Resultaat 2024	-859		
Bijdrage 2024	297		

Financieel belang

Zoals afgesproken in de gemeenschappelijke regeling wordt de participantenbijdrage jaarlijks geïndexeerd. De programmabegroting 2022 geeft verder geen aanleiding om de participantenbijdragen te verhogen.
Voor financiering van de jaarlijkse exploitatie zijn de participanten verantwoordelijk:
- Alkmaar 53.6%
- Dijk en Waard 46,4%
- Bergen en Schagen (alleen financiële bijdrage)

Overig

Risico's

Voor de berekende risico's is de weerstandscapaciteit onvoldoende.

Ontwikkelingen

1. Implementatie van het uitvoeringsplan
2. Het werken aan een permanente invulling van de ontwikkellocaties;
3. Voorbereiding aan permanente invulling van de locaties die nu tijdelijk worden ingevuld (zoals Kanaaldijk 1 en Wagenweg 6);
4. Biodiversiteit krijgt een grotere rol bij het gebiedsbeheer;
5. Het effectueren van een nieuwe governancestructuur;
6. Het zorgen voor structureel (financieel) evenwicht.

Regionaal Historisch Centrum Alkmaar (RHCA) www.regionaalarchiefalkmaar.nl

Bestuurlijk

Vestigingsplaats	Alkmaar
Openbaar belang	Het vervullen van de functie van regionaal kennis- en informatiecentrum op het gebied van de lokale en regionale geschiedenis door het opbouwen en beheren van een zo breed mogelijke collectie (regionaal) historisch bronnenmateriaal en deze op een zo actief mogelijke wijze dienstbaar te maken voor een breed publiek.
Vertegenwoordiging	Het algemeen bestuur bestaat uit zoveel leden als het aantal deelnemers aan deze regeling. Wethouder G.F. Ruiten zit namens gemeente Dijk en Waard in het algemeen bestuur.
Rechtsvorm	Openbaar lichaam

Financieel ***Bedragen x € 1.000***

Eigen vermogen 01-01-2024	392	31-12-2024	392
Vreemd vermogen 01-01-2024	941	31-12-2024	941
Resultaat 2024	0		
Bijdrage 2024	474		
Financieel belang	De bijdrage wordt bepaald naar rato van het aantal inwoners van de deelnemende gemeenten op 1 januari van het jaar.		

Overig

Risico's

De volgende risico's te onderscheiden die effect kunnen hebben op de financiële huishouding van het Regionaal Historisch Centrum:

1. Minder opbrengsten depotgebruik derden
2. Hogere energiekosten

Het Regionaal Archief beschikt over voldoende weerstandsvermogen om de huidige risico's voor 2023 te dekken maar voor de periode erna is niet zeker of er voldoende weerstandsvermogen aanwezig is. Één en ander hangt af van besluitvorming die in de toekomst plaatsvindt. Structurele bezuinigingen en andere ontwikkelingen kunnen op termijn leiden tot problemen op dit gebied.

Ontwikkelingen

Het vergroten van de digitale dienstverlening richting burgers en aangesloten overheden, zoals het e-loket bouw-vergunningen, digitaliseren op verzoek en het geschiedenislokaal. Verdere ontwikkeling van een e-depot en het aansluiten van gemeenten op deze voorziening voor het duurzaam bewaren van digitale archieven. De video-opnames van de voormalige gemeenten Heerhugowaard en Langedijk zijn ook opgenomen in het e-depot.

Veiligheidsregio Noord-Holland Noord

www.vrnhn.nl

Bestuurlijk

Vestigingsplaats	Alkmaar
Openbaar belang	Minder leed en schade door een efficiënte en kwalitatief hoogwaardige organisatie van de brandweerzorg, geneeskundige hulpverlening en crisisbeheersing onder één regionale bestuurlijke regie.
Vertegenwoordiging	Het bestuur is samengesteld uit een Algemeen Bestuur en een Dagelijks Bestuur. Het Algemeen Bestuur bestaat uit zoveel leden als het aantal deelnemers aan deze regeling. Burgemeester M.F. Poorter zit namens de gemeente Dijk en Waard in het Algemeen Bestuur.
Rechtsvorm	Openbaar lichaam

Financieel ***Bedragen x € 1.000***

Eigen vermogen 01-01-2024	6.816	31-12-2024	5.151
Vreemd vermogen 01-01-2024	30.250	31-12-2024	27.262
Resultaat 2024	0		
Bijdrage 2024	5.179		
Financieel belang			

Overig

Risico's	De gemeenschappelijke regeling is financieel afhankelijk van een rijksbijdrage en de bijdrage van de deelnemende gemeenten.
Ontwikkelingen	Veiligheidsregio Noord-Holland Noord (VRNHN) richt zich op het verkleinen van risico's en het beperken van leed en schade bij incidenten. Dit doet ze door samen te werken met partners, inwoners en ondernemers. Voor de regio Noord-Holland Noord is er een risicoprofiel opgesteld. Op basis van de risico's en hun indeling bereidt de VRNHN zich voor en maakt zij strategische keuzes voor de risico's en crisisbeheersing. De inzet van de VRNHN wordt weergegeven in het beleidsplan 2020-2023. De thema's uit dit beleidsplan zijn: veilig leven; nieuwe crisistypen; zorg en veiligheid en brandweer 360. Het nieuwe Beleidsplan 2024-2027 is in voorbereiding. Naast de thema's uit het beleidsplan zijn er projectorganisaties actief op de onderwerpen opvang van vluchtelingen en de effecten van de oorlog in Oekraïne.

Vuilverbrandingsinstallatie Alkmaar e.o. (VVI) www.hvc.nl

Bestuurlijk

Vestigingsplaats	Alkmaar
Openbaar belang	De gemeenschappelijke belangen van de deelnemers aan de gemeenschappelijke regeling te behartigen met betrekking tot een doelmatige, milieu hygiënisch verantwoorde en zo circulair mogelijke verwijdering en verwerking van afvalstoffen. De VVI is aandeelhouder van de N.V. Huisvuilcentrale Noord-Holland (HVC) en bezit 529 aandelen.
Vertegenwoordiging	Wethouder A.M. Groot vertegenwoordigt Dijk en Waard in het bestuur
Rechtsvorm	Openbaar lichaam

Financieel ***Bedragen x € 1.000***

Eigen vermogen 01-01-2024	24	31-12-2024	24
Vreemd vermogen 01-01-2024	0	31-12-2024	0
Resultaat 2024	0		
Bijdrage 2024	12		

Financieel belang

Het financieel belang van de gemeente in de VVI is op te delen in drie zaken.
Ten eerste de rechtstreekse kosten voor het in stand houden van de GR. Voor 2024 zijn deze bedrijfskosten van de VVI begroot op afgerond €41.000. De kosten worden naar rato van het tonnage afval (exclusief bedrijfsafval) aan de deelnemende gemeenten doorberekend. Voor Dijk en Waard komt dit voor 2024 uit op €12.000. Dit is lijn met de bijdrage van voorgaande jaren.

Ten tweede de doorbelaste kosten vanuit HVC voor het verwerken en transsport van het aangeboden afval. Op basis van een raming van het afvalaanbod (restafval en GFT) worden voorschotnota's opgesteld. Aan het einde van het jaar komt hiervan een afrekening. Bij de begroting wordt gewerkt met een financieel resultaat van €0. Dit komt omdat mee- of tegenvallers door afwijkende hoeveelheden aangeboden afval of andere tarieven rechtstreeks bij de deelnemers in rekening worden gebracht en onderdeel zijn van de gemeentelijk begroting en budgetcyclus.

Ten derde de garantstellingsprovisie die Dijk en Waard van de HVC, via de VVI, ontvangt. Deze provisie van 1% wordt op basis van het totaal aan gegarandeerde leningen en het aantal aandelen verdeeld onder de aandeelhouders. Binnen de VVI vindt op basis van het aantal inwoners een nadere verdeling plaats. Voor 2024 is de uitkering aan de VVI geraamd op € 808.000. Voor Dijk en Waard komt dat uit op €222.000. Dit is minder dan voorgaande jaren aangezien de VVI, door toetreding van gemeenten als nieuwe aandeelhouder van HVC, garant staat voor een kleiner deel van de leningen. Verder heeft de VVI zelf geen kredietfaciliteit, noch andere financieringsovereenkomsten met derden.

Overig

Risico's

Het risicoprofiel van de VVI is laag. De verbintenis en verplichtingen tussen de gemeente en de VVI zijn beperkt in (financiële) omvang. Dit maakt uittreden en verder gaan als (kleine) zelfstandige aandeelhouder van HVC tot een reële mogelijkheid. De kracht van de VVI zit in het verbinden van deelnemers, creëren van gelijke transportkosten en het faciliteren van het platform dat dit mogelijk maakt. De deelnemers zijn zelfstandig in hun beleidskeuzes.
De VVI heeft geen personeel in dienst. Ondersteuning wordt bij HVC ingehuurd.

Het feit is wel dat de VVI aandeelhouder is van HVC. Hier zitten financiële verplichtingen aan vast (via ballotage-overeenkomst). Zo staan aandeelhouders gezamenlijk garant voor de exploitatie van HVC door onderlinge verrekening van een eventueel nadelig saldo, op het moment dat het eigen vermogen niet langer toereikend is (art. 7 van overeenkomst). De aandeelhouders staan garant voor de leningen van HVC en de door de Algemene Vergadering van Aandeelhouders vastgestelde financieringsstructuur (art. 9 van overeenkomst).
Van een hoofdelijke garantstelling per aandeelhouder is sinds eind 2017 geen sprake meer. Iedere aandeelhouder staat garant naar rato van de aandelen.
Alle gemeentelijke aandeelhouders (aandeelhouder A) staan op deze manier samen garant voor een leningen totaal van 610 miljoen (stand eind 2022). Over de uitstaande leningen wordt jaarlijks 1% provisie afgedragen aan de aandeelhouders. Dit wordt via de VVI verdeelt naar rato van het aantal inwoners (zie derde punt bij financieel belang).

Ontwikkelingen

"Afval is grondstof" en de "circulaire economie" zijn zaken die in 2024 binnen de VVI en HVC verder worden doorgevoerd. De beleidsinmenging van de VVI binnen de gemeente is zeer beperkt. Binnen de begroting / kadernota is één algemeen doel opgenomen "het behartigen van het belang van de verwerking van de door de deelnemende gemeente verkregen afvalstoffen". Er zijn veder geen meetbare grootheden of andere beleidsambities opgenomen. Via de reguliere overleggen (ambtelijk en bestuurlijk) de daaruit volgende acties wordt het algemene doel vormgegeven binnen de VVI en indien gewenst doorgezet naar de deelnemende gemeente.
Een ander belangrijk onderdeel waar HVC en in die zin de VVI zich de komende jaren voor gaan inzetten en besluiten over nemen is het project “Van gas los”. Aangezien binnen de tekst van de GR hier geen gezamenlijk doel voor is opgenomen, is de sturingen vanuit de VVI beperkt en is het aan de individuele gemeente om samen met HVC hier mee aan de slag te gaan (energietransitie).
2024 staat ook in het teken van het aanpassen van de tekst van de GR aan de wettelijke aanpassingen die vanuit de Wet gemeenschappelijke regelingen komen.

Zaffier www.zaffier.nl

Bestuurlijk

Vestigingsplaats	Alkmaar
Openbaar belang	Zaffier biedt integrale dienstverlening op het gebied van participatie, werk, inkomen, schuldhulpverlening en inburgering. Ze richten zich op het bieden van ondersteuning, op preventie en vroegsignalering. Zaffier is een regionale uitvoeringsorganisatie, een samenwerking tussen de gemeenten Dijk en Waard, Alkmaar, Bergen, Uitgeest, Castricum en Heiloo. Zaffier heeft tot doel, met inachtneming van hetgeen hierover in de regeling is bepaald, om door een efficiënte en effectieve uitvoering van de Wetten en het gemeentelijke minimabeleid de belangen van de gemeenten gezamenlijk, en ieder afzonderlijk, te behartigen op het gebied van inburgering, arbeidsparticipatie, sociale werkvoorziening en beschut werk, het behoud, herstel en bevorderen van arbeidsbekwaamheid, alsmede voor het in dienst nemen van c.q. (bevorderen van) uitstroom naar arbeidsplaatsen bij andere werkgevers van personen met een arbeidsbeperking, arbeidsintegratie en, indien nodig, financiële inkomensondersteuning, schuldhulpverlening, bestrijding van armoede en het bevorderen van participatie in het maatschappelijk en sociale leven.
Vertegenwoordiging	Wethouder F. Ruiten is als vertegenwoordiger van Dijk en Waard lid van het dagelijks bestuur. Wethouder G. Rep en wethouder F. Ruiten zijn als vertegenwoordigers van Dijk en Waard lid van het algemeen bestuur.
Rechtsvorm	Openbaar lichaam

Financieel ***Bedragen x € 1.000***

Eigen vermogen 01-01-2024	0	31-12-2024	0
Vreemd vermogen 01-01-2024	0	31-12-2024	1.784
Resultaat 2024	0		
Bijdrage 2024	37.369		

Financieel belang: De gemeenten verlenen jaarlijks een bijdrage ter zake van de uitvoering van de wet. Door natuurlijk verloop en geen nieuwe instroom daalt het aantal SW-medewerkers en de loonkosten met ongeveer 4% per jaar. Door instroom van nieuwe medewerkers op basis van de Participatiewet stijgen de loonkosten.

Overig

Risico's: In de begroting van Zaffier zijn de risico's met de daarbij behorende beheersmaatregelen opgenomen. Het gaat om externe en interne factoren die risico's opleveren. Denk bij externe factoren bijvoorbeeld aan wijzigingen in financiering vanuit het Rijk, nieuwe wet- en regelgeving, de oorlog in Oekraïne, krapte op de arbeidsmarkt en inflatie. Een interne factor is bijvoorbeeld het feit dat Zaffier als nieuwe organisatie in ontwikkeling is en dit extra tijd, inspanning en capaciteit vraagt.

Ontwikkelingen: Zaffier is 1 januari 2023 operationeel geworden. Zaffier zet zich in op meedoen en werk, inwoners (bestaans)zekerheid bieden en het continu blijven verbeteren van de dienstverlening voor de inwoner.
Met de huidige krapte op de arbeidsmarkt is het (her)formuleren van effectief beleid en inzet van passende instrumenten om zoveel mogelijk mensen aan het werk te krijgen en houden, actueler dan ooit. Dit wil Zaffier bereiken door het ontwerpen van leerwerktrajecten gericht op ontwikkeling, het inzetten van loonkostensubsidie en detachering en het verder implementeren van simpel switchen; het flexibel wisselen tussen uitkering en werk.
Zaffier biedt de inwoner bestaanszekerheid en activeert en motiveert de inwoner in het ontwikkelen van zichzelf en mee te doen in de samenleving. Dit kan bijvoorbeeld zijn: van uitkering naar werk, van WMO-dagbesteding naar beschut werk of een stap terug doen als dit nodig mocht zijn. Bij schuldhulpverlening zet Zaffier in op preventie en vroegsignalering om erger te voorkomen. Ook voor inburgeraars zorgt Zaffier ervoor dat deze nieuwkomers door middel van duale trajecten zo

snel mogelijk verder kunnen. De werkgevers in regio Alkmaar zijn voor Zaffier belangrijke stakeholders om haar doelstellingen te realiseren.

Natuurlijk zijn de ontwikkelingen deels afhankelijk van de externe ontwikkelingen zoals wetswijzigingen. Zo liggen er al twee wetsvoorstellen: Participatiewet in Balans en Handhaving Sociale Zekerheid. Het demissionaire kabinet zal geen belangrijke wetsvoorstellen voor behandeling naar de Kamer sturen, dus het is afwachten hoe snel deze wetswijzigingen ingevoerd worden.

Vennootschappen en coöperaties

Alliander NV			*www.alliander.com/nl*
Bestuurlijk			
Vestigingsplaats	Arnhem		
Openbaar belang	Alliander NV is verantwoordelijk voor de vitale energie-infrastructuur in de gemeente Dijk en Waard. De deelname in het aandelenkapitaal van energiemaatschappijen vloeit voort uit de van oudsher maatschappelijke belangen die voor deze vennootschappen werden nagestreefd.		
Vertegenwoordiging	Wethouder A.M. Groot is vertegenwoordiger voor Dijk en Waard in de algemene vergadering van aandeelhouders.		
Rechtsvorm	Naamloze vennootschap		
Financieel	***Bedragen x € 1.000***		
Eigen vermogen 01-01-2024	Niet bekend	31-12-2024	Niet bekend
Vreemd vermogen 01-01-2024	Niet bekend	31-12-2024	Niet bekend
Resultaat 2024	Niet bekend		
Bijdrage 2024	0		
Financieel belang	De gemeente Dijk en Waard heeft 426.187 aandelen van Alliander NV. Hiervoor ontvangt de gemeente jaarlijks dividend. De gemeente heeft eind 2021 extra kapitaal beschikbaar gesteld aan Alliander NV in de vorm van twee converteerbare leningen ter hoogte van totaal € 1,9 miljoen.		
Overig			
Risico's	Geen noemenswaardige risico's voor Dijk en Waard.		
Ontwikkelingen			

Bank Nederlandse Gemeenten (BNG) N.V. www.bngbank.nl

Bestuurlijk

Vestigingsplaats	Den Haag		
Openbaar belang	BNG Bank is er voor het publieke domein en het publieke belang. De purpose van BNG Bank is: Gedreven door maatschappelijke impact. Bij BNG Bank draait het niet om zoveel mogelijk winst, maar om maximale maatschappelijke impact. Dat is de drijfveer van BNG Bank. Toelichting: het eigenaarschap van gemeenten, provincies en de Staat, alsmede het door de statuten beperkte werkterrein van de bank, bieden financiers het vertrouwen dat het risico van kredietverlening aan dit instituut zeer beperkt is. BNG Bank bundelt de uiteenlopende vraag van klanten tot een beroep op de financiële markten dat aansluit op de behoefte van beleggers wat betreft volume, liquiditeit en looptijd. Door de combinatie van beide elementen heeft de bank een uitstekende toegang tot financieringsmiddelen tegen zeer scherpe prijzen, die weer worden doorgegeven aan decentrale overheden en aan instellingen voor het maatschappelijk belang. Dat leidt voor de burger uiteindelijk tot lagere kosten voor tal van voorzieningen.		
Vertegenwoordiging	Wethouder F. Ruiten is vertegenwoordiger voor Dijk en Waard in de algemene vergadering van aandeelhouders.		
Rechtsvorm	Vereniging		
Financieel	***Bedragen x € 1.000***		
Eigen vermogen 01-01-2024	Niet bekend	31-12-2024	Niet bekend
Vreemd vermogen 01-01-2024	Niet bekend	31-12-2024	Niet bekend
Resultaat 2024	Niet bekend		
Bijdrage 2024	n.v.t.		
Financieel belang	De gemeente Dijk en Waard heeft zeggenschap in de BNG Bank via het stemrecht tijdens de aandeelhoudersvergadering. De gemeente Dijk en Waard heeft 16.107 aandelen. Hiervoor ontvangt de gemeente jaarlijks dividend.		

Overig

Risico's	Er zijn geen noemenswaardige risico’s voor de gemeente Dijk en Waard.
Ontwikkelingen	

Coöperatie Coöperatief Stimuleringsfonds Duurzame Energie Coöperatie Regio Alkmaar U.A.

Bestuurlijk			
Vestigingsplaats	Alkmaar		
Openbaar belang	De Duurzame Energie Coöperatie Regio Alkmaar (DECRA) is opgericht in 2014 door de gemeenten Alkmaar, Bergen, Castricum, Heerhugowaard en het afval- en energiebedrijf HVC als een stimuleringsfonds. In de loop van 2017 hebben Uitgeest en Heiloo zich bij het fonds aangesloten. DECRA richt zich op het aanjagen van duurzame energieprojecten in de regio en het investeren van de opbrengsten in nieuwe duurzame projecten. Alle leden (gemeenten en HVC) hebben een startbedrag (voor gemeenten naar rato van het aantal inwoners) ingelegd en HVC levert daarnaast ook haar brede technologische kennis en ervaring van duurzame energieprojecten in (warmte, biomassa, wind, zon en geothermie).		
Vertegenwoordiging	Wethouder R.H. Schoemaker vertegenwoordigt de gemeente Dijk en Waard.		
Rechtsvorm	Coöperatie		
Financieel	***Bedragen x € 1.000***		
Eigen vermogen 01-01-2024	Niet bekend	31-12-2024	Niet bekend
Vreemd vermogen 01-01-2024	Niet bekend	31-12-2024	Niet bekend
Resultaat 2024	0		
Bijdrage 2024	Niet bekend		
Financieel belang			
Overig			
Risico's	Er zijn geen noemenswaardige risico’s voor de gemeente Dijk en Waard.		
Ontwikkelingen	Op dit moment zijn er geen ontwikkelingen te melden.		

Heerhugowaard Sport N.V.				www.heerhugowaardsport.nl
Bestuurlijk				
Vestigingsplaats	Heerhugowaard			
Openbaar belang	Het beheren en exploiteren van (binnen) sportaccommodaties, voorts al hetgeen met één en ander verband houdt, alles in de ruimste zin van het woord.			
Vertegenwoordiging	De vertegenwoordigers vanuit de gemeente Dijk en Waard in het algemeen bestuur zijn dhr. F. Ruiten en dhr. M. Poorter.			
Rechtsvorm	Naamloze vennootschap			
Financieel	***Bedragen x € 1.000***			
Eigen vermogen 01-01-2024	45	31-12-2024	45	
Vreemd vermogen 01-01-2024	0	31-12-2024	0	
Resultaat 2024	-1.725			
Bijdrage 2024	2.072			
Financieel belang				
Overig				
Risico's				
Ontwikkelingen	Sport zal in 2024 nog steeds een belangrijke rol spelen aan de preventieve kant binnen het sociaal domein. Sportstimulering, samenwerking binnen netwerken met sociale partners en toegankelijke sportaccommodaties dragen hieraan bij. Ook is in 2023 de implementatie van het nieuwe sportbeheer gestart.			

Ontwikkelingsbedrijf Noord-Holland Noord N.V. www.nhn.nl

Bestuurlijk

Vestigingsplaats	Alkmaar		
Openbaar belang	Het Ontwikkelingsbedrijf is de economische uitvoeringsorganisatie en economisch aanjager in de regio Noord-Holland Noord. Het initiatief bevordert de onderlinge samenwerking binnen de regio, waardoor efficiënter aan economische doelstellingen gewerkt wordt. Het Ontwikkelingsbedrijf staat voor activiteiten in de regio met als primair resultaat behoud en groei van de werkgelegenheid. Een op ondernemers gerichte benadering hoort daarbij. Het bedrijf wil daarbij professioneel, dichtbij en ondersteunend acteren.		
Vertegenwoordiging	De gemeente Dijk en Waard is samen met de provincie Noord-Holland en de gemeenten in Noord-Holland Noord aandeelhouder van Ontwikkelingsbedrijf Noord-Holland Noord NV. Wethouder F. Ruiten is vertegenwoordiger voor Dijk en Waard in de algemene vergadering van aandeelhouders.		
Rechtsvorm	Naamloze vennootschap		
Financieel	***Bedragen x € 1.000***		
Eigen vermogen 01-01-2024	Niet bekend	31-12-2024	Niet bekend
Vreemd vermogen 01-01-2024	Niet bekend	31-12-2024	Niet bekend
Resultaat 2024	Niet bekend		
Bijdrage 2024	Niet bekend		
Financieel belang	Op 2 februari 2007 is het Ontwikkelingsbedrijf Noord-Holland Noord NV opgericht waarin toen nog 29 gemeenten, het regionale bedrijfsleven en de provincie de krachten bundelen.		

Overig

Risico's	Op dit moment zijn er geen actuele risico's te melden.
Ontwikkelingen	Op dit moment zijn er geen actuele ontwikkelingen te melden.

Grondbeleid

Visie op het grondbeleid

Door de bestuurlijke fusie dienen verschillende beleids- en uitvoeringsdocumenten te worden geharmoniseerd. Op grond van de Wet Arhi is bestaand beleid van beide gemeenten nog twee jaar na fusiedatum geldig. Het streven is om binnen deze termijn het grondbeleid voor de nieuwe gemeente Dijk en Waard vast te stellen. De insteek hiervan zal zijn dat dit grondbeleid ten dienste staat van het RO beleid.
Het gemeentelijk grondbeleid is in zijn algemeenheid een middel om ruimtelijke doelstellingen te realiseren, bijvoorbeeld op het gebied van volkshuisvesting, lokale economie, natuur en groen, infrastructuur, duurzaamheid of maatschappelijke voorzieningen.

Wijze van uitvoering grondbeleid

Het grondbeleid kan in grote lijnen op verschillende manieren worden uitgevoerd. Zo kan onderscheid worden gemaakt tussen actief ('grondexploitatie') of faciliterend of een combinatie daarvan door middel van verschillende gradaties van samenwerken. De keuze van het type grondbeleid hangt af van de individuele situatie en het gewenste doel. Grondbezit speelt hier vanzelfsprekend een belangrijke rol.

Prognose resultaten

Bedragen x € 1.000

Project	Verwacht eindjaar	Resultaat op eindwaarde	NCW 1-1-2023	Verlies-voorziening
Dr. Wilminkstraat fase 2	2023	83	81	
Lourens Bogtmanstraat	2026	12	11	
De Ark	2023	39	38	
De Overbrugging	2023	18	18	
Madderom	2026	398	368	
SV Vrone woningbouw	2026	2.158	1.994	
Westerdel	2027	1.018	922	
De Draai	2030	9.729	8.304	
De Vaandel Zuid	2027	294	261	
Heerhugowaard-Zuid	2027	1.187	1.099	
Stadshart	2026	-7.044	-6.507	-6.507
Berckheidelaan	2024	288	277	
De Rotonde	2024	-239	-228	-228
IKOC Noord Scharwoude	2025	-1.080	-1.018	-1.018
Subtotaal woningbouw		**6.861**	**5.620**	**-7.753**
Beveland	2024	278	267	
Breekland	2031	1.529	1.279	
De Vaandel Midden	2029	2.914	2.536	
Stationsgebied - Gildestraat e.o.	2028	290	258	
Zandhorst III	2023	0	0	
Subtotaal bedrijventerrein		**5.011**	**4.340**	**0**
TOTAAL		**11.872**	**9.960**	**-7.753**

Winstnemingen

Voor winstgevende grondexploitaties geldt dat er onder voorwaarden (tussentijds) winst kan (en soms zelfs moet) worden genomen. De criteria voor winstnemen staan beschreven in de Notitie grondbeleid bij jaarstukken en begroting 2019 van het BBV (Besluit, Begroting en Verantwoording). Indien voldaan wordt aan de criteria voor winstnemen dan schrijft de BBV voor dat winst genomen moet worden conform de POC-methode (Percentage of Completion).

Dit betekent in het kort dat de winst genomen moet worden op basis van de financiële voortgang van het project (% gerealiseerde kosten * % gerealiseerde opbrengsten * geraamde winst). Met andere woorden, bij grondexploitaties met een verwacht positief resultaat moet in verschillende stappen tussentijds winst worden genomen, waarbij de omvang van de tussentijdse winstneming per keer afhankelijk is van de financiële voortgang. Overigens bestaat de mogelijkheid projectspecifieke risico's in mindering te brengen op de berekende winstneming.

Reserves in relatie tot de risico's

Jaarlijks worden er risicoscenario's ten aanzien van de grondexploitaties in beeld gebracht. Deze scenario analyses worden in het voortraject van een grondexploitatieherziening gemaakt. Wanneer de uitkomst van een risicoscenario niet op te vangen is met het resultaat van de grondexploitatie zelf wordt dit risico meegenomen in het weerstandsvermogen en risicomanagement van de gemeente. Dit gebeurt met de risicomanagementtool NARIS, op basis van de kans van optreden dat een risico zich voordoet en het effect van het betreffende risico (kans * effect). Als het risico is op te vangen in het verwachte resultaat dan volgt er geen actie.

Financiële positie

Prognose meerjarenbalans

Bedragen x € 1.000

	31-12-2024	31-12-2025	31-12-2026	31-12-2027
Vaste activa				
Immateriële vaste activa	2.280	2.059	1.924	1.829
Materiële vaste activa	262.160	308.950	330.611	324.496
Financiële vaste activa	6.351	6.351	6.351	6.351
Totaal vaste activa	***270.791***	***317.360***	***338.886***	***332.676***
Vlottende Activa				
Voorraden	26.178	10	-7.870	-6.870
Uitzettingen met een rentetypische-looptijd korter dan één jaar	50.500	50.500	50.500	50.500
Liquide middelen	622	622	622	622
Overlopende activa	11.206	11.206	11.206	11.206
Totaal vlottende activa	***88.506***	***62.338***	***54.458***	***55.458***
Totaal activa	**359.297**	**379.698**	**393.344**	**388.134**
Vaste passiva				
Eigen vermogen	84.227	80.446	76.873	75.546
Voorzieningen	45.426	40.727	35.640	36.452
Vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer	178.580	207.461	229.767	225.072
Totaal vaste passiva	***308.233***	***328.634***	***342.280***	***337.070***

Vlottende passiva				
Netto-vlottende schulden met een rente-typische looptijd korter dan één jaar	6.856	6.856	6.856	6.856
Overlopende passiva	44.208	44.208	44.208	44.208
Totaal vlottende passiva	***51.064***	***51.064***	***51.064***	***51.064***
Totaal passiva	**359.297**	**379.698**	**393.344**	**388.134**

Uit de meerjarenbalans kan worden afgelezen dat Dijk en Waard de komende jaren behoorlijk gaat investeren in met name materiële vaste activa (zie meerjarige ontwikkelingen op regel Materiële vaste activa). Naast de gebruikelijke (vervangings)investeringen uit het Meerjareninvesteringsschema wordt dit onder meer veroorzaakt door geplande investeringen in het Stationskwartier, onderwijshuisvesting en de ontwikkeling van het project Kanaalpark. Slechts een klein gedeelte van deze investeringen kan worden gefinancierd door de verkoop van voorraden grond (zie saldi-afname op regel Voorraden).

Daarnaast kan ook worden geconstateerd dat de saldi van het eigen vermogen en de voorzieningen (die beiden naast een bestedingsfunctie ook een financieringsfunctie hebben) de komende jaren gaan teruglopen (zie het meerjarig geschatte verloop op de regels Eigen vermogen en Voorzieningen). Het eigen vermogen wordt gevormd door de totaalsom van alle gemeentelijke reserves.
In het geval van deze reserves wordt dit veroorzaakt door het feit dat zij worden ingezet om bepaalde lasten in de exploitatie te dekken. Bij de voorzieningen worden de grootste mutaties veroorzaakt door de kosten van gepland groot onderhoud, die ten laste van de onderhoudsvoorzieningen worden afgeboekt.

Per saldo betekent dit dat er in de komende jaren meer een beroep zal moeten worden gedaan op externe financiering om al deze mutaties te kunnen uitvoeren (zie meerjarige ontwikkeling op regel Vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer). De toename van de geprognosticeerde externe financieringsbehoefte kan als volgt inzichtelijk worden gemaakt:

	Bedragen x € 1.000	
Toename vaste activa	61.885	
Afname voorraad grond	-33.048	
Toename vaste en vlottende activa		28.837
Afname eigen vermogen en voorzieningen		17.654
Toename externe financieringsbehoefte		46.491

Hierbij past wel de nadrukkelijke opmerking dat de werkelijke ontwikkelingen slechts een indicatie geven en de komende jaren anders kunnen zijn dan de verwachtingen die in de prognose van de meerjarenbalans zijn opgenomen. Zo kunnen bijvoorbeeld daadwerkelijke investeringen en groot onderhoudswerken afwijken van de planning (lees: vertraging oplopen in de uitvoering). Dit zal gevolgen hebben voor de werkelijke financieringsbehoefte.

EMU-Saldo

De Wet Houdbare Overheidsfinanciën (HOF) heeft tot doel om bij te dragen aan de EMU-norm van maximaal 3% tekort op de begroting van het Rijk. De wet biedt extra waarborgen en zekerheden om de overheidsfinanciën op een houdbaar pad te houden. De Wet HOF stelt dat decentrale overheden een gelijkwaardige inspanning moeten leveren bij het streven om te voldoen aan de Europese begrotingsdoelstellingen. In de wet staat niet vermeld dat de decentrale overheden een begrotingsevenwicht in EMU-termen moeten realiseren.

Het EMU-saldo is het saldo van de inkomsten en uitgaven van een (lokale) overheid. Hierbij zitten ook de inkomsten en uitgaven met een kapitaalkarakter, zoals aan- en verkopen grond en investeringen. Het onderstaande schema geeft de berekening van het EMU-saldo van de gemeente Dijk en Waard van 2023 tot en met 2027 weer:

Bedragen x € 1.000

Berekening EMU-saldo		Begroting 2023	Raming 2024	Raming 2025	Raming 2026	Raming 2027
1	Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves (zie BBV, artikel 17c)	15.569	-1.695	-1.740	-12.226	-13.179
2	Mutatie (im)materiele vaste activa	19.319	38.030	46.569	21.526	-6.210
3	Mutatie voorzieningen	513	-6.729	-4.698	-5.087	812
4	Mutatie voorraden (incl. bouwgronden in exploitatie)	-8.892	968	-26.168	-7.880	1.000
5	Verwachte boekwinst/verlies bij de verkoop van financiële vaste activa en (im)materiele vaste activa, alsmede de afwaardering van financiële vaste activa	-	-	-	-	-
Berekend EMU-saldo		**26.509**	**30.574**	**13.963**	**-3.667**	**-17.577**

Overzicht reserves

Onderstaand verloopoverzicht per reserve is gelijk aan het overzicht dat is opgenomen in het document 'Prognose reserves 2023 - 2027' dat op 7 november 2023 in de raad wordt behandeld. In het verloopoverzicht is reeds rekening gehouden met de volgende, in het document 'Prognose reserves 2023 - 2027' toegelichte, mutaties:

- de overheveling tussen reserves;
- de vrijval van een aantal reserves; en
- het aanvullen van het saldo van 2 reserves.

Daarnaast wordt bij de aanbieding van het document 'Prognose reserves 2023 - 2027' aan de raad ook gevraagd om 2 nieuwe reserves in het leven te roepen (Reserve Kapitaallasten en Reserve Sociaal Domein). Deze reserves zijn in onderstaand overzicht nog niet opgenomen.

Bedragen x € 1.000

Reserve	31-12-2024	31-12-2025	31-12-2026	31-12-2027
A001 Algemene Reserve	15.363	14.285	13.427	13.384
B001 Reserve NBK-deel 1 Hoofdinfrastructuur	24.194	23.992	23.699	23.892
B002 Reserve NBK-deel 2 gebouwen en overige	2.030	1.924	1.821	1.720
B003 Reserve beheer & sociale structuur NBK2	-219	-219	-219	-219
B004 Reserve Grote Projecten	-54	-54	-54	-54
B008 Reserve Kunstgrasvelden & Accommodaties	46	11		
B009 Reserve Schoolwoningen	999	670	341	12
B012 Reserve Duurzaamheid	1.407	1.407	1.407	1.407
B017 Reserve huisvesting primair onderwijs	2.295	2.402	2.172	1.942
B020 Reserve School en Sporthal De Draai	3.285	3.027	2.777	2.535
B027 Reserve Videosysteem raadszaal	20	10		
B029 Reserve Onderwijshuisvesting AZC leerlingen	440	440	440	440
B035 Reserve Middenweg Zuid	4.612	4.501	4.391	4.282
B038 Reserve Vanadium	1.304	857	509	414
B040 Reserve verhoogde asielinstroom	3.997	3.997	3.997	3.997
B045 Reserve omgevingswet	28	28	28	28
B046 Reserve Dotatie Sportvoorziening	2.530	2.393	2.256	2.119
B055 Reserve ecozone Broekhorn	519	496	473	450
B057 Reserve Expertisecentrum	585	585	585	585
B059 Reserve Projecten leefomgeving en voorz.	1.368	1.189	1.048	967
B062 Reserve Steunfonds corona	2.567	2.567	2.567	2.567
B063 Reserve Investeringen maatsch. nut	75	69	63	57
B064 Reserve Bouwgrondexploitatie	9.000	9.000	9.000	9.000
B066 Reserve investeringen econ. nut	2.477	2.373	2.269	2.165
B069 Reserve Dorpskernen	68	68	68	68
B075 Reserve Programmaplan LOMW	50			
B076 Reserve TOZO	1.270	600		
B078 Reserve Overheveling budgetten	123			
B080 Reserve Ruimtelijke Initiatieven in Gebiedsontwikkelingen	750	750	750	750
B081 Reserve Duurzaamheid schoolgebouwen	1.500	1.500	1.500	1.500

B083 Reserve Doorontwikkeling Museum Broekerveiling	1.410	1.410	1.410	1.410
B086 Reserve Sociaal Domein	188	168	148	128
Totaal	**84.227**	**80.446**	**76.873**	**75.546**

Overzicht voorzieningen

Bedragen x € 1.000

Voorziening	31-12-2024	31-12-2025	31-12-2026	31-12-2027
V001 Groot onderhoud gemeentelijke gebouwen	888	1.396	1.555	1.525
V002 Pensioenvoorziening politieke ambtsdragers	5.862	5.862	5.862	5.862
V003 Groot onderhoud Wegen/Kunstwerken	16.611	11.911	6.920	8.281
V004 Groot Onderhoud Openbare Verlichting	2.538	1.782	1.277	510
V005 Voorziening egalisatie riolering	3.895	3.895	3.895	3.895
V007 Groot onderhoud speeloppervlakten buitensport	816	816	816	816
V008 Egalisatie afvalstoffenheffing	913	913	913	913
V009 Groot onderhoud bijzondere kunstwerken	279	279	279	279
V011 Groot onderhoud gebouwen in beheer NV Sport	2.474	2.474	2.474	2.474
V012 Spaarvoorziening rioolvervanging	10.348	10.348	10.348	10.348
V018 Wachtgeld voormalig wethouders	304	304	304	304
V019 Spaarverlof	498	747	996	1.245
Totaal	**45.426**	**40.727**	**35.640**	**36.452**

Meerjaren investeringsschema

Bedragen x € 1.000

Investeringen ICT, facilitair, huisvesting	Jaar van investeren	Bedrag	Afschrijvingen		Afschrijvingslasten			
			termijn	vorm	2024	2025	2026	2027
Werkplekinrichting	2023	690	10	Lineair	69	69	69	69
Vervanging vergaderschermen 1e fase	2023	74	5	Lineair	15	15	15	15
Randapparatuur	2023	70	5	Lineair	14	14	14	14
Monitoren	2023	41	5	Lineair	8	8	8	8
Vervangen stoelen theater CEC de Binding	2023	67	10	Lineair	7	7	7	7
Vergaderschermen B&W en F0	2023	25	5	Lineair	5	5	5	5
Bureau-aanpassingen monitoren	2023	35	10	Lineair	4	4	4	4
Scanners	2023	16	5	Lineair	3	3	3	3
Vervanging plotter	2023	15	5	Lineair	3	3	3	3
104 beeldschermen	2023	15	5	Lineair	3	3	3	3
Vervangen Glazen daksysteem gemeentehuis Dijk en Waard	2024	355	25	Lineair		14	14	14
2023 - CYOD – Telefoons	2026	709	3	Lineair				236
2021 - Uitbreiding opslag	2026	40	5	Lineair				8
2022 - Thin Clients	2026	28	5	Lineair				6
Totaal		**2.180**			**131**	**145**	**145**	**395**

Investeringen openbare ruimte/ wegen/ recreatieve voorzieningen	Jaar van investeren	Bedrag	Afschrijvingen		Afschrijvingslasten			
			termijn	vorm	2024	2025	2026	2027
Vervanging speeltoestellen 2023	2023	662	13	Lineair	51	51	51	51
Route Vroonermeer-Oosterdijk - knelpunt V	2023	1.347	40	Lineair	34	34	34	34
Vervanging ondergronden speelvoorzieningen 2023	2023	363	13	Lineair	28	28	28	28
Rehabilitatie Jan Glijnisweg	2023	556	60	Lineair	9	9	9	9
LOMW Vaarroute Veilingterrein-Oosterdijksloot	2023	250	40	Lineair	6	6	6	6
LOMW Indexatie Achterburggracht/Machine Sloot	2023	238	40	Lineair	6	6	6	6
LOMW indexatie route Vroonermeer-Oosterdijk III (voorb) Venpad	2023	94	40	Lineair	2	2	2	2
LOMW strandje Noorderplas	2023	50	40	Lineair	1	1	1	1
LOMW Vaarroute Veilingterrein-Oosterdijksloot (2022)	2024	2.656	40	Lineair		66	66	66
Integraal proj openbare ruimte Barnewl	2024	794	20	Lineair		40	40	40
Vervanging speeltoestellen 2024	2024	417	13	Lineair		32	32	32
Rehabilitatie Zuidtangent	2024	1.771	60	Lineair		30	30	30
LOMW Vaarroute Achterburggr-Oosterdel	2024	833	40	Lineair		21	21	21
Vervanging ondergronden speelvoorzieningen 2024	2024	248	13	Lineair		19	19	19
Rotonde Krusemanlaan-Oosttangent	2024	1.000	60	Lineair		17	17	17
Vervangen wegdek De Vork (uitvoering)	2024	690	60	Lineair		12	12	12
Reconstructie Rustenburgerweg (Amstel-Middenweg)	2024	723	60	Lineair		12	12	12
LOMW Indexatie revitalisatie havengebied BOL - Revitalisatie havengebied BOL	2024	280	40	Lineair		7	7	7
Constructie overhaal Broek op Langedijk	2024	298	60	Lineair		5	5	5
Integraal proj openbare ruimte Barnewl	2024	79	20	Lineair		4	4	4
Lichtmasten, schakelkasten en bekabeling 2024	2024	48	15	Lineair		3	3	3
LOMW Indexatie route Vroonermeer-Oosterdijk IV (voorb) Noordeinde	2024	96	40	Lineair		2	2	2

LOMW Vaarroute binnendoor SP-BOL (2022)	2025	3.059	40	Lineair		76	76
Vervanging speeltoestellen 2025	2025	397	13	Lineair		31	31
Install.parkeergarages Stadshart	2025	242	8	Lineair		30	30
Vervanging ondergronden speelvoorzieningen 2025	2025	240	13	Lineair		18	18
Rehabilitatie asfalt Stationsgebied fase 2	2025	386	60	Lineair		6	6
Materieel werkplaats	2025	60	15	Lineair		4	4
Lichtmasten, schakelkasten en bekabeling 2025	2025	48	15	Lineair		3	3
Fietspad Hasselaarsweg (oost) en (west)	2025	160	60	Lineair		3	3
Plakplaatsen	2025	38	25	Lineair		2	2
Vervanging speeltoestellen 2026	2026	392	13	Lineair			30
Vervanging ondergronden speelvoorzieningen 2026	2026	294	13	Lineair			23
Vervanging schakelkasten 2026	2026	48	15	Lineair			3
Wegafsluitingen	2026	50	15	Lineair			3
Verkeersregelinstallatie	2026	30	15	Lineair			2
Totaal		**18.937**			**137**	**407**	**580**	**641**

Investeringen materieel	Jaar van investeren	Bedrag	Afschrijvingen		Afschrijvingslasten			
			termijn	vorm	2024	2025	2026	2027
Vrachtwagen met afzetsysteem met kraan	2024	535	10	Lineair		54	54	54
Werktuigendragers	2024	375	10	Lineair		38	38	38
Ondergrondse inzamelmiddelen/containers	2024	480	15	Lineair		32	32	32
Middelzware bestelwagens	2024	190	10	Lineair		19	19	19
Gladheidsbestrijdingsmaterieel	2024	171	10	Lineair		17	17	17
Aanbouw/getrokken werktuigen	2024	160	10	Lineair		16	16	16
Werktuigendragers	2024	150	10	Lineair		15	15	15
Ondergrondse inzamelmiddelen/betonbakken	2024	300	30	Lineair		10	10	10
Bestelbus	2024	75	10	Lineair		8	8	8
Electrische prullenbakauto	2024	40	10	Lineair		4	4	4
Afsluitbaar maken stalling voertuigen (Beukenlaan)	2024	50	15	Lineair		3	3	3
Hefbrug	2024	54	25	Lineair		2	2	2
Vrachtwagen met afzetsysteem met kraan en pers opbouw	2025	384	10	Lineair			38	38
Werkplaats Stadsbedrijf (gebouw)	2025	1.200	40	Lineair			30	30
Afzet containers	2025	210	10	Lineair			21	21
Werkplaats Stadsbedrijf (installaties)	2025	300	15	Lineair			20	20
Aanbouwwerktuigen groen en sport	2025	120	10	Lineair			12	12
Gladheidsbestrijdingsmaterieel	2025	86	10	Lineair			9	9
Algemeen materieel	2025	32	10	Lineair			3	3
Zijlader	2026	2.184	8	Lineair				273
Afzetcontainers (zijbeladers) 10x	2026	420	8	Lineair				53
Grote veegmachine	2026	216	5	Lineair				43
Gladheidsbestrijdingsmaterieel	2026	141	10	Lineair				14

Veegmachine	2026	60	10	Lineair				6
Aanbouwwerktuigen groen en sport	2026	36	10	Lineair				4
Totaal		**7.969**			**-**	**218**	**351**	**744**

Kanaalpark	**Jaar van investeren**	**Bedrag**	**Afschrijvingen**		**Afschrijvingslasten**			
			termijn	**vorm**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**
Investering Kanaal park	2024	2.841	divers	Lineair		161	161	161
Investering Kanaal park	2025	5.749	divers	Lineair			211	211
Investering Kanaal park	2026	1.822	divers	Lineair				100
Totaal		**10.412**			**-**	**161**	**372**	**472**

Onderwijshuisvesting	Jaar van investeren	Bedrag	Afschrijvingen		Afschrijvingslasten			
			termijn	vorm	2024	2025	2026	2027
Nieuwbouw 'De Nieuwe Draai' - bouwkosten	2023	5.574	40	Lineair	139	139	139	139
Nieuwbouw 'De Nieuwe Draai' - installatiekosten	2023	1.394	15	Lineair	93	93	93	93
Eerste inrichting voortgezet onderwijs	2023	731	20	Lineair	-	37	37	37
Uitbreiding De Helix 3e fase - bouwkosten	2023	1.260	40	Lineair	32	32	32	32
Uitbreiding De Helix 3e fase - installatiekosten	2023	315	15	Lineair	21	21	21	21
Grondaankoop 'De Nieuwe Draai'	2023	522	0	Lineair				
Nieuwe binnenstedelijke locatie - Bouwkosten	2024	3.859	40	Lineair			96	96
Nieuwe binnenstedelijke locatie - Installaties	2024	965	15	Lineair			64	64
De Draai 3e locatie - Bouwkosten	2024	2.250	40	Lineair			56	56
Nieuwe binnenstedelijke locatie - Gymzaal - Bouwkosten	2024	1.843	40	Lineair			46	46
Tweede fase De Nieuwe Draai - Bouwkosten	2024	1.760	40	Lineair			44	44
De Draai 3e locatie - Installaties	2024	562	15	Lineair			37	37
Nieuwe binnenstedelijke locatie - Kinderopvang Bouwkosten	2024	1.280	40	Lineair			32	32
Nieuwe binnenstedelijke locatie - Gymzaal - Installaties	2024	461	15	Lineair			31	31
Tweede fase De Nieuwe Draai - Installaties	2024	440	15	Lineair			29	29
Nieuwe binnenstedelijke locatie - Kinderopvang Installaties	2024	320	15	Lineair			21	21
Welzijnsdeel nieuwbouw De Vaart	2024	800	40	Lineair			20	20
Welzijnsdeel nieuwbouw De Vaart	2024	200	15	Lineair			13	13
Aanpassing bestaande huisvesting ivm vluchtelingenonderwijs - Bouwkosten	2024	400	40	Lineair			10	10
Eerste inrichting primair onderwijs	2024	98	20	Lineair			5	5
Aanpassing bestaande huisvesting ivm vluchtelingenonderwijs - Installaties	2024	100	40	Lineair			3	3
Eerste inrichting voortgezet onderwijs	2024	35	20	Lineair			2	2

De Draai 3e locatie - Grondaanankopen	2024	375	0	Lineair				
Nieuwe binnenstedelijke locatie - Grondaankopen	2024	375	0	Lineair				
IKOC Noord Scharwoude - Bouwkosten	2025	4.262	40	Lineair			107	107
IKOC Noord Scharwoude - Installaties	2025	1.066	15	Lineair			71	71
Eerste inrichting primair onderwijs	2025	90	20	Lineair				5
Eerste inrichting voortgezet onderwijs	2025	58	20	Lineair				3
Eerste inrichting voortgezet onderwijs	2026	42	20	Lineair				
Eerste inrichting primair onderwijs	2026	55	20	Lineair				
		31.492			**285**	**322**	**1.009**	**1.017**

Huisvesting statushouders	**Jaar van investeren**	**Bedrag**	**Afschrijvingen**		**Afschrijvingslasten**			
			termijn	**vorm**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**
Huisvesting alleenstaande statushouders - Verbouwing Vroedschap 20 studio's	2024	1.200	25	Lineair		48	48	48
Huisvesting alleenstaande statushouders - Verbouwing Vroedschap inrichting studio's	2024	170	15	Lineair		11	11	11
Huisvesting alleenstaande statushouders - Verbouwing Vroedschap - voorbereidingskosten	2024	18	5	Lineair		4	4	4
		1.388			**-**	**63**	**63**	**63**

Financiële overzichten

Overzicht baten en lasten

Bedragen x € 1.000

Programma	Rekening 2022	Begroting 2023	Raming 2024	Raming 2025	Raming 2026	Raming 2027
Bestuur en ondersteuning	-43.384	-42.148	-45.009	-44.213	-44.063	-43.890
Veiligheid	-7.962	-8.710	-9.554	-9.534	-9.527	-9.527
Verkeer, vervoer en waterstaat	-16.778	-18.568	-18.853	-19.731	-20.102	-20.030
Economie	-4.722	-3.742	-3.950	-3.579	-4.036	-4.035
Onderwijs	-15.794	-9.950	-10.187	-10.135	-10.717	-10.588
Sport, cultuur en recreatie	-24.209	-24.779	-25.717	-27.969	-26.124	-26.105
Sociaal domein	-109.553	-115.974	-109.442	-106.368	-105.215	-104.461
Volksgezondheid en milieu	-25.560	-28.118	-27.870	-27.887	-27.817	-28.030
Volkshuisvesting, leefomgeving en stedelijke vernieuwing	-37.601	-33.504	-35.850	-18.075	-18.882	-18.897
Algemene dekkingsmiddelen	-12.914	-682	-2.733	-2.553	355	-43
Totaal lasten	**-298.478**	**-286.175**	**-289.164**	**-270.045**	**-266.128**	**-265.606**

Programma	Rekening 2022	Begroting 2023	Raming 2024	Raming 2025	Raming 2026	Raming 2027
Bestuur en ondersteuning	6.521	6.768	7.059	7.059	7.059	7.059
Veiligheid	353	69	52	52	52	52
Verkeer, vervoer en waterstaat	1.727	1.845	1.670	1.738	1.743	1.705
Economie	4.934	1.835	2.213	1.734	2.116	2.116
Onderwijs	2.991	1.122	1.134	1.134	1.134	1.134
Sport, cultuur en recreatie	4.824	3.810	3.636	3.636	3.636	3.636
Sociaal domein	30.688	33.226	21.490	21.490	22.344	22.315
Volksgezondheid en milieu	23.269	24.852	24.910	24.906	24.841	25.056
Volkshuisvesting, leefomgeving en stedelijke vernieuwing	36.805	27.200	29.956	12.218	13.009	13.009
Algemene dekkingsmiddelen	189.072	180.785	195.350	194.339	177.969	176.347
Totaal baten	**301.184**	**281.513**	**287.469**	**268.305**	**253.903**	**252.428**

Mutaties reserves	Rekening 2022	Begroting 2023	Raming 2024	Raming 2025	Raming 2026	Raming 2027
Toevoegingen reserves	-10.683	-7.891	-4.089	-4.097	-4.097	-4.097
Onttrekkingen reserves	29.765	12.643	8.777	9.068	6.043	5.758
	19.082	**4.752**	**4.688**	**4.972**	**1.947**	**1.662**

Totaal	**21.789**	**90**	**2.993**	**3.232**	**-10.279**	**-11.517**

Structureel evenwicht

Bedragen x € 1.000

	2024	2025	2026	2027
saldo baten en lasten	-1.695	-1.740	-12.226	-13.179
mutatie reserves	4.688	4.972	1.947	1.662
begrotingssaldo na bestemming	**2.993**	**3.232**	**-10.279**	**-11.517**
waarvan incidentele baten en lasten (saldo)	-2.480	860	-300	0
Structureel begrotingssaldo	**513**	**4.092**	**-10.579**	**-11.517**

Overzicht incidentele baten en lasten

Bedragen x € 1.000

	2024			2025			2026			2027		
Programma	**Lasten**	**Baten**	**Saldo**	**Lasten**	**Baten**	**Saldo**	**Lasten**	**Baten**	**Saldo**	**Lasten**	**Baten**	**Saldo**
Economie												
Grondexploitaties bedrijventerreinen	-978	1.975	997	-616	1.496	880	-777	1.878	1.101	-777	1.878	1.101
Mutatie grondexploitaties bedrijventerreinen naar balans	-997		-997	-880		-880	-1.101		-1.101	-1.101		-1.101
Sport, cultuur, recreatie en openbare ruimte												
Opstellen locatieprofielen evenemententerreinen	-54		-54									
Frictiekosten nieuw sportbedrijf	-100		-100									
Gemeentelijke bijdrage aan samenwerkingsverband toekomstbestendig Oosterdel (Kanaalpark)				-2.100		-2.100						
Sociaal domein												
Voor de implementatie van de Visie sociaal domein is het veranderprogramma 'de inwoner als eigenaar' gestart.	-150		-150									
Om te kunnen sturen op de ontwikkelingen in het kader van kostenbeheersing is een sociaal domein breed programma opgesteld. Hierbij worden verbanden gelegd tussen de lokale, regionale en landelijke ontwikkelingen.	-150		-150									
Volkshuisvesting en ruimtelijke ordening												
Invoeringskosten omgevingswet	-60		-60									
Grondexploitaties woningbouw	-21.198	27.160	5.962	-11.739	9.422	-2.317	-8.781	10.213	1.432	-8.781	10.213	1.432

Mutatie grondexploitaties woningbouw naar balans	-5.962		-5.962	2.317		2.317	-1.432		-1.432	-1.432		-1.432
Totaal incidentele mutaties exploitatie	**-29.649**	**29.135**	**-514**	**-13.018**	**10.918**	**-2.100**	**-12.091**	**12.091**	**-**	**-12.091**	**12.091**	**-**
Algemene reserve												
Dekking jurist tbv verkoop/ verhuur snippergroen		140	140		140	140						
Dekking lagere opbrengsten parkeerbeleid		100	100									
Dekking omzetting effect nieuwe inkoop jeugd		2.400	2.400		1.100	1.100		300	300			
Reserve duurzaamheid												
Dekking energietransitie		300	300									
Reserve bedrijfsvoering werkvoorraad CUP												
Dekking opstellen locatieprofielen evenemententerreinen		54	54									
Totaal incidentele mutaties reserves	**-**	**2.994**	**2.994**	**-**	**1.240**	**1.240**	**-**	**300**	**300**	**-**	**-**	**-**
Totaal incidentele baten en lasten	**-29.649**	**32.129**	**2.480**	**-13.018**	**12.158**	**-860**	**-12.091**	**12.391**	**300**	**-12.091**	**12.091**	**0**

Bijlagen

Uitvoeringsinformatie

(Hoofd)taakveld		baten	lasten
P0	**Bestuur en ondersteuning**	**211.186**	**-51.831**
0.1	Bestuur	925	-5.409
0.10	Mutaties reserves	8.777	-4.089
0.2	Burgerzaken	1.550	-3.402
0.3	Beheer overige gebouwen en gronden	838	-995
0.4	Overhead	3.746	-35.202
0.5	Treasury	2.052	-990
0.61	OZB woningen	10.702	0
0.62	OZB niet-woningen	9.806	0
0.63	Parkeerbelasting	254	0
0.64	Belastingen overig	96	-917
0.7	Algemene uitkeringen en overige uitkeringen gemeentefonds	172.391	0
0.8	Overige baten en lasten	49	-827
P1	**Veiligheid**	**52**	**-9.554**
1.1	Crisisbeheersing en brandweer	0	-5.755
1.2	Openbare orde en veiligheid	52	-3.799
P2	**Verkeer, vervoer en waterstaat**	**1.670**	**-18.853**
2.1	Verkeer en vervoer	1.592	-17.816
2.2	Parkeren	14	-185
2.3	Recreatieve havens	64	-85
2.4	Economische havens en waterwegen	0	-768
P3	**Economie**	**2.213**	**-3.950**
3.1	Economische ontwikkeling	0	-1.430
3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	1.975	-1.992
3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	80	-72
3.4	Economische promotie	158	-456

P4	**Onderwijs**	**1.134**	**-10.187**
4.2	Onderwijshuisvesting	772	-7.051
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingzaken	362	-3.136
P5	**Sport, cultuur en recreatie**	**3.636**	**-25.717**
5.1	Sportbeleid en activering	0	-220
5.2	Sportaccommodaties	2.901	-8.333
5.3	Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	421	-4.000
5.4	Musea	0	-532
5.5	Cultureel erfgoed	6	-730
5.6	Media	271	-2.689
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	37	-9.212
P6	**Sociaal domein**	**21.490**	**-109.432**
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	89	-9.078
6.2	Wijkteams	151	-3.151
6.3	Inkomensregelingen	20.779	-26.487
6.4	Begeleide participatie	0	-5.667
6.5	Arbeidsparticipatie	0	-3.890
6.6	Maatwerkvoorziening (WMO)	23	-3.927
6.71	Maatwerkdienstverlening 18+	0	-2.831
6.71A	Huishoudelijke hulp (WMO)	448	-5.278
6.71B	Begeleiding (WMO)	0	-5.957
6.71C	Dagbesteding (WMO)	0	-1.590
6.72	Maatwerkdienstverlening 18-	0	-3.493
6.72A	Jeugdhulp begeleiding	0	-3.695
6.72B	Jeugdhulp behandeling	0	-15.178
6.72C	Jeugdhulp dagbesteding	0	-2.171
6.73A	Pleegzorg	0	-2.081
6.73B	Gezinsgericht	0	-1.908

6.73C	Jeugdhulp met verblijf overig	0	-6.590
6.74A	Jeugd behandeling GGZ zonder verblijf	0	-1.165
6.74B	Jeugdhulp crisis/LTA/GGZ-verblijf	0	-1.482
6.74C	Gesloten plaatsing	0	-1.084
6.81	Geëscaleerde zorg 18+	0	-24
6.82	Geëscaleerde zorg 18-	0	-414
6.82A	Jeugdbescherming	0	-2.146
6.82B	Jeugdreclassering	0	-144
P7	**Volksgezondheid en milieu**	**24.910**	**-27.870**
7.1	Volksgezondheid	0	-4.780
7.2	Riolering	13.160	-10.883
7.3	Afval	11.303	-8.751
7.4	Milieubeheer	5	-2.929
7.5	Begraafplaatsen en crematoria	442	-528
P8	**Volkshuisvesting, leefomgeving en stedelijke vernieuwing**	**29.956**	**-35.850**
8.1	Ruimtelijke ordening	50	-3.563
8.2	Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	27.310	-27.585
8.3	Wonen en bouwen	2.596	-4.702
Totaal		**296.246**	**-293.243**

Begrotingspost subsidies

Maximaal te verstrekken subsidiebedragen 2024		Bedrag 2024
Naam instelling		
Artikel 1 Bureau Discriminatiezaken	€	64.160
Sportbedrijf Dijk en Waard Sport B.V.	€	6.150.000
GGD Hollands Noorden *1/*2)	€	433.505
GGZ Noord Holland Noord	€	413.806
Humanitas *1)	€	378.112
MET Welzijn *1)	€	2.952.945
Parnassia Groep	€	72.173
Popschool Your Song	€	100.000
RCO De Hoofdzaak	€	79.438
Stichting 4 en 5 mei Heerhugowaard + nieuw te vormen Stichting 4 en 5 mei Dijk en Waard	€	15.000
Stichting Artotheek Dijk en Waard	€	31.803
Stichting Bibliotheek Kennemerwaard *1/*3)	€	3.042.729
Stichting Cool Kunst en cultuur	€	2.542.255
Stichting Den Huygen Dijck	€	21.000
Stichting Doesgoed	€	40.710
Stichting Media Platform Alkmaar	€	108.171
Stichting Mixtream	€	57.500
Stichting Museum BroekerVeiling	€	370.000
Stichting Slachtofferhulp Nederland Regio Noord West	€	32.710
Stichting Wonen Plus Welzijn *1)	€	1.502.334
Vervoersvereniging Dijk en Waard	€	338.750
	€	18.747.101

*1) incl dekking vanuit specifieke uitkering OAB

*2) incl dekking vanuit brede SPUK regeling

*3) incl dekking vanuit specifieke uitkering IDO